

ΝΟΜΟΣ ΥΠ ΑΡΙΘ. 1642

Για την εφαρμογή του φόρου προστιθέμενης αξίας και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΠΕΔΙΟ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Άρθρο 1. Επιβολή του φόρου.

1. Επιβάλλεται φόρος κύκλου εργασιών με την ονομασία «φόρος προστιθέμενης αξίας», σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.
2. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται στην περιοχή του Αγίου Όρους.

Άρθρο 2. Αντικείμενο του φόρου.

Αντικείμενο του φόρου είναι : α) Η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στην ελληνική επικράτεια, από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα, β) η εισαγωγή αγαθών στην ελληνική επικράτεια.

Άρθρο 3. Υποκείμενοι στο φόρο.

1. Στο φόρο υπόκειται, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό, ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής. Δε θεωρείται ότι ασκούν οικονομική δραστηριότητα κατά τρόπο ανεξάρτητο οι μισθωτοί και λοιπά φυσικά πρόσωπα, τα οποία συνδέονται με τον εργοδότη τους με σύμβαση εργασίας ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, όσο αφορά τους όρους εργασίας ή την αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη.

2. Το ελληνικό δημόσιο, οι δήμοι, οι κοινότητες και τα αλλά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δε θεωρούνται υποκείμενοι στο φόρο για τις πράξεις παράδοσης αγαθών και παροχής υπηρεσιών που ενεργούν κατά την εκπλήρωση της αποστολής τους, ακόμη και αν εισπράττουν τέλη, δικαιώματα ή εισφορές. Τα πρόσωπα αυτά έχουν οπωσδήποτε την ιδιότητα του υποκειμένου στο φόρο, εφόσον ασκούν τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτές είναι ασήμαντες.

Άρθρο 4. Οικονομική δραστηριότητα.

Οικονομική δραστηριότητα., κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 3, θεωρείται οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες του παραγωγού, του εμπόρου ή αυτού που παρέχει υπηρεσίες. Στις δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνονται και η εξόρυξη, οι δραστηριότητες των αγροτών και των ελεύθερων

επαγγελματιών, καθώς και η εκμετάλλευση ενός ενσώματου ή αυλού αγαθού με σκοπό την απόκτηση από αυτό εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ Άρθρο 5. Παράδοση αγαθών.

1. Παράδοση αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη με την οποία μεταβιβάζεται το δικαίωμα να διαθέτει κάποιος ως κύριος ενσώματα κινητά αγαθά, καθώς και τα ακίνητα του άρθρου 6. Ως ενσώματα αγαθά θεωρούνται και οι φυσικές δυνάμεις ή ενέργειες που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συναλλαγής, όπως είναι το ηλεκτρικό ρεύμα, το αέριο, το ψύχος και η θερμότητα.

2. Κατά την πώληση ή αγορά αγαθών από παραγγελιοδόχο που ενεργεί στο όνομα "ου, θεωρείται ότι συντελείται παράδοση αγαθών μεταξύ αυτού και του παραγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ο παραγγελιοδόχος θεωρείται, κατά περίπτωση, αγοραστής ή πωλητής ως προς τον παραγγελέα.

3. Ως παράδοση λογίζεται επίσης : α) η πώληση αγαθών με τον όρο της παρακράτησης της κυριότητας μέχρι την αποπληρωμή του τιμήματος, β) η εκτέλεση εργασιών παραγωγής ή κατασκευής ή συναρμολόγησης κινητών αγαθών με σύμβαση μίσθωσης έργου από υλικά και αντικείμενα που παραδίδονται από τον εργοδότη στον εργολάβο γ) το σκοπό αυτόν, ανεξάρτητα αν ο εργολάβος χρησιμοποιεί και δικά του υλικά, γ) η μεταβίβαση, με καταβολή αποζημίωσης, της κυριότητας αγαθού, που ενεργείται κατόπιν επιταγής δημόσιας αρχής ή στο όνομα της ή σε εκτέλεση νόμου.

4. Δε θεωρείται ως παράδοση αγαθών η μεταβίβαση αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους της από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά θεωρείται, για την εφαρμογή του νόμου αυτού, ότι υπεισέρχεται ως διάδοχος στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του προσώπου που μεταβιβάζει. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή, αν το πρόσωπο που μεταβιβάζει ή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά ενεργεί πράξεις για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.

Άρθρο 6. Παράδοση ακινήτων.

1. Παράδοση ακινήτων είναι η μεταβίβαση αποπερατωμένων ή ημιτελών κτιρίων ή τμημάτων τους και του οικοπέδου που μεταβιβάζεται μαζί με αυτά. εφόσον πραγματοποιείται πριν από την πρώτη εγκατάσταση σ αυτά. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται : α) ως κτίρια, τα κτίσματα γενικά και οι κάθε είδους κατασκευές που συνδέονται με τα κτίσματα ή με το έδαφος κατά τρόπο σταθερό και μόνιμο. β) ως πρώτη εγκατάσταση, η πρώτη χρησιμοποίηση, με οποιοδήποτε τρόπο, των κτιρίων ύστερα από την ανέγερση τους, όπως είναι η ιδιοκατοίκηση, η ιδιόχρηση, η μίσθωση ή άλλη χρήση. Όταν με τα κτίσματα μεταβιβάζεται οικόπεδο μεγαλύτερο εκείνου που ορίζεται ως οικοδομήσιμο από τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις, η παράδοση του επί πλέον οικοπέδου υπάγεται στο φόρο του παρόντος νόμου, εφόσον αυτό δεν είναι οικοδομήσιμο σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις.

2. Παράδοση ακινήτων θεωρείται επίσης : α) η μεταβίβαση της ψιλής κυριότητας, η σύσταση ή η παραίτηση από το δικαίωμα προσωπικής δουλείας, καθώς και η μεταβίβαση του δικαιώματος άσκησης της επικαρπίας των ακινήτων της παραγράφου 1, β) η εκτέλεση εργασιών στα ακίνητα με μίσθωση έργου. ανεξάρτητα αν διαθέτει τα υλικά ο εργοδότης ή ο εργολάβος. Εργασίες κατά την πιο πάνω έννοια είναι και οι εκσκαφές, οι κατεδαφίσεις, η κατασκευή οικοδομών, οδών, γεφυρών υδραγωγείων, υδραυλικών και αποχετευτικών έργων, ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων και τεχνικών γενικά έργων, καθώς και οι συμπληρώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις και επισκευές, εκτός από τις εργασίες συνήθους συντήρησης των έργων αυτών.

3. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 και στην περίπτωση α της παραγράφου 2, στις οποίες επιβάλλεται ο φόρος του παρόντος νόμου, δεν επιβάλλεται φόρος μεταβίβασης ακινήτων.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 και της περίπτωσης α της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται για τα ακίνητα, η άδεια κατασκευής των οποίων εκδίδεται από 1 Ιανουαρίου 1987.

Άρθρο 7. Πράξεις θεωρούμενες ως παράδοση αγαθών.

1. Θεωρείται ως παράδοση αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, η διάθεση από υποκείμενο στο φόρο αγαθών της επιχείρησης του για τις ανάγκες της, εφόσον πρόκειται για αγαθά που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 23, για τα οποία δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου σε περίπτωση απόκτησης τους από άλλον υποκείμενο στο φόρο.

2. Επίσης, ως παράδοση αγαθών θεωρούνται οι ακόλουθες πράξεις, εφόσον η απόκτηση των αγαθών ή κατά περίπτωση των υλικών ή των υπηρεσιών από τα οποία έχουν παραχθεί αυτά παρέχει στον υποκείμενο δικαίωμα έκπτωσης του φόρου : α) η διάθεση αγαθών από υπαγόμενη στο φόρο δραστηριότητα σε άλλη μη υπαγόμενη του ίδιου υποκειμένου, β) η ανάληψη από υποκείμενο στο φόρο αγαθών της επιχείρησης του για την ικανοποίηση αναγκών του ή του προσωπικού της επιχείρησης και γενικά η δωρεάν διάθεση αγαθών για σκοπούς ξένους προς την άσκηση της επιχείρησης. Εξαιρούνται τα δώρα μέχρις αξίας δραχμών τριών χιλιάδων (3.000) και τα δείγματα που διαθέτει ο υποκείμενος στο φόρο για την εκπλήρωση των σκοπών της επιχείρησης του. γ) η ιδιοκατοίκηση, η ιδιόχρηση, η μίσθωση ή η χρησιμοποίηση για οποιοδήποτε σκοπό των ακινήτων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6, δ) η ανάληψη μερίδας σε αγαθά από εταίρο ή μέτοχο σε περίπτωση λύσης εταιρείας ή αποχώρησης εταίρου. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης στις περιπτώσεις κοινωνίας και συνεταιρισμού, καθώς και στην περίπτωση κοινοπραξίας επιτηδευματιών, για την οποία προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων (π.δ. 99/1977, ΦΕΚ 34), ε) η περιέλευση στον υποκείμενο στο φόρο αγαθών της ατομικής του επιχείρησης κατά την παύση των εργασιών της.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 8. Παροχή υπηρεσιών.

1. Παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη που δε συνιστά παράδοση αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 7. Η πράξη αυτή μπορεί να συνίσταται ιδίως σε : α) μεταβίβαση ή παραχώρηση της χρήσης ενός αυλού αγαθού, β) υποχρέωση για παράλειψη ή ανοχή μιας πράξης ή κατάστασης.

2. Ως παροχή υπηρεσιών λογίζονται επίσης : α) η εκμετάλλευση ξενοδοχείων, επιπλωμένων δωματίων και οικιών, κατασκηνώσεων και παρόμοιων εγκαταστάσεων, χώρων στάθμευσης κάθε είδους μεταφορικών μέσων και τροχόσπιτων, β) η διάθεση τροφής και ποτών από εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία, κέντρα διασκέδασης και παρόμοιες επιχειρήσεις για επιτόπια κατανάλωση, γ) η εκτέλεση υπηρεσίας με καταβολή αποζημίωσης ύστερα από επιταγή δημόσιας αρχής ή στο όνομα της ή σε εκτέλεση νόμου, δ) η μίσθωση βιομηχανοστασίων και χρηματοθυρίδων.

3. Αν ο υποκείμενος στο φόρο μεσολαβεί σε παροχή υπηρεσιών, ενεργώντας στο όνομα του, αλλά για λογαριασμό άλλων προσώπων, θεωρείται ότι λαμβάνει και παρέχει ο ίδιος τις υπηρεσίες αυτές.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5 εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 9. Πράξεις θεωρούμενες ως παροχή υπηρεσιών.

Θεωρείται ως παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, η από υποκείμενο στο φόρο : α) χρησιμοποίηση αγαθών της επιχείρησής του, για την ικανοποίηση αναγκών του ή του προσωπικού της επιχείρησής ή για σκοπούς ξένους προς αυτή, εφόσον κατά την απόκτηση των αγαθών αυτών δημιουργήθηκε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου, β) παροχή υπηρεσιών για τις ανάγκες του ή για τις ανάγκες του προσωπικού του ή για σκοπούς ξένους προς την επιχείρησή του, γ) χρησιμοποίηση δικών του υπηρεσιών για τις ανάγκες της επιχείρησής του, εφόσον πρόκειται για υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 23, για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου σε περίπτωση λήψης όμοιων υπηρεσιών από άλλον υποκείμενο στο φόρο.

Άρθρο 10. Εισαγωγή αγαθών.

Ως εισαγωγή αγαθών, κατά την έννοια του άρθρου 2 θεωρείται η είσοδος αγαθών στην ελληνική επικράτεια σύμφωνα με τις τελωνειακές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΤΟΠΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Άρθρο 11. Τόπος παράδοσης αγαθών

1. Η παράδοση αγαθών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης τα αγαθά βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια.

2. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών πριν από την εισαγωγή τους ως τόπος παράδοσης τους θεωρείται το εσωτερικό της χώρας, εφόσον αυτό είναι και ο τόπος του τελικού προορισμού τους.

Άρθρο 12. Τόπος παροχής υπηρεσιών.

1. Η παροχή υπηρεσιών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες έχει στο εσωτερικό της χώρας την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας ή τη μόνιμη εγκατάσταση του από την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες ή, αν δεν υπάρχει έδρα ή μόνιμη εγκατάσταση, την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του.

2. Κατ'εξαιρέση, ο τόπος παροχής θεωρείται ότι βρίσκεται στην Ελλάδα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις ακόλουθες δραστηριότητες : α) υπηρεσίες συναφείς με ακίνητα κείμενα στο εσωτερικό της χώρας, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι υπηρεσίες που παρέχονται από κτηματομεσίτες, εμπειρογνώμονες, μηχανικούς, αρχιτέκτονες και γραφεία επιβλέψεων, β) υπηρεσίες μεταφοράς, εφόσον εκτελούνται στο εσωτερικό της χώρας και, προκειμένου για διεθνείς μεταφορές, για το διανυόμενο στο εσωτερικό της χώρας τμήμα της ολικής διαδρομής, γ) υπηρεσίες εγκατάστασης ή συναρμολόγησης εισαγόμενων αγαθών, εφόσον οι εργασίες αυτές ενεργούνται στο εσωτερικό της χώρας από τον προμηθευτή των αγαθών που είναι εγκαταστημένος στο εξωτερικό, δ) υπηρεσίες μίσθωσης μεταφορικών μέσων, εφόσον ο εκμισθωτής είναι εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας και ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό σ' αυτό ή σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ή εφόσον ο εκμισθωτής είναι εγκαταστημένος σε κράτος εκτός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό στο εσωτερικό της χώρας, ε) υπηρεσίες που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας και έχουν ως αντικείμενο : αα) πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές ή παρόμοιες δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εργασίες των οργανωτών τέτοιων δραστηριοτήτων, καθώς και οι τυχόν παρεπόμενες προς αυτές παροχές υπηρεσιών, ββ) εργασίες παρεπόμενες των μεταφορικών δραστηριοτήτων, όπως η φόρτωση, η εκφόρτωση και άλλες παρόμοιες, γγ) πραγματογνωμοσύνες γενικά και εργασίες συναφείς με ενσώματα κινητά αγαθά.

3. Επίσης, κατ'εξαιρέση, ο τόπος παροχής θεωρείται ότι βρίσκεται στην Ελλάδα στις πιο κάτω περιπτώσεις υπηρεσιών, εφόσον παρέχονται από πρόσωπα εγκαταστημένα σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας σε υποκειμένους στο φόρο, οι οποίοι έχουν στο εσωτερικό της χώρας την έδρα της οικονομικής τους δραστηριότητας ή τη μόνιμη εγκατάσταση τους ή, αν δεν υπάρχουν αυτές, την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους ή εφόσον παρέχονται από πρόσωπα εγκαταστημένα σε κράτος εκτός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, σε οποιοδήποτε λήπτη εγκαταστημένο στο εσωτερικό της χώρας : α) μεταβίβασης ή παραχώρησης της χρήσης δικαιωμάτων πνευματική; ιδιοκτησίας, διπλωμάτων

ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης βιομηχανικών και εμπορικών σημάτων και άλλων παρόμοιων δικαιωμάτων, β) διαφημίσεων, γ) συμβούλων γενικά, μηχανικών, γραφείων μελετών, δικηγόρων, λογιστών ή και άλλων παρόμοιων υπηρεσιών, καθώς και επεξεργασίας στοιχείων ή παροχής πληροφοριών, δ) ανάληψης υποχρέωσης για μη άσκηση, εν όλω ή «ν μέρει, επαγγελματικής δραστηριότητας ή δικαιώματος που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή, ε) τραπεζικών, χρηματοδοτικών, ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών, με εξαίρεση τη μίσθωση χρηματοθυρίδων, στ) διάθεσης προσωπικού, ζ) μίσθωσης ενσώματων κινητών αγαθών εκτός των μεταφορικών μέσων, η) προσώπων που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων, για την πραγματοποίηση των υπηρεσιών που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή.

4. Κατά παρέκκλιση της διάταξης της παραγράφου 1, ο τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ότι βρίσκεται εκτός της Ελλάδος, όταν ο εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας παρέχει : α) τις υπηρεσίες της περίπτωσης α της παραγράφου 2 για ακίνητο που βρίσκεται στο εξωτερικό, β) τις υπηρεσίες της περίπτωσης β της παραγράφου 2 που εκτελούνται στο εξωτερικό, γ) τις υπηρεσίες της περίπτωσης γ της παραγράφου 2 που εκτελούνται σε αγαθά εξαγόμενα στο εξωτερικό, δ) τις υπηρεσίες της περίπτωσης δ της παραγράφου 2, εφόσον ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ε) τις υπηρεσίες της περίπτωσης ε της παραγράφου 2 που εκτελούνται υλικώς στο εξωτερικό, στ) τις υπηρεσίες της παραγράφου 3, σε υποκείμενο στο φόρο εγκαταστημένο σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ή σε οποιοδήποτε λήπτη εγκαταστημένο εκτός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ Άρθρο 13. Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην παράδοση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών.

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός από το δημόσιο κατά το χρόνο που πραγματοποιείται η παράδοση των αγαθών και η παροχή των υπηρεσιών. Η παράδοση των αγαθών συντελείται κατά το χρόνο κατά τον οποίο τα αγαθά τίθενται στη διάθεση του προσώπου που τα αποκτά. Όταν ο προμηθευτής των αγαθών αναλαμβάνει την υποχρέωση αποστολής τους, η παράδοση συντελείται κατά το χρόνο κατά τον οποίο αρχίζει η αποστολή, εκτός αν ο προμηθευτής αναλαμβάνει και την υποχρέωση συναρμολόγησης ή εγκατάστασης των αγαθών, οπότε η παράδοση συντελείται κατά το χρόνο αποπεράτωσης των εργασιών αυτών.

2. Κατ'εξαίρεση, ο φόρος γίνεται απαιτητός: α) κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου στις περιπτώσεις που, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, παρέχεται η ευχέρεια έκδοσης των στοιχείων αυτών σε χρόνο μεταγενέστερο της παράδοσης των αγαθών ή της παροχής υπηρεσιών, β) κατά το χρόνο είσπραξης της αντιπαροχής σε περίπτωση παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που πραγματοποιούνται ύστερα από επιταγή δημόσιας αρχής ή στο όνομα της ή σε εκτέλεση νόμου, γ) κατά το χρόνο που έχει συμφωνηθεί η καταβολή κάθε δόσης σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών, για τις οποίες η αντιπαροχή καταβάλλεται περιοδικά.

3. Ειδικά για τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6, η φορολογική

υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο : α) υπογραφής του προσυμφώνου, εφόσον σ αυτό περιλαμβάνεται ο όρος της αυτοσύμβασης που προβλέπει το άρθρο 235 του Αστικού Κώδικα ή εφόσον καταβλήθηκε ολόκληρο το τίμημα και παραδόθηκε η νομή του ακινήτου, β) σύνταξης της έκθεσης πλειστηριασμού, στην περίπτωση εκούσιου ή αναγκαστικού πλειστηριασμού, γ) υπογραφής του οριστικού συμβολαίου, δ) μεταγραφής στις λοιπές περιπτώσεις που δεν απαιτείται η κατάρτιση συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Άρθρο 14. Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην εισαγωγή αγαθών.

1. Στην εισαγωγή αγαθών, η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά την είσοδο τους στο τελωνειακό έδαφος. Ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο που λαμβάνεται υπόψη για την επιβολή των δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος, σύμφωνα με τις διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας.

2. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και στην περίπτωση εισαγωγής αγαθών, τα οποία τίθενται σε ανάλωση ύστερα από την έξοδο τους από κάποιο ειδικό τελωνειακό καθεστώς, στο οποίο προϋπήρχαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 15. Φορολογητέα αξία στην παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών.

1. Στην παράδοση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αντιπαροχή που έλαβε ή πρόκειται να λάβει ο προμηθευτής των αγαθών ή αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες, προσαυξημένη με οποιαδήποτε παροχή που συνδέεται άμεσα με αυτή.

2. Κατ εξαίρεση, στις πιο κάτω περιπτώσεις, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται : α) για τις πράξεις παράδοσης αγαθών που αναφέρονται στο άρθρο 7, η τιμή αγοράς των αγαθών ή παρόμοιων αγαθών ή, αν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, το κόστος τους κατά το χρόνο της παράδοσης, β) για τις προβλεπόμενες από τις περιπτώσεις α και β του άρθρου 9 παροχές υπηρεσιών, το σύνολο των εξόδων που αναλογούν στην εκτέλεση της παροχής των υπηρεσιών αυτών, γ) για την παροχή υπηρεσιών, που προβλέπει η διάταξη της περίπτωσης γ του άρθρου 9, για την ανταλλαγή αγαθών, καθώς και για κάθε περίπτωση που η αντιπαροχή δε συνίσταται σε χρήμα, η κανονική αξία τους. Ως κανονική αξία θεωρείται το ποσό που θα έπρεπε, κάτω από κανονικές συνθήκες λειτουργίας της αγοράς, να καταβάλει οποιοσδήποτε αγοραστής ή λήπτης για να επιτύχει την απόκτηση του αγαθού ή τη λήψη της υπηρεσίας από έναν ανεξάρτητο προμηθευτή ή από πρόσωπο που παρέχει ανεξάρτητα τις υπηρεσίες αυτές στο εσωτερικό της χώρας, δ) για τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 περίπτωση α του άρθρου 6, η αξία όπως αυτή προσδιορίζεται από τις διατάξεις του νόμου για την επιβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτων, που ισχύουν κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης. Οι ίδιες διατάξεις εφαρμόζονται και για τις παραδόσεις ακινήτων στον κύριο του οικοπέδου που αναθέτει σε εργολάβο την ανέγερση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής. Κατ εξαίρεση, για τον υπολογισμό της φορολογητέας αξίας σε περίπτωση παράδοσης ακινήτου σε πρόσωπα που έχουν δικαίωμα μερικής ή ολικής απαλλαγής από το φόρο

μεταβίβασης ακινήτων, η αξία αυτή μειώνεται κατά το μέρος που αντιστοιχεί στην απαλλασσόμενη από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων αξία. Το αμάχητο τεκμήριο για τη μεταβίβαση αποπερατωμένου διαμερίσματος, που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 2 του νομού γ 2 την επιβολή του φόρου μετρίασης ακινήτων, ισχύει κ2ϊ για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

3. Στη φορολογητέα αξία περιλαμβάνονται : α) Τα παρεπόμενα έξοδα με τα οποία ο προμηθευτής επιβαρύνει τον αγοραστή των αγαθών ή το λήπτη των υπηρεσιών, όπως τα έξοδα προμήθειας, μεσιτείας, συσκευασίας, ασφάλισης, μεταφοράς, φορτοεκφόρτωσης, ακόμη και αν αυτά αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης συμφωνίας, β) οι κάθε είδους φόροι, τα δικαιώματα, οι εισφορές, τα τέλη υπέρ του δημοσίου ή τρίτων και τα τέλη χαρτοσήμου, με εξαίρεση το φόρο του παρόντος νόμου.

4. Στη φορολογητέα αξία δεν περιλαμβάνονται : α) Οι χορηγούμενες στον αγοραστή ή το λήπτη εκπτώσεις, εφόσον αυτές αποδεικνύονται από στοιχεία, τα οποία εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν, β) οι επιστροφές του τιμήματος, σε περίπτωση ολικής ή μερικής ακύρωσης της παράδοσης αγαθών ή της παροχής υπηρεσιών.

5. Η φορολογητέα αξία μειώνεται κατά την αξία των ειδών συσκευασίας που επιστρέφονται από τους αγοραστές.

6. Στην παράδοση εφημερίδων και περιοδικών που ενεργούν οι εκδοτικές και εισαγωγικές επιχειρήσεις, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η τιμή παράδοσης αυτών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, μετά την αφαίρεση της προμήθειας που χορηγείται στα πρακτορεία διανομής.

Άρθρο 16. Φορολογητέα αξία στην εισαγωγή αγαθών.

1. Στην εισαγωγή αγαθών η φορολογητέα αξία διαμορφώνεται : α) από τη δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων αγαθών, όπως αυτή προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις, β) από τους οφειλόμενους δασμούς και λοιπούς φόρους, τέλη, εισφορές και δικαιώματα που εισπράττονται κατά την εισαγωγή υπέρ του δημοσίου ή τρίτων, εκτός από το φόρο του παρόντος νόμου και το ρυθμιστικό φόρο του άρθρου 4 του ν. 1477/1984 (ΦΕΚ 144), γ) από τα παρεπόμενα έξοδα της εισαγωγής αγαθών, όπως τα έξοδα -προμήθειας, μεσιτείας, συσκευασίας, φόρτωσης, εκφόρτωσης, ασφάλισης και μεταφοράς μέχρι του πρώτου τόπου του προορισμού τους στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον και κατά το μέρος που δεν έχουν συμπεριληφθεί στη δασμολογητέα αξία. Ως πρώτος τόπος προορισμού νοείται ο τόπος, ο οποίος αναγράφεται στη φορτωτική ή σε οποιοδήποτε έγγραφο με το οποίο εισάγονται τα αγαθά στη χώρα. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ως πρώτος τόπος προορισμού θεωρείται ο τόπος της πρώτης εκφόρτωσης των αγαθών στο εσωτερικό της χώρας, δ) από τα αναφερόμενα στην προηγούμενη περίπτωση γ έξοδα, τα οποία πραγματοποιούνται για τυχόν μεταφορά των αγαθών από τον πρώτο τόπο προορισμού σε άλλο τόπο που είναι γνωστός κατά το χρόνο τελωνισμού τους και τη θέση τους σε ανάλωση.

2. Σε περίπτωση εισαγωγής αγαθών, τα οποία είχαν εξαχθεί στο εξωτερικό

προσωρινά για τελειοποίηση κατ επανεισαγωγή, η φορολογητέα αξία που προβλέπουν οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου διαμορφώνεται με βάση τις σχετικές διατάξεις της τελωνειακής και δασμολογικής νομοθεσίας.

Άρθρο 17 Συντελεστές - Υπολογισμός του φόρου.

Οι συντελεστές και ο υπολογισμός του φόρου προστιθέμενης αξίας θα οριστούν με νεότερο νόμο. Με τον ίδιο νόμο θα οριστούν και οι μειωμένοι συντελεστές που θα ισχύουν για την περιοχή της Δωδεκανήσου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ Άρθρο 18. Απαλλαγές στο εσωτερικό της χώρας.

1. Απαλλάσσονται από το φόρο: α) η παροχή υπηρεσιών από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ) και η παρεπόμενη των υπηρεσιών αυτών παράδοση αγαθών, β) οι δραστηριότητες των εθνικών δικτύων Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης, με εξαίρεση τις δραστηριότητες εμπορικού χαρακτήρα. γ) η παροχή ύδατος μη εμφιαλωμένου, δ) η παροχή υπηρεσιών νοσοκομειακής και ιατρικής περίθαλψης και διάγνωσης, καθώς και οι στενά συνδεδεμένες με αυτές παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που ενεργούνται από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Απαλλάσσονται επίσης οι πράξεις αυτές που ενεργούνται από ιδρύματα και κλινικές, εφόσον οι τιμές τους έχουν εγκριθεί από τις αρμόδιες κρατικές αρχές ή δεν υπερβαίνουν τις τιμές που έχουν καθορίσει οι αρχές αυτές. Με τις υπηρεσίες αυτές εξομοιώνονται και οι παρεχόμενες στις εγκαταστάσεις θεραπευτικών λουτρών και ιαματικών πηγών, ε) η παροχή υπηρεσιών από δικηγόρους, συμβολαιογράφους, γιατρούς, οδοντογιατρούς, μαίες, νοσοκόμους και φυσιοθεραπευτές, στ) η παροχή υπηρεσιών από οδοντοτεχνίτες, καθώς και η παράδοση ειδών οδοντικής προσθετικής που ενεργείται από τους οδοντογιατρούς και τους οδοντοτεχνίτες, ζ) η παροχή υπηρεσιών από κτηνίατρος, η) η παράδοση ανθρώπινων οργάνων, ανθρώπινου αίματος, και ανθρώπινου γάλακτος, θ) η παροχή υπηρεσιών από σωματεία ή ενώσεις προσώπων προς τα μέλη τους. τα οποία μέλη ασκούν δραστηριότητα απαλλασσόμενη από το φόρο ή μη υποκείμενη στο φόρο, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές είναι άμεσα αναγκαίες για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής και παρέχονται έναντι συνεισφοράς στα κοινά έξοδα, ι) η παροχή υπηρεσιών και η παράδοση αγαθών που συνδέονται στενά με την κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση και πραγματοποιούνται από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή άλλους οργανισμούς ή ιδρύματα αναγνωρισμένα από το κράτος, ια) η μεταφορά ασθενών ή τραυματιών με οχήματα ειδικά κατασκευασμένα ή διαρρυθμισμένα για το σκοπό αυτόν, εφόσον για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής έχει δοθεί έγκριση από την αρμόδια δημόσια αρχή, ιβ) η παροχή υπηρεσιών από συγγραφείς, καλλιτέχνες και ερμηνευτές έργων τέχνης, εκτός από αυτές που παρέχονται απευθείας στο κοινό, ιγ) η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτή πράξεις από δημόσια εκπαιδευτήρια ή από ιδιωτικά, εφόσον οι τιμές τους έχουν εγκριθεί από τις αρμόδιες αρχές ή δεν υπερβαίνουν τις τιμές που ορίζουν οι αρχές αυτές, ιδ) η παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, ιε) η παροχή υπηρεσιών που συνδέεται στενά με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή, από νομικά

πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε πρόσωπα που ασχολούνται με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή, ιστ) η παροχή υπηρεσιών και η στενά συνδεδεμένη με αυτές παράδοση αγαθών προς τα μέλη τους, έναντι καταβολής συνδρομής, από μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα και οργανισμούς, που επιδιώκουν στα πλαίσια του συλλογικού τους συμφέροντος σκοπούς πολιτικούς, συνδικαλιστικούς, θρησκευτικούς, φιλοσοφικούς, φιλανθρωπικούς ή εθνικούς, ιζ) η παροχή υπηρεσιών πολιτιστικής ή μορφωτικής φύσης και η στενά συνδεδεμένη με αυτές παράδοση αγαθών από νομικά πρόσωπα ή άλλους οργανισμούς ή ιδρύματα, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται ιδίως οι παρεχόμενες σε επισκέπτες μουσείων, μνημείων, αρχαιολογικών ή άλλων παρόμοιων χώρων, καθώς και η οργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, εκθέσεων και διαλέξεων, ιη) η διάθεση προσωπικού από νομικά πρόσωπα θρησκευτικού ή φιλοσοφικού χαρακτήρα, για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ , ι και ιγ της παραγράφου αυτής, με σκοπό την πνευματική αρωγή και ανάπτυξη, ιθ) η παροχή υπηρεσιών και η παράδοση αγαθών από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ , ι , ιγ , ιε , ιστ και ιζ της παραγράφου αυτής, με την ευκαιρία εκδηλώσεων που οργανώνονται από αυτά για την οικονομική τους ενίσχυση, κ) οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εργασίες, καθώς και οι συναφείς με αυτές εργασίες που παρέχονται από ασφαλειομεσίτες και ασφαλιστικούς πράκτορες, κα) οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνονται και η διαπραγμάτευση, που αφορούν συνάλλαγμα, χαρτονομίσματα και νομίσματα, τα οποία αποτελούν νόμιμα μέσα πληρωμής, με εξαίρεση τα νομίσματα και χαρτονομίσματα για συλλογές, κβ) οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση εκτός από τη φύλαξη και διαχείριση, που αφορούν μετοχές ανώνυμων εταιρειών, μερίδια, ομολογίες και λοιπούς τίτλους, με εξαίρεση τους τίτλους παραστατικούς εμπορευμάτων, κγ) η διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων που προβλέπουν οι διατάξεις του ν.δ. 608/1970 (ΦΕΚ 170), κδ) η χορήγηση και η διαπραγμάτευση πιστώσεων, καθώς και η διαχείριση τους από το πρόσωπο που τις χορηγεί, κε) η ανάληψη υποχρεώσεων, προσωπικών ή χρηματικών εγγυήσεων και λοιπών ασφαλειών, η διαπραγμάτευση για την ανάληψη των εργασιών αυτών και η διαχείριση εγγυήσεων πιστώσεων, που ενεργείται από το πρόσωπο που τις χορηγεί, κστ) οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση που αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές καταθέσεων και εμβάσματα, απαιτήσεις, πιστωτικούς τίτλους, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, με εξαίρεση την είσπραξη απαιτήσεων τρίτων, κζ) οι μισθώσεις ακινήτων, κη) η παράδοση κρατικών λαχείων, δελτίων ΠΡΟ-ΠΟ και λαχείων του Λαχειοφόρου Αμοιβαίου Στοιχήματος (SWEEPSTAKES) του Οργανισμού Ιπποδρομιών Ελλάδας, κθ) η παράδοση στην ονομαστική τους αξία γραμματοσήμων που βρίσκονται σε κυκλοφορία, κινητού επισήματος και λοιπών ενσήμων, καθώς και ταινιών ή ενσήμων ασφαλιστικών οργανισμών και λοιπών παρόμοιων αξιών, λ) η παράδοση αγαθών, τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά σε απαλλασσόμενη από το φόρο δραστηριότητα, που προβλέπεται από το άρθρο αυτό, εφόσον για τα αγαθά αυτά δεν έχει παρασχεθεί δικαίωμα έκπτωσης, καθώς και η παράδοση αγαθών των οποίων η κτήση ή η διάθεση έχει εξαιρεθεί από το δικαίωμα έκπτωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 23, λα) η παροχή υπηρεσιών, των οποίων η αξία περιλαμβάνεται στη φορολογητέα αξία των εισαγόμενων αγαθών, όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο 16, λβ) η παράδοση ακινήτων, εκτός από αυτά που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6, λγ) η παράδοση και διανομή εφημερίδων και περιοδικών από πρακτορεία, εφημεριδοπώλες και λοιπούς λιανοπωλητές, λδ) η παράδοση αγαθών, των οποίων η εισαγωγή απαλλάσσεται από το φόρο προστιθέμενης αξίας, εκτός των περιπτώσεων που ρυθμίζονται διαφορετικά από τις

διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 19. Απαλλαγές στην εισαγωγή αγαθών.

1. Απαλλάσσονται από το φόρο : α) η επανεισαγωγή αγαθών από το πρόσωπο που τα εξήγαγε και στην ίδια κατάσταση στην οποία ήταν όταν είχαν εξαχθεί, εφόσον έχουν ατέλεια ή θα είχαν αν εισάγονταν για πρώτη φορά από τρίτη χώρα, β) η επανεισαγωγή αγαθών από το πρόσωπο που τα είχε εξάγει ή από τρίτο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του εξαγωγέα, εφόσον τα αγαθά αυτά υποβλήθηκαν σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας σε εργασίες για τις οποίες καταβλήθηκε ο φόρος χωρίς δικαίωμα έκπτωσης ή επιστροφής, γ) η εισαγωγή προϊόντων αλιείας από επιχειρήσεις θαλάσσιας αλιείας, στην κατάσταση που αλιεύθηκαν ή αφού υποβλήθηκαν σε εργασίες συντήρησης με σκοπό την εμπορία τους και πριν από την παράδοσή τους, δ) η οριστική εισαγωγή αγαθών, η παράδοση των οποίων απαλλάσσεται από το φόρο και στο εσωτερικό της χώρας, ε) η εισαγωγή εφημερίδων και περιοδικών

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 20. Απαλλαγές στην εξαγωγή αγαθών και σε πράξεις εξομοιούμενες με εξαγωγές.

1. Απαλλάσσονται από το φόρο : α) η παράδοση αγαθών που εξάγονται από τον πωλητή ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του πωλητή, β) η παράδοση αγαθών που εξάγονται από το μη εγκαταστημένο στην Ελλάδα αγοραστή ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του αγοραστή. Εξαιρούνται από την απαλλαγή τα αγαθά που μεταφέρονται από τον ίδιο τον αγοραστή και προορίζονται για τον εξοπλισμό ή εφοδιασμό σκαφών αναψυχής και ιδιωτικών αεροσκαφών ή οποιουδήποτε άλλου μεταφορικού μέσου ιδιωτικής χρήσης. Κατά την έννοια των διατάξεων του παρόντος άρθρου θεωρούνται : (αα) ως αγαθά εξοπλισμού τα ενσωματούμενα ή χρησιμοποιούμενα σε κάθε μορφής μεταφορικό μέσο ιδιωτικής χρήσης. (ββ) ως αγαθά εφοδιασμού, κυρίως τα καύσιμα, τα λιπαντικά και τα τροφοεφόδια των μέσων αυτών, γ) η παροχή υπηρεσιών που αφορά την επεξεργασία κινητών αγαθών, τα οποία έχουν αποκτηθεί ή εισαχθεί για το σκοπό αυτόν στο εσωτερικό της χώρας και στη συνέχεια εξάγονται από αυτόν που παρέχει τις υπηρεσίες ή από το μη εγκαταστημένο στην Ελλάδα λήπτη ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, δ) η παράδοση αγαθών σε αναγνωρισμένα σωματεία, ιδρύματα και λοιπά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, εφόσον τα αγαθά εξάγονται στο εξωτερικό από τα πρόσωπα αυτά στα πλαίσια των ανθρωπιστικών, φιλανθρωπικών ή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων τους, ε) η παροχή υπηρεσιών στις οποίες περιλαμβάνονται οι μεταφορές και οι βοηθητικές εργασίες τους, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές συνδέονται άμεσα με την εξαγωγή και τη διεθνή διαμετακόμιση αγαθών, καθώς και με την εισαγωγή αγαθών που προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων α και β της παραγράφου 1 του άρθρου 21. Στις υπηρεσίες

αυτές δεν περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 18, στ) η παροχή υπηρεσιών από μεσίτες ή άλλα πρόσωπα που μεσολαβούν, ενεργώντας στο όνομα και για λογαριασμό άλλου προσώπου, οι οποίες αφορούν τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού και του άρθρου 22 ή πράξεις που πραγματοποιούνται εκτός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Εξαιρείται η παροχή υπηρεσιών των πρακτορείων ταξιδιών που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό των ταξιδιωτών, εφόσον αυτή πραγματοποιείται σε άλλο κράτος-μέλος της Κοινότητας, ζ) η παράδοση αυτούσιων αγροτικών προϊόντων από συνεταιρισμούς αγροτών και ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών προς άλλον υποκείμενο στο φόρο, εφόσον αυτός τα προορίζει για εξαγωγή όπως τα αγόρασε. Ο αγοραστής των αγροτικών προϊόντων υποχρεούται να πραγματοποιήσει την εξαγωγή τους μέσα σε ορισμένη προθεσμία, που θα ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας και να προσκομίσει στον προμηθευτή του αντίγραφο των σχετικών παραστατικών εγγράφων εξαγωγής. Αν η εξαγωγή των αγροτικών προϊόντων δεν πραγματοποιηθεί μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, ο φόρος γίνεται απαιτητός από τη λήξη της και ο αγοραστής έχει υποχρέωση να καταβάλει τον οφειλόμενο φόρο στο δημόσιο με την προσωρινή δήλωση που ακολουθεί τη λήξη της προθεσμίας αυτής.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 21. Απαλλαγές στη διεθνή διακίνηση αγαθών.

1. Απαλλάσσονται από το φόρο : α) η εισαγωγή αγαθών που τίθενται σε καθεστώς διαμετακόμισης ή προσωρινής εισαγωγής, β) η εισαγωγή αγαθών που τίθενται στα τελωνειακά καθεστώτα : (αα) προσωρινής εναπόθεσης σε τελωνειακούς χώρους, (ββ) ελεύθερης ζώνης, (γγ) τελωνειακής αποταμίευσης, (δδ) ενεργητικής τελειοποίησης, γ) η παράδοση αγαθών που βρίσκονται σε καθεστώς διαμετακόμισης ή προσωρινής εισαγωγής, με την προϋπόθεση ότι τα αγαθά παραμένουν στα καθεστώτα αυτά, καθώς και η παροχή υπηρεσιών, οι οποίες είναι σχετικές με την παράδοση των αγαθών αυτών, δ) η παράδοση αγαθών τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται στους χώρους που προβλέπει η περίπτωση β της παραγράφου χυτής και η παροχή υπηρεσιών που είναι σχετικές με τις παραδόσεις αυτές, ε) η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, οι οποίες πραγματοποιούνται στους χώρους που προβλέπει η περίπτωση β της παραγράφου αυτής κατά το χρόνο που τα αγαθά βρίσκονται, σε οποιοδήποτε από τα καθεστώτα αυτά.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 22. Ειδικές απαλλαγές.

1. Απαλλάσσονται από το φόρο : α) η παράδοση και η εισαγωγή πλοίων και πλωτών μέσων που προορίζονται για την εμπορική ναυσιπλοΐα, την αλιεία ή άλλη εκμετάλλευση τους ή για διάλυση ή για χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις και το

δημόσιο γενικά, καθώς και αντικειμένων και υλικών, εφόσον προορίζονται να ενσωματωθούν ή να χρησιμοποιηθούν σ αυτά. Εξαιρούνται τα σκάφη ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό, β) η παράδοση και η εισαγωγή αεροσκαφών, που προορίζονται για χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις και το δημόσιο γενικά ή για εκμετάλλευση από αεροπορικές εταιρείες, οι οποίες ενεργούν μεταφορές ή που προορίζονται για διάλυση, καθώς και αντικειμένων και υλικών, εφόσον προορίζονται να ενσωματωθούν ή να χρησιμοποιηθούν σ αυτά. Εξαιρούνται τα αεροσκάφη ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό, γ) η παράδοση και η εισαγωγή καυσίμων, λιπαντικών, τροφοεφοδίων και λοιπών αγαθών που προορίζονται για τον εφοδιασμό των πλοίων, πλωτών μέσων και αεροσκαφών, τα οποία απαλλάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α και β . Προκειμένου για πλοία και πλωτά μέσα της εμπορικής ναυσιπλοΐας εσωτερικού ή άλλης εκμετάλλευσης εσωτερικού, καθώς και για αλιευτικά σκάφη που αλιεύουν στα ελληνικά χωρικά ύδατα, η απαλλαγή περιορίζεται στα καύσιμα και λιπαντικά, δ) η ναύλωση πλοίων, πλωτών μέσων και η μίσθωση αεροσκαφών, με εξαίρεση τα σκάφη και αεροσκάφη ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό, πλην των επαγγελματικών. Απαλλάσσονται επίσης οι εργασίες κατασκευής μετατροπής, επισκευής και συντήρησης των μέσων αυτών, για τα οποία προβλέπεται απαλλαγή στις περιπτώσεις α και β της παραγράφου αυτής, καθώς και των αντικειμένων που είναι ενσωματωμένα σ αυτά ή χρησιμοποιούνται για την εκμετάλλευσή τους. ε) η παροχή υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των άμεσων αναγκών των πλοίων, πλωτών μέσων και αεροσκαφών, για τα οποία προβλέπεται απαλλαγή στις περιπτώσεις α και β της παραγράφου αυτής, όπως η ρυμούλκηση, η πλοήγηση, η πρόσδεση, η διάσωση, η πραγματογνωμοσύνη, η χρήση λιμανιών και αεροδρομίων. Η απαλλαγή επεκτείνεται και στην παροχή υπηρεσιών εξυπηρέτησης του φορτίου των μεταφορικών αυτών μέσων, στ) η παράδοση και η εισαγωγή αγαθών, καθώς και η παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται : αα) στα πλαίσια των ρυθμίσεων των διπλωματικών και προξενικών σχέσεων, ββ) για τις ανάγκες αναγνωρισμένων από την Ελλάδα διεθνών οργανισμών ή των μελών τους, με τις προϋποθέσεις και μέσα στα όρια που καθορίζονται από τις ιδρυτικές τους συμβάσεις ή τις συμφωνίες για την εγκατάσταση τους στην Ελλάδα, γγ) στα πλαίσια της Συνθήκης της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας, για χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις των άλλων κρατών-μελών και των πολιτικών υπηρεσιών που τις συνοδεύουν ή για τον εφοδιασμό των κυλικείων και λεσχών τους, εφόσον αυτές ενεργούνται σύμφωνα με τη Συνθήκη, ζ) η παράδοση χρυσού στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και η εισαγωγή χρυσού που ενεργείται από αυτήν, η) οι αεροπορικές, σιδηροδρομικές και θαλάσσιες μεταφορές προσώπων από το εσωτερικό της χώρας στο εξωτερικό και αντίστροφα, καθώς και οι στενά συνδεδεμένες με αυτές βοηθητικές υπηρεσίες.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΕΚΠΤΩΣΗ - ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ Άρθρο 23. Δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.

1. Ο υποκείμενος δικαιούται να εκπέσει από το φόρο που αναλογεί στις ενεργούμενες από αυτόν πράξεις παράδοσης αγαθών και παροχής υπηρεσιών το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών που έγιναν σ αυτόν και η εισαγωγή αγαθών που πραγματοποιήθηκε από αυτόν. Η έκπτωση αυτή

παρέχεται κατά το μέρος που τα αγαθά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση πράξεων που υπάγονται στο φόρο.

2. Δικαίωμα έκπτωσης του φόρου παρέχεται επίσης στον υποκείμενο κατά το μέρος που τα αγαθά ή οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται : α) για την πραγματοποίηση στο εξωτερικό των δραστηριοτήτων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 4, εφόσον αυτές θα παρείχαν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου, αν είχαν πραγματοποιηθεί στο εσωτερικό της χώρας, β) για την παροχή υπηρεσιών που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης λα της παραγράφου 1 του άρθρου 18, γ) για τις πράξεις που απαλλάσσονται από το φόρο» σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20, των περιπτώσεων α , γ , δ και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 21 και του άρθρου 22, δ) Για τις εργασίες που απαλλάσσονται από το φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων κ , κα , κβ » κδ , κε και κστ της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον ο λήπτης είναι εγκαταστημένος εκτός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ή οι εργασίες αυτές συνδέονται άμεσα με αγαθά που εξάγονται σε χώρα εκτός της Κοινότητας, ε) για την διάθεση δώρων μέχρις αξίας δραχμών τριών χιλιάδων (3.000) και δειγμάτων.

3. Το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται κατά το χρόνο που ο φόρος καθίσταται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 και 14.

4. Δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί οι δαπάνες : α) αγοράς ή εισαγωγής καπνοβιομηχανικών προϊόντων, β) αγοράς ή εισαγωγής οινοπνευματωδών ποτών, εφόσον αυτά διατέθηκαν για την πραγματοποίηση μη φορολογητέων πράξεων, γ) δεξιώσεων, ψυχαγωγίας και φιλοξενίας γενικά, δ) στέγασης, τροφής, ποτών, μετακίνησης και ψυχαγωγίας για το προσωπικό ή τους εκπροσώπους της επιχείρησης, ε) αγοράς ή εισαγωγής επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης μέχρι εννέα (9) θέσεων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, σκαφών και αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό, καθώς και οι δαπάνες καυσίμων, επισκευής, συντήρησης, μίσθωσης και κυκλοφορίας τους γενικά. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται για τα πιο πάνω μεταφορικά μέσα εφόσον προορίζονται για πώληση, μίσθωση ή μεταφορά προσώπων με κόμιστρο.

Άρθρο 24. Προσδιορισμός του εκπιπτόμενου φόρου.

1. Σε περίπτωση που ο υποκείμενος στο φόρο χρησιμοποιεί αγαθά και υπηρεσίες για την πραγματοποίηση πράξεων. για μερικές από τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, ο εκπιπτόμενος φόρος ορίζεται σε ποσοστό στα εκατό του συνολικού ποσού του φόρου. Το ποσοστό αυτό βρίσκεται με βάση κλάσμα που έχει ως αριθμητή το ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, που αφορά πράξεις για τις οποίες παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου και ως παρονομαστή το ποσό των πράξεων που αναφέρονται στον αριθμητή, καθώς και των πράξεων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης.

2. Το δεκαδικό μέρος του ποσοστού που προκύπτει από την εφαρμογή του κλάσματος της προηγούμενης παραγράφου στρογγυλοποιείται σε ακέραια μονάδα.

3. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού της παραγράφου 1 δε λαμβάνονται υπόψη τα

ποσά που προέρχονται : α) από παράδοση αγαθών που χρησιμοποιούνται από υποκείμενο στο φόρο για πάγια εκμετάλλευση στην επιχείρηση β) από συμπτωματικές εργασίες σε ακίνητα ή σε χρηματοοικονομικές δραστηριότητες που προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων μα , κω , ιγ , δ , και και κστ της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον αυτές είναι συμπτωματικές.

4. Το ποσοστό που βρίσκεται με τον πιο πάνω τρόπο λαμβάνεται υπόψη για την εκκαθάριση του εκπιπόμενου φόρου του έτους στο οποίο αφορά και για την υποβολή των προσωρινών δηλώσεων του επόμενου έτους.

5. Σε περίπτωση που κατά το χρόνο υποβολής των προσωρινών δηλώσεων δεν υπάρχουν σχετικά στοιχεία ή αυτά που υπάρχουν δεν είναι πλήρη, ο προσδιορισμός του ποσοστού γίνεται προσωρινά από τον υποκείμενο στο φόρο.

6. Κατά παρέκκλιση των πιο πάνω διατάξεων, με απόφαση του αρμόδιου οικονομικού εφόρου, μπορεί : α) να επιτραπεί στον υποκείμενο στο φόρο ή να υποχρεωθεί αυτός να προσδιορίσει ένα ποσοστό για κάθε τομέα της δραστηριότητας του, εφόσον για καθέναν από αυτούς τηρούνται ιδιαίτεροι λογαριασμοί στα βιβλία που προβλέπουν οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, β) να επιτραπεί στον υποκείμενο στο φόρο ή να υποχρεωθεί αυτός να ενεργήσει την έκπτωση, ανάλογα με την πραγματική διάθεση των αγαθών ή τη χρήση των υπηρεσιών, εφόσον τηρούνται ιδιαίτεροι λογαριασμοί στα βιβλία που προβλέπουν οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων.

7. Ο φόρος που αναλογεί σε πράξεις που δεν παρέχουν δικαίωμα έκπτωσης εκπίπτει ολόκληρος, εφόσον, για κάθε διαχειριστική περίοδο, δεν υπερβαίνει το ποσό των δραχμών δέκα χιλιάδων (10.000).

Άρθρο 25. Άσκηση του δικαιώματος έκπτωσης του φόρου.

1. Το δικαίωμα έκπτωσης του φόρου μπορεί να ασκηθεί-εφόσον ο υποκείμενος στο φόρο κατέχει: α) τιμολόγιο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο που επέχει θέση τιμολογίου, για τις παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που γίνονται σ αυτόν; β) στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται η εισαγωγή αγαθών από αυτόν, καθώς και ο φόρος με τον οποίο επιβαρύνθηκαν τα αγαθά.

2. Σε περίπτωση καταβολής του φόρου από τον υπόχρεο για τον οποίο προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων β και γ της παραγράφου 1 του άρθρου 28, το δικαίωμα έκπτωσης μπορεί να ασκηθεί εφόσον αυτός κατέχει δικαιολογητικά, σχετικά με την πραγματοποίηση της φορολογητέας πράξης από τον εγκαταστημένο στο εξωτερικό υποκείμενο στο φόρο και αποδεικτικό καταβολής του φόρου.

3. Όταν το ποσό της έκπτωσης είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο στην ίδια περίοδο, η επιπλέον διαφορά μεταφέρεται για έκπτωση στην επόμενη περίοδο. Κατ εξαίρεση, η διαφορά αυτή επιστρέφεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27.

Άρθρο 26. Διακανονισμός εκπτώσεων.

1. Η έκπτωση του φόρου που ενεργείται με βάση τις προσωρινές δηλώσεις, οι οποίες υποβάλλονται σύμφωνα με την περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 31, υπόκειται σε τελικό διακανονισμό κατά την υποβολή της προβλεπόμενης από το ίδιο άρθρο εκκαθαριστικής δήλωσης, εφόσον : α) η έκπτωση αυτή είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από εκείνη που είχε δικαίωμα να ενεργήσει ο υποκείμενος στο φόρο, β) μετά την υποβολή των προσωρινών δηλώσεων έγιναν μεταβολές που δεν είχαν ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του ποσού των εκπτώσεων, όπως στην περίπτωση έκπτωσης στο τίμημα ή ακύρωσης αγορών. Δεν ενεργείται διακανονισμός σε περιπτώσεις καταστροφής, απώλειας ή κλοπής που αποδεικνύονται ή δικαιολογούνται, καθώς και σε περιπτώσεις χορήγησης δώρων μέχρις αξίας δραχμών τριών χιλιάδων (3.000) και δειγμάτων τα οποία διατίθενται για το σκοπό της επιχείρησης.

2. Ειδικά για τα αγαθά επένδυσης, η έκπτωση του φόρου που ενεργήθηκε υπόκειται σε πενταετή διακανονισμό με αφετηρία το έτος χρησιμοποίησής τους. Ο διακανονισμός ενεργείται κάθε έτος για το 4να πέμπτο (1/5) του φόρου που επιβάρυνε το αγαθό, ανάλογα με τις μεταβολές του δικαιώματος έκπτωσης.

3. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών επένδυσης κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου, ενεργείται εφάπαξ διακανονισμός, μέσα στο ίδιο έτος και τα παραδιδόμενα αγαθά θεωρούνται, για τα έτη που απομένουν, ότι χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά και μόνο : α) σε φορολογητέες δραστηριότητες, εφόσον η παράδοση τους υπάγεται σε φόρο, β) σε αφορολόγητες δραστηριότητες, εφόσον η παράδοση τους απαλλάσσεται από το φόρο.

4. Ως αγαθά επένδυσης, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, θεωρούνται : α) τα ενσώματα αγαθά που ανήκουν κατά κυριότητα στην επιχείρηση και τίθενται από αυτή σε διαρκή εκμετάλλευση. Στην αξία τους δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης, β) τα δικαιώματα χρησιμοποίησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σχεδίου, υποδείγματος, εμπορικού ή βιομηχανικού σήματος και άλλων παρόμοιων, εφόσον εξυπηρετούν περισσότερες από μία χρήσεις.

5. Η διαφορά του φόρου που προκύπτει για τα αγαθά επένδυσης με βάση τον τελικό ετήσιο διακανονισμό δεν καταβάλλεται ούτε εκπίπτει, εφόσον δεν υπερβαίνει το ποσό των δραχμών δέκα χιλιάδων (10.000).

Άρθρο 27. Επιστροφή του φόρου.

1. Με την επιφύλαξη των σχετικών με την παραγραφή διατάξεων ο φόρος επιστρέφεται, εφόσον : α) καταβλήθηκε στο δημόσιο αχρεώστητα ή β) είναι αδύνατο να μεταφερθεί για έκπτωση στην επόμενη χειριστική περίοδο ή γ) αφορά πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 20, 22 και των περιπτώσεων α και δ της παραγράφου 2 του άρθρου 23 ή δ) αφορά αγαθά επένδυσης, που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 26. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται ότι, προκειμένου για αγαθά επένδυσης ορισμένων βιομηχανικών και βιοτεχνικών επιχειρήσεων, αντί έκπτωσης ή επιστροφής του φόρου παρέχεται δικαίωμα αναστολής της πληρωμής του ή ρυθμίζεται με άλλο τρόπο. Με

τις ίδιες αποφάσεις ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση του δικαιώματος αυτού.

2. Επίσης, επιστρέφεται στον υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος είναι εγκαταστημένος σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ο φόρος που επιβάρυνε τα κινητά αγαθά και τις υπηρεσίες που του προσφέρθηκαν από άλλους υποκείμενους στο φόρο ή την εισαγωγή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας, κατά το μέρος που τα αγαθά αυτά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιήθηκαν : α) για φορολογητέες πράξεις, ο τόπος φορολογίας των οποίων βρίσκεται στο εξωτερικό και για τις οποίες θα είχε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου, αν αυτές ενεργούνταν στο εσωτερικό της χώρας, β) για τις ακόλουθες απαλλασσόμενες από το φόρο υπηρεσίες μεταφοράς και τις στενά συνδεδεμένες με αυτές βοηθητικές εργασίες που ενεργούνται στην Ελλάδα: αα) διεθνείς αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές προσώπων, ββ) μεταφορές αγαθών προοριζόμενων για εξαγωγή, γγ) μεταφορές αγαθών, που τίθενται σε ειδικά καθεστάτα προσωρινής απαλλαγής. δδ) μεταφορές εισαγόμενων αγαθών, μέχρι τον πρώτο τόπο προορισμού στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον η αξία των υπηρεσιών αυτών συμπεριλαμβάνεται στη φορολογητέα βάση κατά την εισαγωγή, γ) για τις φορολογητέες πράξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12.

3. Η επιστροφή του φόρου της προηγούμενης παραγράφου ενεργείται, εφόσον ο υποκείμενος στο φόρο δεν έχει στην Ελλάδα την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας ή τη μόνιμη εγκατάσταση από την οποία να ασκείται η δραστηριότητα αυτή ή, ελλείψει αυτών, την κατοικία ή διαμονή του και δεν πραγματοποίησε στο εσωτερικό της χώρας, κατά τη διάρκεια της περιόδου που ορίζεται στην επόμενη παράγραφο, άλλες πράξεις εκτός από των περιπτώσεων β και γ της προηγούμενης παραγράφου.

4. Η επιστροφή του φόρου που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 δεν μπορεί να αφορά περίοδο μικρότερη από τρεις (3) μήνες ή μεγαλύτερη από ένα (1) έτος και ενεργείται από την αρμόδια φορολογική αρχή μέσα σε έξι (6) μήνες από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την άσκηση του δικαιώματος επιστροφής του φόρου, που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΤΟ ΦΟΡΟ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ Άρθρο 28. Υπόχρεοι στο φόρο.

1. Για την παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών, υπόχρεοι στο φόρο είναι : α) ο εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας υποκείμενος στο φόρο, για τις ενεργούμενες απ αυτόν πράξεις, β) ο αντιπρόσωπος του εγκαταστημένου στο εξωτερικό υποκείμενου στο φόρο ή ο λήπτης των αγαθών και υπηρεσιών, στην περίπτωση που δεν υπάρχει αντιπρόσωπος, γ) ο λήπτης των υπηρεσιών, που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12, δ) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, το οποίο αναγράφει το φόρο στα τιμολόγια που εκδίδει ή σε άλλα εξομοιούμενα μ αυτά στοιχεία.

2. Για την εισαγωγή αγαθών, υπόχρεος στο φόρο είναι ο λογιζόμενος ως κύριος των εισαγόμενων αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο τρόπος καταβολής του φόρου στις περιπτώσεις που υπόχρεος είναι ο λήπτης των υπηρεσιών υποκείμενος ή μη στο φόρο.

Άρθρο 29. Υποχρεώσεις των υποκείμενων στο φόρο.

1. Ο υποκείμενος στο φόρο που ενεργεί φορολογητέες πράξεις υποχρεούται : α) να γνωστοποιεί με δήλωση του στον αρμόδιο οικονομικό έφορο την έναρξη, μεταβολή ή παύση των εργασιών του, καθώς και οποιαδήποτε αλλαγή της επωνυμίας ή του τόπου της επαγγελματικής του εγκατάστασης. Η δήλωση υποβάλλεται : αα) στην περίπτωση έναρξης των εργασιών, πριν απ αυτή, ββ) στην περίπτωση διακοπής των εργασιών, αλλαγής της έδρας ή του τόπου της επαγγελματικής εγκατάστασης, του υποκαταστήματος, του γραφείου ή της αποθήκης και κάθε άλλης μεταβολής, σε δέκα (10) ημέρες αφότου έγιναν οι μεταβολές αυτές, β) να εκδίδει και παραδίδει σε υποκείμενο ή μη στο φόρο, κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, τιμολόγιο, απόδειξη λιανικής πώλησης ή άλλο στοιχείο που προβλέπουν οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, γ) να αναγράφει στο τιμολόγιο και στα λοιπά στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου τη φορολογητέα αξία και το ποσό του φόρου χωριστά κατά συντελεστή ή την ένδειξη «χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας στην περίπτωση φορολογικής απαλλαγής, δ) να τηρεί ιδιαίτερο λογαριασμό φόρου προστιθέμενης αξίας, ε) να τηρεί βιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων στα οποία να καταχωρεί χωριστά κατά συντελεστή φόρου τις πραγματοποιούμενες αγορές αγαθών, τις δαπάνες και τα ακαθάριστα έσοδα. Ο υποκείμενος στο φόρο που τηρεί βιβλία τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, κατά τη σύνταξη οποιασδήποτε απογραφής, υποχρεούται να καταχωρεί, χωριστά κατά συντελεστή φόρου, τα εμπορεύσιμα και τα αγαθά επένδυσης, στ) να ορίζει αντιπρόσωπο του, πριν από την ενέργεια οποιασδήποτε φορολογητέας πράξης στην Ελλάδα, εφόσον είναι μόνιμα εγκαταστημένος στο εξωτερικό. Ο ορισμός του αντιπροσώπου γίνεται με την κατάθεση αντιγράφου του σχετικού πληρεξούσιου εγγράφου στον οικονομικό έφορο που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος του αντιπροσώπου. Το αντίγραφο αυτό πρέπει να είναι θεωρημένο από την ελληνική προξενική αρχή του τόπου, όπου είναι εγκαταστημένος ο υποκείμενος στο φόρο, ζ) να επιδίδει τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 31 δηλώσεις, η) να υποβάλλει στον αρμόδιο οικονομικό έφορο δήλωση, όταν ενεργεί πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6, για τις οποίες απαιτείται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και να καταβάλλει το φόρο που αναλογεί στη δήλωση. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται πριν από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

2. Τις υποχρεώσεις που προβλέπει το άρθρο αυτό έχουν κατά περίπτωση και τα εξής πρόσωπα : α) ο εκκαθαριστής, ο κηδεμόνας, ο προσωρινός διαχειριστής και ο μεσεγγυούχος, στις περιπτώσεις κληρονομιάς και μεσεγγύησης, β) ο επίτροπος, ο κηδεμόνας και ο αντιλήπτορας, στις περιπτώσεις ανηλίκων, απόντων, δικαστικά ή νόμιμα απαγορευμένων και των προσώπων που βρίσκονται υπό δικαστική αντίληψη,

γ) ο προσωρινός ή οριστικός σύνδικος, σε περίπτωση πτώχευσης του υποκειμένου στο φόρο, δ) ο αντιπρόσωπος του εγκαταστημένου στο εξωτερικό υποκειμένου στο φόρο, ε) οι κληρονόμοι και οι δωρεοδόχοι του υποκειμένου στο φόρο για τις φορολογικές υποχρεώσεις του μέχρι το θάνατο του ή τη σύσταση της δωρεάς εν ζωή, στ) κάθε πρόσωπο το οποίο, βάσει νόμου ή δικαστικής απόφασης, υποκαθιστά τον υποκείμενο στο φόρο, ζ) ο εκπρόσωπος ή μέλος της ένωσης προσώπων, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της φορολογίας εισοδήματος, η) ο ιδρυτής της επιχείρησης για τις υποχρεώσεις αυτής μέχρι το χρόνο έναρξης της λειτουργίας της.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται : α) ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων, β) ο τρόπος τήρησης του λογαριασμού του φόρου προστιθέμενης αξίας, γ) ο χρόνος και ο τρόπος διαχωρισμού των ακαθάριστων εσόδων από λιανικές πωλήσεις κατά συντελεστή φόρου.

Άρθρο 30. Υποχρεώσεις άλλων προσώπων.

1. Ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος ακινήτου, για λογαριασμό του οποίου ενεργούνται οι εργασίες που αναφέρονται στην περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 6, με εξαίρεση τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 και τον κύριο οικοπέδου που αναθέτει σε εργολάβο την ανέγερση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής, υποχρεούται : α) να υποβάλλει στον αρμόδιο για τη φορολογία του εισοδήματος οικονομικό έφορο, το μήνα Ιανουάριο, δήλωση η οποία να περιλαμβάνει τα στοιχεία κόστους των εργασιών που εκτελέστηκαν το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, εφόσον αυτό υπερβαίνει συνολικά το ποσό των δραχμών εκατό χιλιάδων (100.000), καθώς και το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του εργολάβου, β) να διαφυλάσσει τα πιο πάνω στοιχεία κόστους για μία δεκαετία από την αποπεράτωση του έργου, όταν ισχυρίζεται ότι οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν χωρίς τη μεσολάβηση εργολάβου. Τα πιο πάνω πρόσωπα φέρουν το βάρος της απόδειξης αυτού του ισχυρισμού.

2. Τα πρόσωπα που συντάσσουν τη μελέτη του έργου έχουν υποχρέωση να υποβάλουν στην αρμόδια υπηρεσία πολεοδομίας, μαζί με την αίτηση για την έκδοση άδειας εκτέλεσης του έργου, πληροφοριακά στοιχεία για το έργο που θα εκτελεστεί. Οι υπηρεσίες πολεοδομίας υποχρεούνται, μέσα στο μήνα Ιανουάριο κάθε έτους, να αποστέλλουν στο Μηχανογραφικό Κέντρο του Υπουργείου Οικονομικών (ΜΗ.Κ.Υ.Ο.) τα πιο πάνω πληροφοριακά στοιχεία, βεβαιώνοντας ότι αυτά είναι ίδια με τα στοιχεία της αντίστοιχης άδειας που εξέδωσαν για το έργο αυτό.

3. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται : α) να μη συντάσσουν έγγραφα που αφορούν τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6, εφόσον δεν παραδίδεται σ' αυτούς θεωρημένο αντίγραφο της δήλωσης που προβλέπει η διάταξη της περίπτωσης η της παραγράφου 1 του άρθρου 29, β) να αναγράφουν στα πιο πάνω έγγραφα τον αύξοντα αριθμό της δήλωσης.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων που υποβάλλουν τα

πρόσωπα της παραγράφου 1, τα πληροφοριακά στοιχεία που υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία πολεοδομίας τα πρόσωπα που συντάσσουν τη μελέτη του έργου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 31. Δήλωση και συναφείς υποχρεώσεις.

1. Οι υπόχρεοι στο φόρο οφείλουν να επιδίδουν τις πιο κάτω δηλώσεις : α) Προσωρινή δήλωση στο δημόσιο ταμείο που είναι αρμόδιο για την είσπραξη του φόρου εισοδήματος τους μέχρι την 20ή ημέρα κάθε μήνα, εφόσον τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και μέχρι την 25η ημέρα κάθε μήνα, εφόσον τηρούν βιβλία τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας του Κώδικα αυτού. Η δήλωση περιλαμβάνει χωριστά κατά συντελεστή τα ποσά που έχουν υπαχθεί στο φόρο τον προηγούμενο μήνα, την αξία των εξαγωγών και λοιπών απαλλασσόμενων πράξεων, το φόρο που αναλογεί, τις εκπτώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 23, 24 και 25, καθώς και τη διαφορά φόρου που προκύπτει. Όσοι δεν τηρούν βιβλία ή όσοι τηρούν βιβλία της πρώτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων επιδίδουν την πιο πάνω προσωρινή δήλωση κάθε τρεις (-3) μήνες, μέχρι και τη 15η ημέρα του μήνα που ακολουθεί το τρίμηνο. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης δήλωσης, απαιτείται, πριν από την υποβολή της στο δημόσιο ταμείο, θεώρηση της από τον αρμόδιο οικονομικό έφορο, ο οποίος υπολογίζει και τη σχετική προσαύξηση. Σε περίπτωση αρνητικής δήλωσης, η επίδοση της γίνεται στην αρμόδια οικονομική εφορία. β) Εκκαθαριστική δήλωση στην οικονομική εφορία που είναι αρμόδια για τη φορολογία του εισοδήματος τους, μέσα σε δύο μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει τα ποσά των προσωρινών δηλώσεων, οι οποίες αφορούν τη διαχειριστική περίοδο που έληξε, μετά το διακανονισμό που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26.
2. Η διαφορά φόρου που προκύπτει, βάσει των πιο πάνω δηλώσεων, αν είναι θετική καταβάλλεται στο δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 44. αν είναι αρνητική μεταφέρεται για έκπτωση ή, κατά περίπτωση, επιστρέφεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27.
3. Όταν ο υποκείμενος στο φόρο διακόπτει οριστικά τις εργασίες της επιχείρησης του και αναχωρεί στο εξωτερικό ή μεταφέρει σ αυτό την οικονομική του δραστηριότητα, υποχρεούται, πριν από την αναχώρηση ή τη μεταφορά της δραστηριότητας του : α) να επιδώσει την προβλεπόμενη από το άρθρο αυτό προσωρινή δήλωση και να καταβάλει τον οφειλόμενο φόρο, β) να ορίσει στην Ελλάδα αντιπρόσωπο του φερέγγυο, που αναλαμβάνει την ευθύνη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο. Στις πιο πάνω περιπτώσεις, η φορολογική αρχή μπορεί να ζητά κάθε αναγκαία εγγύηση, που κατά την κρίση της διασφαλίζει τα συμφέροντα του δημοσίου.
4. Σε περίπτωση εισαγωγής αγαθών, ο υπόχρεος στο φόρο καταθέτει διασάφηση εισαγωγής ή άλλο τελωνειακό παραστατικό έγγραφο.
5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του, κατά περίπτωση, αρμόδιου υπουργού ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων, τα στοιχεία που

υποβάλλονται μ αυτές, ο τρόπος υποβολής των δηλώσεων, καθώς και άλλη δημόσια αρχή για την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων. οι οποίες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ανήκουν στον οικονομικό έφορο και το διευθυντή του δημόσιου ταμείου. Επίσης με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται, για τους υπόχρεους σε τήρηση βιβλίων πρώτης και δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, μεγαλύτερη φορολογική περίοδος και διαφορετική προθεσμία υποβολής της προσωρινής ή εκκαθαριστικής δήλωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ Άρθρο 32 Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων.

1. Ε επιχειρήσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλία ή που τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας υπάγονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου αυτού, εφόσον κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο πραγματοποίησαν ακαθάριστα έσοδα μέχρι ποσού δραχμών έξι εκατομμυρίων (6.000.000) ή αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους. Στο καθεστώς αυτό δεν υπάγονται οι αγρότες του άρθρου 33.

2. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης και καταβολής φόρου: α) οι επιχειρήσεις της παραγράφου 1, οι οποίες κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο πραγματοποίησαν ακαθάριστα έσοδα μέχρι ποσού δραχμών ενός εκατομμυρίου (1.000.000) β) οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, που δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν και δεν τηρούν βιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή: α) στις επιχειρήσεις που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους β) στους αγρότες του άρθρου 33, γ) στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν ακαθάριστα έσοδα κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα στα εκατό (60%) από χονδρικές πωλήσεις ή εξαγωγές.

4. Επιχειρήσεις που διατηρούν παράλληλα κλάδους παράδοσης αγαθών και παροχής υπηρεσιών εντάσσονται: α) στο κανονικό καθεστώς, εφόσον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων όλων των κλάδων τους υπερβαίνει το ποσό των δραχμών του ενός εκατομμυρίου (1.000.000), β) στις απαλλασσόμενες, εφόσον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων όλων των κλάδων τους δεν υπερβαίνει το ποσό των δραχμών του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) και για τον κλάδο παροχής υπηρεσιών δεν έχουν υποχρέωση και δεν τηρούν βιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας.

5. Επιχειρήσεις που διατηρούν δύο ή περισσότερους κλάδους εκμετάλλευσης, στους οποίους δεν περιλαμβάνεται η παροχή υπηρεσιών, εντάσσονται στο καθεστώς της παραγράφου 1 ή στο κανονικό ή στις απαλλασσόμενες, με βάση το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων τους από τους κλάδους αυτούς.

6. Οι επιχειρήσεις των παραγράφων 1 και 2, τα ακαθάριστα έσοδα των οποίων υπερβαίνουν σε μία διαχειριστική περίοδο τα όρια που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων αυτών, εντάσσονται υποχρεωτικά από την επόμενη διαχειριστική περίοδο στο κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου ή, κατά περίπτωση, στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων.

7. Τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού βρίσκονται με την προσθήκη του μεικτού κέρδους στο συνολικό κόστος των

εμπορεύσιμων αγαθών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, τα οποία αγοράστηκαν μέσα στη χρήση ή των έτοιμων προϊόντων που έχουν παραχθεί από τις πρώτες και βοηθητικές ύλες που αγοράστηκαν μέσα στην ίδια χρήση. Το μεικτό κέρδος βρίσκεται με σύγκριση της τιμής κτήσης και πώλησης χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας. Κατ'εξαιρέση, για τις επιχειρήσεις των οποίων τα καθαρά κέρδη στη φορολογία εισοδήματος προσδιορίζονται με την εφαρμογή μοναδικών συντελεστών καθαρού κέρδους που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 1563/1985 (ΦΕΚ 151), τα ακαθάριστα έσοδα βρίσκονται με αναγωγή των αγορών σε πωλήσεις. Η αναγωγή αυτή γίνεται με πολλαπλασιασμό των αγορών επί κλάσμα που έχει ως αριθμητή το συντελεστή καθαρού κέρδους στις αγορές του ειδικού πίνακα της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών Ε. 17417/1770/23.12.1985 (ΦΕΚ 792) και ως παρονομαστή, τον αντίστοιχο συντελεστή στις πωλήσεις του ειδικού πίνακα της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών Ε. 17418/1771/23.12.1985 (ΦΕΚ 792). Αν οι συντελεστές μεικτού κέρδους που καθορίζονται από το Υπουργείο Εμπορίου είναι μικρότεροι από αυτούς που προκύπτουν από την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται με βάση τους συντελεστές αυτούς. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, θεωρείται ότι τα εμπορεύσιμα αγαθά πωλήθηκαν αυτούσια μέσα στη χρήση και ότι οι πρώτες και βοηθητικές ύλες μεταποιήθηκαν και πωλήθηκαν μέσα στη χρήση σαν έτοιμα προϊόντα. Προκειμένου να υπολογισθούν τα ακαθάριστα έσοδα της προσωρινή δήλωσης του άρθρου 31, τα εμπορεύσιμα αγαθά και οι πρώτες και βοηθητικές ύλες που αγοράστηκαν μέσα στη φορολογική περίοδο θεωρούνται ότι πωλήθηκαν ή μεταποιήθηκαν, κατά περίπτωση, μέσα στην ίδια περίοδο. Στις επιχειρήσεις που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους και υπάγονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων, θεωρούνται ως πωληθέντα μέσα στη χρήση από τα εμπορεύσιμα αγαθά τόσα δωδέκατα αυτών όσοι οι μήνες της πραγματικής λειτουργίας της επιχείρησης. Το υπόλοιπο ποσό προστίθεται στις αγορές του επόμενου έτους. Προκειμένου κατά την επόμενη διαχειριστική περίοδο να κριθεί αν οι επιχειρήσεις αυτές θα παραμείνουν στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή θα μεταταγούν στις απαλλασσόμενες ή στο κανονικό καθεστώς, τα ακαθάριστα έσοδά τους ανάγονται σε ετήσια.

8. Για την ένταξη μιας επιχείρησης στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή στο κανονικό ή στις απαλλασσόμενες, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων, χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας, με εξαίρεση τα προερχόμενα: α) από παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών, που απαλλάσσονται από το φόρο και δεν παρέχεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου δικαίωμα έκπτωσης ή επιστροφής του φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε σε προηγούμενο στάδιο συναλλαγής, β) από παράδοση αγαθών επένδυσης της επιχείρησης. γ) από συμπωματικές εργασίες της επιχείρησης που αφορούν πράξεις σε ακίνητα, καθώς και ασφαλιστικές και χρηματοδοτικές εργασίες, που προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων κ ,κα ,κβ ,κγ ,κδ ,κε και κστ της παραγράφου 1 του άρθρου 18, δ) από παράδοση καπνοβιομηχανικών προϊόντων που πραγματοποιείται από τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 36, ε) από παράδοση έτοιμων πετρελαιοειδών προϊόντων που πραγματοποιείται από τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 37.

9. Οι επιχειρήσεις που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων μπορούν με δήλωση τους να εντάσσονται από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου, κατά την οποία υποβάλλεται η δήλωση, στο κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου και αυτές που απαλλάσσονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών

επιχειρήσεων ή στο κανονικό καθεστώς. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται στον αρμόδιο οικονομικό έφορο το πρώτο δεκαήμερο του πρώτου μήνα της διαχειριστικής περιόδου και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από την παρέλευση μιας πενταετίας από την υποβολή της.

10. Αν μια επιχείρηση μετατάσσεται υποχρεωτικά ή προαιρετικά, από ένα καθεστώς σε άλλο, τα αποθέματα των εμπορεύσιμων αγαθών, τα οποία υπάρχουν την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου που προηγείται του χρόνου της μετάταξης απογράφονται κατά συντελεστή φόρου, εφόσον από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων επιβάλλεται σύνταξη απογραφής : α) Αν η μετάταξη της επιχείρησης γίνεται από τις απαλλασσόμενες ή από το ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων στο κανονικό : αα) Όταν τα βιβλία του νέου καθεστώτος είναι δεύτερης κατηγορίας, τα ακαθάριστα έσοδα κατά τη διαχειριστική περίοδο, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης κατηγορίας, δεν μπορούν να υπερβούν τα ακαθάριστα έσοδα, τα οποία βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα μέσα σ αυτήν την περίοδο. ββ) Όταν τα βιβλία του νέου καθεστώτος είναι τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας, τα ακαθάριστα έσοδα κατά την τελευταία πριν από την αλλαγή της κατηγορίας των βιβλίων διαχειριστική περίοδο βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα κατά την περίοδο αυτήν εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα, μειωμένα κατά την αξία των αγαθών που εμφανίζονται στην απογραφή έναρξης της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία έγινε η αλλαγή της κατηγορίας βιβλίων, με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που επιβάρυνε τα αποθέματα, μόνο την περίπτωση που η επιχείρηση μετατάσσεται από το καθεστώς των απαλλασσόμενων επιχειρήσεων.. β) Αν η επιχείρηση μετατάσσεται από το κανονικό καθεστώς στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή στις απαλλασσόμενες, τα ακαθάριστα έσοδα κατά τη διαχειριστική περίοδο, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία πρώτης κατηγορίας ή δεν τηρήθηκαν καθόλου βιβλία, βρίσκονται με βάση την αξία των αγορασθέντων κατά την περίοδο αυτήν εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων έτοιμων προϊόντων, η οποία προσαυξάνεται με την αξία των εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων έτοιμων προϊόντων, που εμφανίζονται στην απογραφή, εφόσον τηρήθηκαν βιβλία τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων ή κατά την αξία των αγαθών που αποδειγμένα δε διατέθηκαν ή δε χρησιμοποιήθηκαν, εφόσον τηρήθηκαν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, με υποχρέωση καταβολής του φόρου που επιβάρυνε τα αποθέματα, μόνο στην περίπτωση που μετατάσσεται στο καθεστώς των απαλλασσόμενων επιχειρήσεων.

11. Αν η επιχείρηση μετατάσσεται από τις απαλλασσόμενες στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή στο κανονικό και αντίστροφα, συντάσσεται απογραφή των αγαθών επένδυσης που αποτιμώνται στην αξία κτήσης αυτών, η οποία προσαυξάνεται με τις δαπάνες βελτίωσης και επέκτασης, εκτός από τις δαπάνες επισκευής και συντήρησης, εφόσον χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης και δεν παρήλθε η πενταετής περίοδος διακανονισμού. Οι μετατασσόμενες επιχειρήσεις για τον εναπομένοντα χρόνο της πενταετίας έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου ή, κατά περίπτωση, υποχρέωση διακανονισμού και καταβολής του φόρου. Για τα απογραφόμενα αγαθά που προβλέπουν οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 10 και της παραγράφου αυτής, υποβάλλεται μέσα σε δύο (2) μήνες από τη μετάταξη δήλωση που περιλαμβάνει την αξία των αποθεμάτων κατά συντελεστή φόρου και το φόρο που αναλογεί. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται ή εκπίπτει, κατά περίπτωση, με την πιο πάνω δήλωση, για την οποία εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου

31.

12. Οι επιχειρήσεις της παραγράφου 1 υποχρεούνται : α) να καταχωρίζουν στο τηρούμενο βιβλίο αγορών, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, τις αγορές κατά συντελεστή φόρου, τις δαπάνες και σε ιδιαίτερη στήλη το φόρο ο οποίος τις επιβαρύνει. Αν δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλίο αγορών, ο φόρος εξευρίσκεται από τα τηρούμενα στοιχεία. β) να επιδίδουν τις δηλώσεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 31 και να καταβάλλουν το φόρο, συμφωνά με τις διατάξεις του άρθρου 44. Οι πιο πάνω επιχειρήσεις δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν ιδιαίτερο λογαριασμό φόρου προστιθέμενης αξίας και να εκδίδουν αποδείξεις λιανικής πώλησης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ιγ του άρθρου 49 του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων.

13. Οι επιχειρήσεις της παραγράφου 2, στις περιπτώσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων έχουν υποχρέωση έκδοσης τιμολογίων, αναγράφουν σ αυτά την ένδειξη «χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας». Οι επιχειρήσεις αυτές δε δικαιούνται να εκπέσουν το φόρο που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 23, 24 και 26

14. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί : α) να ορίζονται σταθεροί συντελεστές με βάση τους οποίους προσδιορίζονται, τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού. β) να καθορίζονται κατ αποκοπή ετήσια ακαθάριστα έσοδα για μερικές κατηγορίες επαγγελματιών, ύστερα προηγούμενη συμφωνία με τους εκπροσώπους των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων, γ) να τροποποιούνται τα όρια των ακαθάριστων εσόδων για την ένταξη των επιχειρήσεων στο καθεστώς της παραγράφου 1 ή στις απαλλασσόμενες.

15. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται: α) ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης μετάταξης που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 9 και της δήλωσης αποθεμάτων που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 11, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα με αυτές στοιχεία. β) ειδικός τρόπος υπολογισμού των ακαθάριστων εσόδων των φορολογικών περιόδων των δηλώσεων, προκειμένου για επιχειρήσεις που υπάγονται στο καθεστώς τεκμαρτού υπολογισμού, εφόσον αυτές προβαίνουν σε αγορές εμπορεύσιμων αγαθών ή πρώτων υλών εποχιακά.

Άρθρο 33. Ειδικό καθεστώς αγροτών.

1. Οι αγρότες, για την παράδοση αγροτικών προϊόντων παραγωγής τους και για την παροχή αγροτικών υπηρεσιών, υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού και δικαιούνται να ζητήσουν την επιστροφή του φόρου του παρόντος νόμου που επιβάρυνε τις αγορές αγαθών ή λήψεις υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποίησαν για την άσκηση της εκμετάλλευσής τους.

2. . Η επιστροφή του φόρου ενεργείται από το δημόσιο με καταβολή στον αγρότη ποσού, το οποίο προκύπτει με την εφαρμογή κατ αποκοπή συντελεστών που θα καθοριστούν με νεότερο νόμο, στην αξία της παράδοσης αγροτικών προϊόντων του Παραρτήματος IV του παρόντος νόμου ή της παροχής αγροτικών υπηρεσιών. Όταν η

παράδοση των αγαθών και η παροχή των υπηρεσιών γίνεται σε συνεταιρισμούς αγροτών ή ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών, οι κατ αποκοπή συντελεστές επιστροφής φόρου προσ αυξάνονται κατά μία (1) εκατοστιαία μονάδα. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, ως αξία των παραδιδόμενων προϊόντων ή των παρεχόμενων υπηρεσιών λαμβάνεται αυτή που προκύπτει από τα οικεία παραστατικά του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων. Σε περίπτωση παράδοσης αγροτικών προϊόντων από τρίτους υποκείμενους στο φόρο, για λογαριασμό των παραγωγών αγροτών, η πιο πάνω αξία λαμβάνεται χωρίς φόρο και προμήθεια.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση παράδοσης αγροτικών προϊόντων ή παροχής αγροτικών υπηρεσιών σε άλλους αγρότες, που υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού ή σε μη υποκείμενους στο φόρο.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 23, 24, 25, 29 και 31 δεν εφαρμόζονται για τους αγρότες που υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού.

5. Δεν υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού οι αγρότες οι οποίοι: α) ασκούν τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και παρέχουν τις αγροτικές υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 34, με τη μορφή εταιρείας οποιουδήποτε τύπου ή αγροτικών συνεταιρισμών, β) πωλούν αγροτικά προϊόντα παραγωγής τους, ύστερα από επεξεργασία που μπορεί να προσδώσει σ αυτά χαρακτήρα βιομηχανικών ή βιοτεχνικών προϊόντων, γ) ασκούν παράλληλα και άλλη οικονομική δραστηριότητα, για την οποία έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλία δευτέρη ή ανώτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων.

6. Οι αγρότες που παραδίδουν προϊόντα παραγωγής τους από δικό τους κατάστημα και αυτοί που τα εξάγουν στο εξωτερικό θεωρούνται ότι ασκούν δύο οικονομικές δραστηριότητες και ότι ενεργούν παράδοση αγροτικών προϊόντων από την αγροτική εκμετάλλευση στην εμπορική επιχείρησή τους. Για την παράδοση αυτή εκδίδεται ειδικό στοιχείο που περιλαμβάνει το είδος, την ποσότητα, την ποιότητα και την κανονική αξία των παραδιδόμενων αγαθών, όπως αυτή ορίζεται από τις διατάξεις της περίπτωσης γ της παραγράφου 2 του άρθρου 15.

7. Οι αγρότες μπορούν να μετατάσσονται από το ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού στο κανονικό και αντίστροφα, με δήλωση τους που υποβάλλεται στον αρμόδιο οικονομικό έφορο το πρώτο δεκαήμερο του πρώτου μήνα της διαχειριστικής περιόδου. Η μετάταξη ισχύει από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία υποβάλλεται η δήλωση και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από την πάροδο πενταετίας, εφόσον μετατάσσεται στο κανονικό καθεστώς. Αν κατά τη διάρκεια διαχειριστικής περιόδου συντρέξει μία από τις προϋποθέσεις της παραγράφου 5, οι αγρότες από την επόμενη διαχειριστική περίοδο, στερούνται του δικαιώματος επιστροφής του φόρου, που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2.

8. Οι μετατασσόμενοι είναι υποχρεωμένοι να συντάσσουν, σε θεωρημένες από τον αρμόδιο οικονομικό έφορο καταστάσεις, μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου, απογραφή που να περιλαμβάνει: α) τα αποθέματα των αγροτικών προϊόντων, στα οποία περιλαμβάνονται όσα έχουν συλλεχτεί, οι ηρτημένοι καρποί και οι καλλιέργειες που βρίσκονται σε εξέλιξη, κατά συντελεστή του κατ αποκοπή φόρου, β) τα αποθέματα των πρώτων υλών της

αγροτικής παραγωγής, όπως σπόρων λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, ζωοτροφών και λοιπών συναφών κατά συντελεστή φόρου, γ) τα αγαθά επένδυσης, εφόσον είναι χρησιμοποιήσιμα για τους σκοπούς της επιχείρησης και δεν παρήλθε η πενταετής περίοδος του διακανονισμού. Τα αποθέματα των πιο πάνω περιπτώσεων β και γ απογράφονται σε τιμές κόστους.

9. Τα αποθέματα των αγροτικών προϊόντων θεωρούνται: α) ως αγορές του κανονικού καθεστώτος απόδοσης του φόρου, σε τιμή πώλησης κατά το χρόνο της μετάταξης, με δικαίωμα να εκπέσουν τον κατ αποκοπή φόρο, στην περίπτωση που γίνεται μετάταξη από το καθεστώς των αγροτών στο κανονικό καθεστώς, β) ως παράδοση αγαθών σε τιμή πώλησης, υποκείμενη στο φόρο με τον κατ αποκοπή συντελεστή, στην περίπτωση που γίνεται μετάταξη από το κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου στο καθεστώς των αγροτών.

10. Σε περίπτωση μετάταξης από το ειδικό καθεστώς των αγροτών στο κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου, οι μετατασσόμενοι δικαιούνται να εκπέσουν το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί: α) τα αποθέματα των πρώτων υλών της αγροτικής παραγωγής, β) τα αγαθά επένδυσης, κατά το μέρος του φόρου που αναλογεί στα υπόλοιπα έτη της πενταετούς περιόδου διακανονισμού.

11. Σε περίπτωση μετάταξης από το κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου στο καθεστώς των αγροτών, οι μετατασσόμενοι είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί: α) τα αποθέματα των πρώτων υλών της αγροτικής παραγωγής, β) τα αγαθά επένδυσης, κατά το μέρος τους που αναλογεί στα υπόλοιπα έτη του διακανονισμού της πενταετούς περιόδου.

12. Για τα απογραφόμενα αγαθά που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 8, υποβάλλεται, μέσα σε δύο (2) μήνες από τη μετάταξη, δήλωση που περιλαμβάνει την αξία των αποθεμάτων και το φόρο που εκπίπτει ή καταβάλλεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις των πιο πάνω παραγράφων 9, 10 και 11. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται ή εκπίπτει, κατά περίπτωση, με την πιο πάνω δήλωση για την οποία εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 31.

13. Στην πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι αγρότες μπορούν με δήλωση έναρξης, που υποβάλλεται στον αρμόδιο οικονομικό έφορο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έναρξη ισχύος του, να υπαχθούν στο κανονικό καθεστώς. Οι αγρότες που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους και επιθυμούν να υπαχθούν στο κανονικό καθεστώς υποβάλλουν δήλωση έναρξης μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έναρξη των αγροτικών εργασιών τους.

14. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμοδίου υπουργού μπορεί να ορίζεται ότι η επιστροφή του φόρου στους αγρότες ενεργείται για λογαριασμό του δημοσίου από νομικό πρόσωπο ή οργανισμό. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται ότι η επιστροφή του φόρου ενεργείται από τον αγοραστή των αγροτικών προϊόντων ή το λήπτη των αγροτικών υπηρεσιών.

15. Με αποφάσεις επίσης του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται: α) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκκαθάριση και την απόδοση του επιστρεπτέου φόρου, β) ο τύπος και το περιεχόμενο του ειδικού

στοιχείου που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 6, γ) ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης μετάταξης που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου, 7 και της δήλωσης αποθεμάτων που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 12 , καθώς επίσης και τα συνυποβαλλόμενα με αυτές στοιχεία.

Άρθρο 34 Αγρότες, αγροτικά προϊόντα, αγροτικές εκμεταλλεύσεις και υπηρεσίες. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 33 θεωρούνται :

1. Ως αγρότες, αυτοί που ασκούν προσωπικά ή με τα μέλη της οικογένειάς τους ή με μισθωτούς ή εργάτες τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4.

2. Ως αγροτικά προϊόντα, τα αγαθά που παράγονται από τους αγρότες στα πλαίσια των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

3. Ως αγροτικές εκμεταλλεύσεις: α) η γεωργία γενικά και ιδίως η καλλιέργεια δημητριακών, κηπευτικών, καπνού, βαμβακιού, οπωροφόρων και καρποφόρων δέντρων, αρωματικών και διακοσμητικών φυτών, η αμπελουργία, η ανθοκομία, η παραγωγή μανιταριών, μπαχαρικών, σπόρων και φυτών, β) η εκτροφή ζώων γενικά, στην οποία περιλαμβάνονται ιδίως η κτηνοτροφία, η πτηνοτροφία, η κονικλοτροφία, η μελισσοκομία, η σηροτροφία και η σαλιγκαροτροφία, γ) η δασοκομία γενικά. δ) η αλιεία σε γλυκά νερά, η αλιεία στα ελληνικά χωρικά ύδατα, η σπογγαλιεία, η ιχθυοτροφία, η βατραχοτροφία, η καλλιέργεια μυδιών, στρειδιών και η εκτροφή μαλακίων και μαλακοστράκων, ε) οι μεταποιητικές δραστηριότητες του αγρότη, που πραγματοποιούνται με συνήθη μέσα, στα πλαίσια των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, σε προϊόντα τα οποία προέρχονται κατά κύριο λόγο από την αγροτική του παραγωγή.

4. Ως αγροτικές υπηρεσίες, οι παρεχόμενες από τους αγρότες με χειρωνακτική εργασία ή με το συνήθη εξοπλισμό της εκμετάλλευσής τους, οι οποίες συμβάλλουν στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων. Στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται κυρίως: α) οι εργασίες σποράς και φύτευσης, καλλιέργειας, θερισμού, αλωνίσματος, δεματοποίησης, περισυλλογής και συγκομιδής, β) οι εργασίες προπαρασκευής για την πώληση προϊόντων, όπως η διαλογή, η ξήρανση, ο καθαρισμός, η άλεση, η έκθλιψη, η απολύμανση, η συσκευασία και η αποθήκευση, γ) η φύλαξη, η πάχυνση και η εκτροφή ζώων, δ) η μίσθωση μηχανικών μέσων και εξοπλισμού γενικά, που χρησιμοποιούνται στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, ε) η τεχνική βοήθεια, στ) η καταπολέμηση επιβλαβών φυτών και ζώων, καθώς και ο ψεκασμός φυτών και εδάφους, ζ) η χρησιμοποίηση αρδευτικών, αποξηραντικών μέσων και εξοπλισμού, η) η υλοτομία, η κοπή ξύλων, καθώς και άλλες δασοκομικές υπηρεσίες.

Άρθρο 35 Ειδικό καθεστώς πρακτορείων ταξιδιών.

1. Οι επιχειρήσεις πρακτορείων ταξιδιών, με τις οποίες εξομοιώνονται και οι οργανωτές τουριστικών περιηγήσεων που ενεργούν στο όνομα τους έναντι των ταξιδιωτών, υπάγονται στο ειδικό καθεστώς υπολογισμού του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού, εφόσον και κατά το μέρος που για την πραγματοποίησή του ταξιδιού ή της περιήγησης χρησιμοποιούν προς άμεση

εξυπηρέτηση των ταξιδιωτών παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που παρέχονται από άλλους υποκείμενους στο φόρο.

2. Οι πράξεις που γίνονται για την πραγματοποίηση του ταξιδιού ή της περιήγησης θεωρούνται ως ενιαία παροχή υπηρεσίας του πρακτορείου προς τον ταξιδιώτη. Η παροχή αυτή φορολογείται στην Ελλάδα, εφόσον η έδρα της οικονομικής δραστηριότητας του πρακτορείου ή η μόνιμη εγκατάσταση, από την οποία αυτό ενεργεί για την πραγματοποίηση του ταξιδιού, βρίσκονται στην Ελλάδα.

3. Ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται, η αμοιβή του-πρακτορείου που προκύπτει μετά την αφαίρεση από το συνολικό ποσό που καταβάλλεται από τον πελάτη (χωρίς να συνυπολογίζεται ο φόρος) του κόστους με το οποίο επιβαρύνεται, το πρακτορείο από την παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών. (μαζί με το φόρο) που γίνονται, σ αυτό από άλλους υποκείμενους στο φόρο για άμεση εξυπηρέτηση του ταξιδιώτη.

4. Τα ποσά του φόρου με τα οποία επιβαρύνεται το πρακτορείο από άλλους υποκείμενους στο φόρο για τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 δεν εκπίπτονται ούτε επιστρέφονται.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις αμοιβές των πρακτορείων ταξιδιών, οι οποίες προέρχονται από υπηρεσίες που αυτά παρέχουν αποκλειστικά, ως μεσολαβητές με προμήθεια, καθώς επίσης και από υπηρεσίες μεταφοράς, οι οποίες παρέχονται με μεταφορικά μέσα που εκμεταλλεύεται το ίδιο το πρακτορείο.

6. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να ορίζεται άλλος τρόπος προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας για την οποία προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 3.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να επιβάλλεται στα πρακτορεία η υποχρέωση να τηρούν ειδικά βιβλία, λογαριασμούς ή στοιχεία για την παρακολούθηση των πράξεων που ενεργούν.

Άρθρο 36 Ειδικό καθεστώς φορολογίας καπνοβιομηχανικών προϊόντων.

1. Στις περιπτώσεις παράδοσης καπνοβιομηχανικών προϊόντων ή εισαγωγής τους από την αλλοδαπή, ο φόρος υπολογίζεται στην τιμή λιανικής πώλησης, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας. Ως καπνοβιομηχανικά προϊόντα θεωρούνται τα οριζόμενα στη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 1439/1984 (ΦΕΚ 65)

2. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο παραλαβής των ένημων ταινιών φορολογίας καπνού. Ο φόρος καταβάλλεται από τον καπνοβιομήχανο ή τον εισαγωγέα, κατά περίπτωση, μαζί με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης καπνού του ν. 1439/1984 και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 και 12 του ίδιου νόμου.

3. Ο καπνοβιομήχανος και ο εισαγωγέας ασκούν το δικαίωμα έκπτωσης του άρθρου 23 κατά την εκκαθάριση των φόρων που γίνεται με την αίτηση φορολογίας καπνοβιομηχανικών προϊόντων, με βάση τα δικαιολογητικά του άρθρου 25 που

κατέχουν αυτοί κατά το χρόνο της εκκαθάρισης. Τα πιο πάνω πρόσωπα δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν την προσωρινή δήλωση του άρθρου 31 που υποκαθίσταται από την παραπάνω αίτηση.

4. Στα τιμολόγια παράδοσης καπνοβιομηχανικών προϊόντων ο φόρος ενσωματώνεται στην τιμή και αναγράφεται σ αυτά η ένδειξη «φόρος προστιθέμενης αξίας μη εκπιπτόμενος».

5. Σε περίπτωση φθοράς ή βλάβης καπνοβιομηχανικών προϊόντων για τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν.1439/1984, παρέχεται στον καπνοβιομήχανο ή στον εισαγωγέα, κατά περίπτωση, δικαίωμα συμψηφισμού του φόρου του παρόντος νόμου. Ο φόρος επιστρέφεται μόνο εφόσον είναι αδύνατος ο συμψηφισμός του.

6. Οι πρατηριούχοι και οι λιανοπωλητές καπνοβιομηχανικών προϊόντων, για την παράδοση των προϊόντων αυτών δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλουν τις δηλώσεις του άρθρου 31 ούτε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 23. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 24, το ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών των πιο πάνω προσώπων που προέρχεται από παραδόσεις καπνοβιομηχανικών προϊόντων προστίθεται στον παρανομαστή του κλάσματος που ορίζει η διάταξη αυτή.

7. Τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούνται να καταχωρούν τις αγορές καπνοβιομηχανικών προϊόντων σε ιδιαίτερη στήλη των βιβλίων τους ή, εφόσον δεν τηρούν βιβλία, σε ιδιαίτερες καταστάσεις.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 37. Ειδικό καθεστώς φορολογίας πετρελαιοειδών.

1. Στην παράδοση και την εισαγωγή έτοιμων πετρελαιοειδών προϊόντων ο φόρος του παρόντος νόμου υπολογίζεται στην τιμή βάσης αυτών όπως αυτή προσδιορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν.1571/1985 (ΦΕΚ 192) και του π.δ. 619/1985 (ΦΕΚ 227). Η πιο πάνω τιμή βάσης προσαυξάνεται με τους δασμούς, τα τέλη, τον ειδικό φόρο κατανάλωσης και τις λοιπές επιβαρύνσεις υπέρ του δημοσίου ή τρίτων, με εξαίρεση το φόρο του παρόντος νόμου.

2. Ως έτοιμα πετρελαιοειδή προϊόντα θεωρούνται τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του π.δ. 619/1985.

3. Υπόχρεος για την καταβολή του φόρου είναι η εταιρεία εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων. Ως προς το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, το απαιτητό του φόρου και την καταβολή αυτού, εφαρμόζονται οι οικείες τελωνειακές διατάξεις που ισχύουν για την είσπραξη του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαιοειδών προϊόντων, μαζί με τον οποίο εισπράττεται και ο φόρος του παρόντος νόμου».

4. Για την παράδοση πετρελαιοειδών προϊόντων οι εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών, οι πρατηριούχοι και οι λοιποί μεταπωλητές λιανικής πώλησης δεν

έχουν υποχρέωση να υποβάλουν τις δηλώσεις του άρθρου 31, ούτε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 23. Στα τιμολόγια παράδοσης έτοιμων πετρελαιοειδών προϊόντων προς τα ανωτέρω πρόσωπα, ο φόρος ενσωματώνεται στην τιμή και αναγράφεται σ αυτά η ένδειξη «φόρος προστιθέμενης αξίας μη εκπιπτόμενος».

5. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 24, το ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών των προσώπων της προηγούμενης παραγράφου 4, που προέρχεται από παραδόσεις πετρελαιοειδών προϊόντων, προστίθεται στον παρονομαστή του κλάσματος που ορίζει η διάταξη αυτή. Τα πρόσωπα αυτά υποχρεούνται να καταχωρούν τις αγορές πετρελαιοειδών προϊόντων σε ιδιαίτερη στήλη των βιβλίων τους.

6. Απαλλάσσονται από το φόρο του παρόντος νόμου οι υπηρεσίες μεταφοράς και αποθήκευσης πετρελαιοειδών προϊόντων.

7. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης ε της παραγράφου 4 του άρθρου 23, ο φόρος προστιθέμενης αξίας των πετρελαιοειδών προϊόντων εκπίπτει, εφόσον ο υποκείμενος στο φόρο τα χρησιμοποιεί είτε ως πρώτη ή βοηθητική ύλη για την παραγωγή προϊόντων, η παράδοση των οποίων υπόκειται στο φόρο αυτόν, είτε για την παροχή φορολογητέων υπηρεσιών. Ο εκπιπτόμενος φόρος εξευρίσκεται με τους κανόνες της εσωτερικής υφαίρεσης.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ Άρθρο 38 Αρμόδια φορολογική αρχή -Φορολογικός έλεγχος.

1. Η επιβολή του φόρου γίνεται από τον οικονομικό έφορο που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος του υποχρέου στο φόρο. Η παραλαβή των δηλώσεων γίνεται από τον εν λόγω οικονομικό έφορο και τον αρμόδιο για την είσπραξη του φόρου εισοδήματος δημόσιο ταμία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 31.

2. Ο οικονομικός εύφορος ελέγχει την ακρίβεια των υποβαλλόμενων δηλώσεων και προβαίνει στην εξακρίβωση των υποχρέων που δεν έχουν υποβάλει δήλωση.

3. Εφόσον διαπιστώνεται ανεπάρκεια ή ανακρίβεια των βιβλίων και στοιχείων, τα οποία τηρεί ο υπόχρεος στο φόρο αναφορικά με τη φορολογητέα αξία, τα ποσοστά ή τις εκπτώσεις του φόρου, ο οικονομικός έφορος προβαίνει στον προσδιορισμό τους με βάση τα υπόψη του στοιχεία και ιδίως: α) τα ακαθάριστα έσοδα που προσδιορίζονται ύστερα από έλεγχο στη φορολογία εισοδήματος, τις αγορές και τις σχετικές με το φόρο του παρόντος νόμου δαπάνες, β) τα συναφή στοιχεία που προκύπτουν από τον έλεγχο άλλων φορολογιών από πληροφορίες που διαθέτει η περιέχονται σ αυτόν. Η ανεπάρκεια ή ανακρίβεια των βιβλίων και στοιχείων κρίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και της φορολογίας εισοδήματος.

4. Ο έλεγχος ενεργείται τις εργάσιμες για τον υπόχρεο ημέρες και ώρες, στην επαγγελματική του εγκατάσταση ή, όταν τούτο είναι δύσκολο, στην οικονομική εφορία, καθώς και σε άλλο τόπο και χρόνο ύστερα από συμφωνία του οικονομικού εφόρου και του υποχρέου στο φόρο.

5. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου επιτρέπεται κάθε αναγκαία εξέταση ή έρευνα στην επαγγελματική εγκατάσταση του υποχρέου στο φόρο και κυρίως στους χώρους παραγωγής, επεξεργασίας γενικά, αποθήκευσης ή παράδοσης των αγαθών, καθώς και στον τόπο παροχής των υπηρεσιών, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 45 του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και του άρθρου 25 του ν 820/1978 (ΦΕΚ 174).

6. Ο υπόχρεος στο φόρο επιδεικνύει ή παραδίδει κάθε έγγραφο ή άλλο στοιχείο που του ζητούν για τη διεξαγωγή του ελέγχου. Τις ίδιες υποχρεώσεις έχουν και τα πρόσωπα τα οποία από τη σχέση εργασίας που έχουν με τον υπόχρεο μπορούν να δώσουν τα ζητούμενα στοιχεία.

7. Ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του οικονομικού εφόρου, οι δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές και λοιπές αρχές, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οφείλουν να αποστέλλουν σ αυτόν, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίησή της πρόσκλησης, κάθε στοιχείο χρήσιμο για τη διεξαγωγή του ελέγχου και να παρέχουν κάθε σχετική πληροφορία ή συνδρομή.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται άλλος οικονομικός έφορος ή δημόσιος ταμίας ή άλλη δημόσια αρχή ή πιστωτικός οργανισμός, για την παραλαβή των δηλώσεων, καθώς και άλλος οικονομικός έφορος για την επιβολή του φόρου.

Άρθρο 39. Πράξη προσδιορισμού του φόρου.

1. Με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου ο οικονομικός έφορος εκδίδει πράξη προσδιορισμού του φόρου για χρονική περίοδο που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από μία διαχειριστική περίοδο. Ο οικονομικός έφορος δεν έχει υποχρέωση να προσδιορίζει το φόρο για κάθε μήνα ή τρίμηνο χωριστά, αν η πράξη προσδιορισμού του φόρου που εκδόθηκε αφορά περίοδο μεγαλύτερη του μήνα ή του τριμήνου. Αν από τον έλεγχο προέκυψε διαφορά φόρου που δεν υπερβαίνει τις χίλιες (1.000) δραχμές, εκδίδεται πράξη με την οποία περαιώνεται η υπόθεση ως ειλικρινής.

2. Αν ο προσδιορισμός του φόρου με μια πράξη είναι δυσχερής, εκδίδεται μερική πράξη στην οποία περιλαμβάνεται η φορολογητέα ύλη για την οποία ο οικονομικός έφορος διαθέτει τα απαιτούμενα στοιχεία. Στην πράξη αυτή διατυπώνεται ρητή επιφύλαξη για την έκδοση συμπληρωματικής πράξης.

3. Πράξη προσδιορισμού του φόρου, και αν ακόμη έγινε οριστική, δεν αποκλείει την έκδοση και κοινοποίηση συμπληρωματικής πράξης, αν από συμπληρωματικά στοιχεία που περιήλθαν με οποιοδήποτε τρόπο σε γνώση του οικονομικού εφόρου, μετά την έκδοση της πράξης, εξακριβώνεται ότι ο φόρος που προκύπτει είναι

μεγαλύτερος απ αυτόν που προσδιορίζεται με την αρχική πράξη ή αν η δήλωση ή τα έντυπα ή οι καταστάσεις που τη συνοδεύουν αποδεικνύονται ανακριβή.

4. Η αίτηση για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς ή η προσφυγή κατά της συμπληρωματικής πράξης αφορά μόνο τη φορολογητέα ύλη που προσδιορίζεται με αυτή.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των πράξεων προσδιορισμού του φόρου, καθώς και ο τρόπος τήρησης του βιβλίου καταχώρισης των πράξεων αυτών.

Άρθρο 40. Προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου.

1. Αν από τα βιβλία και στοιχεία του υπόχρεου στο φόρο προκύπτει ότι παρέλειψε να δηλώσει ή δήλωσε ανακριβώς τη φορολογητέα αξία που προκύπτει απ αυτά ή υπολόγισε εσφαλμένα τα ποσοστά ή τις εκπτώσεις, ο οικονομικός έφορος μπορεί να εκδώσει προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου για μία ή περισσότερες φορολογικές περιόδους ή και για ολόκληρη διαχειριστική περίοδο.

2. Η προσωρινή πράξη περιέχει τη φορολογητέα αξία που προκύπτει από τα βιβλία και στοιχεία του υπόχρεου, το φόρο που αναλογεί, τις εκπτώσεις του φόρου, καθώς και τον πρόσθετο φόρο.

3. Κατά της προσωρινής πράξης επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής, η οποία δεν αναστέλλει τη βεβαίωση και είσπραξη του φόρου. Οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στις περιπτώσεις αυτές αποτελούν προσωρινό δεδικασμένο και δεν επηρεάζουν τα αποτελέσματα του τακτικού ελέγχου και την ενδεχόμενη κύρια δίκη.

4. Από το φόρο που βεβαιώνεται οριστικά αφαιρείται ο φόρος της προσωρινής πράξης.

Άρθρο 41 Κοινοποίηση των πράξεων

Οι πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 39, 40 και 49 κοινοποιούνται στον υπόχρεο μαζί με τη σχετική έκθεση ελέγχου, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας. Αν η υπόθεση περαιωθεί ως ειλικρινής, τούτο γνωστοποιείται στον υπόχρεο με απλή ταχυδρομική επιστολή.

Άρθρο 42. Διοικητική επίλυση της διαφοράς.

1. Ο υπόχρεος, σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η πράξη που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 39, 40 και 49, μπορεί, αν αμφισβητεί την ορθότητα της να προτείνει στον αρμόδιο οικονομικό έφορο τη διοικητική επίλυση την διαφοράς.

2. Η πρόταση υποβάλλεται με το δικόγραφο της προσφυγής ή με ιδιαίτερη αίτηση που κατατίθεται μέσα στη νόμιμη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής. Αυτός που υποβάλλει την αίτηση για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς προσκομίζει τα αποδεικτικά στοιχεία για την υποστήριξη της αίτησης του και αναπτύσσει σ αυτήν τους ισχυρισμούς του.

3. Ο οικονομικός έφορος, αφού λάβει υπόψη του και εκτιμήσει όλα τα στοιχεία του φακέλου που προσκομίζονται από τον υπόχρεο και όσα αναπτύσσονται από αυτόν προφορικά ή γραπτά, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με την υπόθεση στοιχείο, μπορεί, αν κρίνει το αίτημα βάσιμο εν όλω ή εν μέρει, να αποδεχθεί την ακύρωση της πράξης, την τροποποίηση της ή τη διαγραφή μερικών στοιχείων προσδιορισμού του φόρου, και τον περιορισμό του φόρου αυτού.

4. Αν συμπέσουν οι απόψεις του οικονομικού εφόρου του υποχρέου συντάσσεται και υπογράφεται και από τους δύο πρακτικό διοικητικής επίλυσης της διαφοράς Με το πρακτικό αυτό, που επέχει θέση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, η διαφορά επιλύεται κατά το μέρος που επήλθε συμφωνία και το ποσοστό του πρόσθετου φόρου μειώνεται στο μισό (1/2). Αν η διοικητική επίλυση της διαφοράς αφορά προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 40, ο πρόσθετος φόρος, για παράλειψη υποβολής δήλωσης ή για υποβολή ανακριβούς δήλωσης δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τον κύριο φόρο στην πρώτη περίπτωση και από το μισό του φόρου που δε δηλώθηκε στη δεύτερη περίπτωση. Το πρόστιμο που επιβλήθηκε με ιδιαίτερη πράξη μπορεί να περιοριστεί κατά τη διοικητική επίλυση της διαφοράς μέχρι το ένα τρίτο (1/3). Σε περίπτωση διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, η προσφυγή που ενδεχόμενα ασκήθηκε θεωρείται ότι δεν έγινε ή ισχύει μόνο για το μέρος που δεν επιλύθηκε η διαφορά.

5. Σε περίπτωση κατάργησης της δίκης, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 4600/1966 (ΦΕΚ 242) , ο πρόσθετος φόρος και το πρόστιμο που επιβλήθηκε με ιδιαίτερη πράξη περιορίζονται κατά τις διακρίσεις της προηγούμενης παραγράφου 4.

6. Η διοικητική επίλυση της διαφοράς μπορεί να γίνει από ειδικό πληρεξούσιο, αν αυτός καταθέσει στον οικονομικό έφορο έγγραφο πληρεξουσιότητας, δημόσιο ή ιδιωτικό, εφόσον στο ιδιωτικό αυτό έγγραφο βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής του εντολέα από δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ή από συμβολαιογράφο.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο του πρακτικού διοικητικής επίλυσης της διαφοράς

Άρθρο 43 Βεβαίωση του φόρου.

1. Ο φόρος βεβαιώνεται στο όνομα του υποχρέου που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 28.

2. Η βεβαίωση του φόρου ενεργείται: α) από το δημόσιο ταμείο, στις περιπτώσεις που υποβάλλονται δηλώσεις σ αυτόν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, β) από τον οικονομικό έφορο, στις περιπτώσεις που εκδίδεται πράξη προσδιορισμού του φόρου, η οποία έγινε οριστική λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, ή εκδίδεται προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου ή πρακτικό

διοικητικής επίλυσης της διαφοράς ή οριστική απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου ή πρακτικό δικαστικού συμβιβασμού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 4600/1966 .

3. Για τη βεβαίωση του φόρου ο οικονομικός έφορος συντάσσει και αποστέλλει στο αρμόδιο δημόσιο ταμείο χρηματικό κατάλογο μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τη λήξη του μήνα που αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης και οπωσδήποτε όχι αργότερα από τρία έτη από το τέλος του έτους κατά το οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης. Η παράλειψη βεβαίωσης του φόρου στην προθεσμία των δύο μηνών αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα, που τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα.

4. Αν δεν επιτεύχθηκε διοικητική επίλυση της διαφοράς και ασκήθηκε από τον υπόχρεο εμπρόθεσμη προσφυγή, βεβαιώνεται αμέσως από τον οικονομικό έφορο ποσοστό τριάντα στα εκατό (30%) του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου.

5. Για την αναστολή καταβολής φόρου, που βεβαιώνεται κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 820/1978 (174).

6. Φόρος, που έχει ήδη βεβαιωθεί κατά το ποσό που δεν οφείλεται με βάση οριστική απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου, εκπίπτει ή επιστρέφεται, κατά την περίπτωση.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο και ο τρόπος σύνταξης του χρηματικού καταλόγου. Με κοινές αποφάσεις του ίδιου υπουργού και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να ορίζονται και άλλες, εκτός από τα δημόσια ταμεία, αρχές ή τράπεζες για την είσπραξη του φόρου.

Άρθρο 44. Τρόπος καταβολής του φόρου. Ο οφειλόμενος φόρος, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καταβάλλεται:

1. Εφάπαξ: α) με την υποβολή των δηλώσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου. β) σε ένα μήνα από την κοινοποίηση της προσωρινής πράξης προσδιορισμού του φόρου, ανεξάρτητα από την άσκηση ή μη προσφυγής ή εξώδικης λύσης της διαφοράς, γ) τον επόμενο μήνα από τη βεβαίωση, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις επόμενες παραγράφους 2 και 3 εφόσον ο φόρος που βεβαιώθηκε δεν υπερβαίνει το ποσό των δραχμών δέκα χιλιάδων (10.000).

2. Σε δύο (2) ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη στον επόμενο μήνα από τη βεβαίωση εφόσον ο φόρος αφορά : α) το ποσοστό τριάντα στα εκατό (30 %) του αμφισβητούμενου φόρου της παραγράφου 4 του άρθρου 43, β) το φόρο που βεβαιώθηκε με βάση οριστική απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου, γ) το φόρο που βεβαιώθηκε με βάση πράξη, η οποία οριστικοποιήθηκε λόγω μη άσκησης ή μη εμπρόθεσμης άσκησης προσφυγής.

3. Σε τέσσερις (4) ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη στον επόμενο μήνα από τη βεβαίωση, εφόσον πρόκειται : α) για διοικητική επίλυση της διαφοράς με εξαίρεση την περίπτωση β της παραγράφου 1, β) για κατάργηση της φορολογικής

δίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 4600/1966 .

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται ότι η καταβολή του οφειλόμενου φόρου από υποχρέους για την τήρηση βιβλίων πρώτης και δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων γίνεται και χωρίς την υποβολή προσωρινών δηλώσεων

Άρθρο 45 .Ευθύνη εις ολόκληρον καταβολής του φόρου

Για την καταβολή του οφειλόμενου φόρου ευθύνονται εις ολόκληρον με τον υπόχρεο και οι εξής: α) οι αναφερόμενοι στις διατάξεις της παραγράφου 2 του 29 και της περίπτωσης β της παραγράφου 3 του άρθρου 31, β) οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων, κατά το χρόνο διάλυσης, συγχώνευσης ή μετατροπής τους, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσης του φόρου, γ) το πρόσωπο που μεταβιβάζει, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5, για το φόρο που οφείλεται μέχρι το χρόνο της μεταβίβασης.

Άρθρο 46. Ακύρωση ή τροποποίηση

Για την ακύρωση ή την τροποποίηση οριστικής φορολογικής εγγραφής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 65 του ν.δ. 3323/1955 (ΦΕΚ 214), όπως ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β- ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ Άρθρο 47.

Παράλειψη υποβολής δήλωσης - Ανακριβής δήλωση - Εκπρόθεσμη δήλωση

1. Οι υπόχρεοι που δεν υποβάλλουν προσωρινή δήλωση υπόκεινται: α) σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε εκατόν πενήντα στα εκατό (150%) του καταλογιζόμενου κύριου φόρου β) σε πρόστιμο ανάλογο με το ποσό του καταλογιζόμενου κύριου φόρου, που δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να είναι μικρότερο από το ένα πέμπτο (1/5) και μεγαλύτερο από το διπλάσιο του ποσού αυτού.

2. Οι υπόχρεοι που υποβάλλουν ανακριβή προσωρινή δήλωση υπόκεινται: α) σε πρόσθετο φόρο, ο οποίος ορίζεται ισόποσος του τμήματος του κύριου φόρου που δε δηλώθηκε, β) σε πρόστιμο ανάλογο με τη διαφορά του φόρου που καταβλήθηκε με βάση τη δήλωση και του φόρου που προσδιορίστηκε από τον οικονομικό έφορο και το οποίο ορίζεται μέσα στα όρια της περίπτωσης β της προηγούμενης παραγράφου.

3. Οι υπόχρεοι που υποβάλλουν εκπρόθεσμη προσωρινή δήλωση υπόκεινται: α) σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε δέκα στα εκατό (10%) του κύριου φόρου για κάθε μήνα εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης. Ο πρόσθετος αυτός φόρος δεν μπορεί να υπερβεί τον κύριο φόρο που οφείλεται με βάση τη δήλωση και β) σε πρόστιμο που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το ένα δέκατο (1/10) και μεγαλύτερο από το φόρο που οφείλεται με βάση τη δήλωση, εφόσον η δήλωση υποβάλλεται μετά την πάροδο δέκα (10) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 εφαρμόζονται αναλόγως και για την

εκκαθαριστική δήλωση, καθώς και για τις περιπτώσεις των μετατάξεων που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 32 και της παραγράφου 12 του άρθρου 33.

5. Η εκπρόθεσμη υποβολή εκκαθαριστικής δήλωσης, η ανακρίβεια του περιεχομένου της και η παράλειψη της υποβολής της, συνεπάγονται την επιβολή προστίμων δραχμών δέκα έως τριάντα χιλιάδων (10.000 - 30.000), δέκα έως πενήντα χιλιάδων (10.000 - 50.000), και πενήντα έως εκατόν πενήντα χιλιάδων (50.000 - 150.000), αντίστοιχα. Οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπουν

6. Οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού και άρθρου 48 επιβάλλονται χωρίς να εξετάζεται η ύπαρξη δόλου ή αμέλειας του υποχρέου στο φόρο.

Άρθρο 48 Άλλα πρόστιμα

1. Τα πρόσωπα που παραβαίνουν τις διατάξεις του άρθρου 29, εκτός από την περίπτωση ζ της παραγράφου 1, καθώς επίσης και τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 30 και των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 38 και γενικά τα πρόσωπα που παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος νόμου τιμωρούνται για κάθε παράβαση με πρόστιμο έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) δραχμές.

2. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο, εφόσον έχει επιβληθεί άλλο για την ίδια αιτία, σύμφωνα με διατάξεις άλλων νόμων.

Άρθρο 49. Διαδικασία βεβαίωσης των προστίμων.

1. Τα πρόστιμα που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 47 και 48 επιβάλλονται με ιδιαίτερη πράξη του αρμόδιου οικονομικού εφόρου.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 43, 44 και 45 εφαρμόζονται και στην περίπτωση των προστίμων.

Άρθρο 50. Διοικητικές κυρώσεις.

1. Αν ο υπόχρεος στο φόρο δεν έχει υποβάλει δήλωση και ο οφειλόμενος κύριος φόρος, με βάση τελεσιδική απόφαση, υπερβαίνει σε μία διαχειριστική περίοδο το ποσό των δραχμών πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ή έχει υποβάλει δήλωση, αλλά μεταξύ του οφειλόμενου κύριου φόρου με βάση τη δήλωση και του φόρου που προσδιορίστηκε τελεσιδικώς υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη από το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών και το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό μεγαλύτερο από το είκοσι πέντε στα εκατό (25 %) του κύριου φόρου που αναλογεί με βάση τη δήλωση, το διοικητικό εφετείο απαγγέλλει σε βάρος του υπόχρεου με την ίδια απόφαση, με την οποία προσδιορίστηκε ο φόρος ή, κατά περίπτωση, με ιδιαίτερη

απόφαση, μία τουλάχιστον από τις πιο κάτω ποινές : α) την απώλεια του δικαιώματος να καταβληθεί σε δόσεις ο φόρος που βεβαιώθηκε πριν από τη δημοσίευση της απόφασης και ο φόρος που βεβαιώνεται με βάση την απόφαση αυτή, β) την απώλεια του δικαιώματος συμμετοχής σε δημοπρασίες του δημόσιου τομέα γενικά, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών έως ένα έτος, γ) την απώλεια του δικαιώματος λήψης πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών μέχρι ένα έτος, δ) τη στέρηση του δικαιώματος για λήψη άδειας οδήγησης αυτοκινήτου ή την αφαίρεση της άδειας αυτής για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών μέχρι ενός έτους.

2. Αν οριστικοποιηθεί η πράξη προσδιορισμού του φόρου λόγω μη άσκησης προσφυγής ή μετά από άσκηση προσφυγής που κρίθηκε τελεσίδικα εκπρόθεσμα ή που έγινε τελεσίδικη με απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου, ο οικονομικός έφορος υποχρεούται μέσα σε έξι (6) μήνες να ζητήσει με αίτησή του στο διοικητικό εφετείο την επιβολή των ποινών που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος. Η πιο πάνω εξάμηνη προθεσμία αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής, αν η οριστικοποίηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου έγινε λόγω μη άσκησης προσφυγής και από την κοινοποίηση στον οικονομικό έφορο της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, αν η οριστικοποίηση αυτή έγινε με τους πιο πάνω άλλους δύο τρόπους.

3. Ο οικονομικός έφορος στον οποίο κοινοποιείται η απόφαση, με την οποία επιβάλλονται οι πιο πάνω ποινές, οφείλει να την ανακοινώνει, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, στις αρμόδιες αρχές.

4. Οι κυρώσεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού, επιβάλλονται ανεξάρτητα από τους πρόσθετους φόρους και τα πρόστιμα που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση διοικητικής επίλυσης της διαφοράς ή κατάργησης της δίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 4600/1966.

Άρθρο 51 Αδικήματα φοροδιαφυγής.

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31 του ν. 1591/1986 (ΦΕΚ 50), στους φόρους που προβλέπουν οι διατάξεις της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου προστίθεται και ο φόρος το παρόντος νόμου.

2. Αδικήματα φοροδιαφυγής, κατά τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 1591/1986, διαπράττει ο υπόχρεος στο φόρο του παρόντος νόμου που: α) δεν υποβάλλει τη δήλωση και τις προσωρινές δηλώσεις που προβλέπουν, αντίστοιχα, οι διατάξεις της περίπτωσης η της παραγράφου 1 του άρθρου 29 και του άρθρου 31 ή υποβάλλει ανακριβή δήλωση στις περιπτώσεις αυτές, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 1591/1986, β) ενεργεί την έκπτωση του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 23, χωρίς να κατέχει τα προβλεπόμενα από το άρθρο 25 στοιχεία ή ενεργεί αυτή με βάση στοιχεία που γνωρίζει ότι είναι πλαστά ή εικονικά, γ) δεν εκδίδει το ειδικό στοιχείο που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 33.

3. Καθένα από τα αδικήματα που προβλέπονται στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου 2 τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) μήνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ - ΑΠΟΡΡΗΤΟ - ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Άρθρο 52 Παραγραφή.

1. Η κοινοποίηση των πράξεων που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 39 και 49 του παρόντος δεν μπορεί να γίνει ύστερα από πάροδο δεκαετίας, από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο λήγει η προθεσμία για την επίδοση της εκκαθαριστικής δηλώσεως, προκειμένου για την πράξη του άρθρου 39 ή από το τέλος της επόμενης διαχειριστικής περιόδου από εκείνη που αφορά η παράβαση, προκειμένου για την πράξη του άρθρου 49. Μετά την πάροδο της δεκαετίας παραγράφεται το δικαίωμα του δημοσίου για την επιβολή του φόρου και των προστίμων.

2. Κατ'εξαίρεση από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να κοινοποιηθεί πράξη και μετά την πάροδο δεκαετίας, όχι όμως και μετά την πάροδο δεκαπενταετίας, εφόσον: α) δεν υποβλήθηκε προσωρινή ή εκκαθαριστική δήλωση, β) η μη άσκηση του δικαιώματος του δημοσίου για την επιβολή του φόρου, εν όλω ή εν μέρει, οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη από πρόθεση του υποχρέου στο φόρο και σύμπραξη του αρμόδιου φορολογικού οργάνου, γ) αφορά συμπληρωματική πράξη που προβλέπει η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 39.

3. Σε περίπτωση υποβολής της προσωρινής ή εκκαθαριστικής δήλωσης κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους της παραγραφής, το δικαίωμα του δημοσίου για την κοινοποίηση της πράξης του άρθρου 39 παραγράφεται μετά την πάροδο τριετίας από τη λήξη του έτους υποβολής της δήλωσης.

Άρθρο 53 Απόρρητο

1. Οι δηλώσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τα φορολογικά στοιχεία, οι εκθέσεις και οι πράξεις προσδιορισμού του φόρου, είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε τρίτο.

2. Οι δηλώσεις χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για φορολογικούς σκοπούς και δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για δίωξη αυτού που τις υποβάλλει ή του προσώπου με το οποίο συναλλάσσεται για παράβαση άλλων διατάξεων εκτός από τις διατάξεις των φορολογικών νόμων.

3. Όσοι συμπράττουν στην εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου και για το λόγο αυτόν λαμβάνουν γνώση των συναλλαγών που υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας, υποχρεούνται να τηρούν και να διαφυλάσσουν το απόρρητο των συναλλαγών αυτών.

4. Διατάξεις ειδικών νόμων που προβλέπουν παρεκκλίσεις από το απόρρητο και αφορούν τη φορολογία εισοδήματος, ισχύουν αναλόγως και για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

Άρθρο 54- Λοιπές διαδικαστικές διατάξεις.

1. Διατάξεις νόμων που αφορούν θέματα διαδικασίας για την επιβολή του φόρου εισοδήματος ισχύουν αναλόγως και για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, εφόσον στις διατάξεις του δεν ορίζεται διαφορετικά.
2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε διαδικαστικό θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ Άρθρο 55.

1. Κατά την εισαγωγή αγαθών από το εξωτερικό, ο φόρος του παρόντος νόμου βεβαιώνεται και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις της τελωνειακής, δασμολογικής και συναφούς νομοθεσίας για τη βεβαίωση και είσπραξη των εισαγωγικών δασμών και λοιπών φόρων. Οι πιο πάνω διατάξεις εφαρμόζονται και για τη διοικητική επίλυση των διαφορών, που προκύπτουν κατά την εισαγωγή αγαθών.
2. Κάθε παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου χαρακτηρίζεται ως τελωνειακή παράβαση και διώκεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του Τελωνειακού Κώδικα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Άρθρο 56, Έκπτωση φόρων για αποθέματα εμπορεύσιμων αγαθών.

1. Ο υποκείμενος στο φόρο έχει δικαίωμα να εκπέσει τους φόρους, τα τέλη και τις εισφορές υπέρ του δημοσίου ή τρίτων, με τους οποίους επιβαρύνθηκαν τα αποθέματα των εμπορεύσιμων αγαθών που κατέχει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Το προς έκπτωση ποσό των φόρων, τελών και εισφορών υπολογίζεται στην αξία των αποθεμάτων, με βάση κατ'αποκοπή συντελεστές που θα καθοριστούν με νεότερο νόμο : α) τα αγαθά του Παραρτήματος II του παρόντος νόμου, και β) τα αγαθά του Παραρτήματος III του παρόντος νόμου και για όλα τα λοιπά αγαθά. Στα έτοιμα και ημίκατεργασμένα προϊόντα καθώς και στις πρώτες και βοηθητικές ύλες των επιχειρήσεων που υπάγονταν στο φόρο κύκλου εργασιών του α. ν. 660/1937 (ΦΕΚ 159) οι συντελεστές μειώνονται κατά πενήντα στα εκατό (50%). Η ίδια μείωση ισχύει και για τα αποθέματα των βιομηχανικών, βιοτεχνικών και εμπορικών επιχειρήσεων που λειτουργούν σε περιοχές στις οποίες δεν είχαν επεκταθεί οι διατάξεις του α.ν. 660/1937.
2. Το προς έκπτωση δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να υπερβεί τη συνολική επιβάρυνση από τους καταργούμενους με τις διατάξεις του άρθρου 57 φόρους, τέλη και εισφορές υπέρ του δημοσίου ή τρίτων.

3. Για την άσκηση του δικαιώματος έκπτωσης που προβλέπεται από την πιο πάνω παράγραφο 1, οι υποκείμενοι στο φόρο οφείλουν να κάνουν ποσοτική καταγραφή αποτίμηση των αποθεμάτων εμπορεύσιμων αγαθών που υπάρχουν στις 31 Δεκεμβρίου 1986, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων. Στις επιχειρήσεις που τηρούν Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, η απογραφή αποθεμάτων γίνεται στα τηρούμενα βιβλία ή σε καταστάσεις θεωρημένες από τον οικονομικό έφορο.

4. Για την έκπτωση των φόρων υποβάλλεται δήλωση στον αρμόδιο οικονομικό έφορο μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Αν ο υποκείμενος στο φόρο δεν υποβάλει δήλωση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, στερείται το δικαίωμα για έκπτωση. Αν υποβάλει ανακριβή δήλωση, το προς έκπτωση ποσό των φόρων περιορίζεται κατά πενήντα (50%).

5. Το προς έκπτωση ποσό συμψηφίζεται με το φόρο του παρόντος νόμου, μέσα σε τρία (3) έτη από την έναρξη ισχύος του.

6. Κατ'εξαιρεση, οι επιχειρήσεις οι οποίες από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος νόμου τηρούν υποχρεωτικά ή προαιρετικά, βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και κατά το διαχειριστικό έτος 1986 τηρούσαν βιβλία πρώτης κατηγορίας ή δεν τηρούσαν καθόλου βιβλία δικαιούνται την έκπτωση των φόρων χωρίς υποχρέωση σύνταξης απογραφής. Η έκπτωση παρέχεται μόνο εφόσον μέσα στο διαχειριστικό έτος 1987 οι πιο πάνω επιχειρήσεις πραγματοποίησαν ακαθάριστα έσοδα μεγαλύτερα από αυτά που αναλογούν στις αγορές του ίδιου έτους. Το προς έκπτωση ποσό υπολογίζεται, στην αξία των αγορών που αντιστοιχεί στη διαφορά των ακαθάριστων εσόδων, με βάση τους συντελεστές της παραγράφου 1.

7. Δεν έχουν δικαίωμα για έκπτωση των φόρων και δεν έχουν υποχρέωση για σύνταξη απογραφής : α) οι επιχειρήσεις του άρθρου 32, με εξαίρεση αυτές που στο διαχειριστικό έτος 1986 τηρούσαν βιβλία τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, β) οι αγρότες που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς φορολογίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33, γ) οι ασχολούμενοι με δραστηριότητες που απαλλάσσονται από το φόρο, για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, δ) οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εισαγωγή, παραγωγή και μεταπώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων ή καπνού σε φύλλα, ε) οι ασχολούμενοι με την παράδοση ακινήτων που υπάγονται στο φόρο του παρόντος νόμου σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7, στ) κάθε υποκείμενος στο φόρο για τα αποθέματα πετρελαιοειδών.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται η διαδικασία έκπτωσης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 57. Καταργούμενες διατάξεις και λοιπές ρυθμίσεις.

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις : α) για την επιβολή φόρου κύκλου εργασιών στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του

άρθρου 2 του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν την επιβολή του φόρου αυτού στα έσοδα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, β) για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενά τους σύμφωνα, καθώς και για την επιστροφή της μέσης από τέλη χαρτοσήμου επιβάρυνσης στις εξαγωγές εγχωρίως παραγόμενων προϊόντων, με εξαίρεση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 1477/1984 σε ό,τι αφορούν την επιστροφή της μέσης από τέλη χαρτοσήμου επιβάρυνσης με τους συντελεστές οι οποίοι ορίζονται στο Παράρτημα IV, στήλη (5) του νόμου αυτού. Δε θίγονται οι διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα μισθώματα ακινήτων, στις αποδείξεις πληρωμής ασφαλιστρών για κάθε είδους ασφαλίσεις και επιστροφής ασφαλιστρών, στις αποδείξεις πληρωμής αποζημίωσης, για ασφαλίσεις κάθε είδους, που δίνονται σε ασφαλιστικές εταιρείες, στα χορηγούμενα από ασφαλιστικές εταιρείες δάνεια επί ασφαλιστηρίων ζωής και στις εξαγορές (RACHATS) ασφαλιστηρίων ζωής από ασφαλιστικές εταιρείες, γ) του α.ν. 505/1937 (ΦΕΚ 79), δ) του άρθρου 46 του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43), ε) του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του α.ν. 1524/1950 (ΦΕΚ 246), που κυρώθηκε με το ν. 1620/1951 (ΦΕΚ 2), στ) της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 3287/1955 (ΦΕΚ 169), ζ) του άρθρου 5 του α.ν. 843/1948 (ΦΕΚ 319), η) του ν.δ 254/1973 (ΦΕΚ 335), θ) του άρθρου 10 του ν. 4169/1961 (ΦΕΚ 81) και του άρθρου 3 του ν. 1066/1980 (ΦΕΚ 183) ι) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 της από 18.5.1977 πράξης νομοθετικού περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με το ν. 625/1977 (ΦΕΚ 180) ια) των πιο κάτω νόμων, με τους οποίους είχαν επιβληθεί φόροι που ενοποιήθηκαν με το άρθρο 3 του ν. 1477/1984 : -του άρθρου 1 του α.ν. 1901/1939 (ΦΕΚ 332) -του ν. 4324/1963 (ΦΕΚ 152) και -του άρθρου 4 του α.ν 156/1967 (ΦΕΚ 179) ιβ) του ν.δ. 1674/1942 (ΦΕΚ 240) -του άρθρου μόνου του από 31.10.1942 κ.δ. (ΦΕΚ 296), -του άρθρου 20 του α.ν. 154/1967 (ΦΕΚ 180) Η κατάργηση των πιο πάνω διατάξεων αφορά και την περιοχή του Αγίου Όρους.

2. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, μπορούν να τροποποιούνται, συμπληρώνονται ή καταργούνται οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων με σκοπό την εναρμόνιση τους με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 58. Τελικές διατάξεις.

1. Οι δηλώσεις, τα πιστοποιητικά του οικονομικού εφόρου και κάθε άλλης αρχής, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο που εκδίδεται για την εφαρμογή του παρόντος νόμου δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση.

2. Ο Υπουργός Οικονομικών εγκρίνει και εντέλλεται με αποφάσεις του κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου. Για την κάλυψη της δαπάνης αυτής εγγράφεται σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Οι υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 59. Φορολογητέα αξία ρυθμιστικού φόρου.

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 4 του ν. 1477/1984 αντικαθίσταται ως εξής : «3. Η φορολογητέα αξία για την εφαρμογή του ρυθμιστικού φόρου διαμορφώνεται από τη δασμολογητέα αξία, όπως αυτή λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των εισαγωγικών δασμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 1224/28.5.1980 του Συμβουλίου της Ε.Ο.Κ., στην οποία συνυπολογίζονται τα έξοδα προμήθειας αγοράς, συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης μέχρι τον πρώτο τόπο προορισμού των αγαθών στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και οι τόκοι κεφαλαίου. Στην αξία αυτή προστίθενται οι εισαγωγικοί δασμοί κατά την έννοια της περίπτωσης ι της παραγράφου 2β του άρθρου 1 του νόμου αυτού, που πραγματικά καταβάλλονται σε συνάρτηση με την προέλευση των εισαγόμενων προϊόντων».
2. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από της κατάθεσης.

Άρθρο 60

Στις «απρόβλεπτες και εξαιρετικές ανάγκες» της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 1571/85 «ρύθμιση θεμάτων πετρελαϊκής πολιτικής και εμπορίας πετρελαιοειδών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 192/1985) περιλαμβάνεται κάθε οικονομική και κοινωνική κατάσταση που προκύπτει από την ουσιαστική μεταβολή των όρων και συνθηκών της διεθνούς ή εσωτερικής πετρελαιοαγοράς, που μπορεί να επηρεάσει σημαντικά, θετικά ή αρνητικά την εθνική οικονομία. Τα προβλεπόμενα από τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 11 του ν. 1571/1985 εφαρμόζονται ανάλογα και επί της παραγράφου 4. Η ισχύς αυτού του άρθρου αρχίζει από την 18.3.1986.

Άρθρο 61 Ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης πετρελαιοειδών προϊόντων.

1. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης πετρελαιοειδών προϊόντων που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1038/1980 , όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, ορίζεται, για τα παρακάτω πετρελαιοειδή προϊόντα, από 19 Μαρτίου 1986 ως ακολούθως:

Είδος -1	Δασμολογική διάκριση -2	Ποσό φόρου σε δραχμές -3	Μονάδα επιβολής -4
α) Βενζίνη υψηλής συμπίεσης 96 οκτανίων MIN (PREMIUM) 0,15 γραμ. Μολύβδου στο λίτρο	27.10 ΑΙΙΙβ	55.485	χιλιόλιτρο
β) Βενζίνη υψηλής συμπίεσης 96 οκτανίων MIN (PREMIUM) 0,40 γραμ. Μολύβδου στο λίτρο	27.10 ΑΙΙΙβ	56.358	χιλιόλιτρο
γ) Βενζίνη κοινή 90 οκτανίων MIN (REGULAR) 0,40 γραμ. Μολύβδου στο λίτρο MAX.	27.10 ΑΙΙΙβ	53.155	χιλιόλιτρο
δ) Βενζίνη για γεωργικές χρήσεις άρθρου 16 ν. 3686/1957 (ΦΕΚ Α/64) και δασικών συνεταιρισμών άρθρου 5. ν 827/1987 (ΦΕΚ Α/194)	27.10 ΑΙΙΙβ	31.133	χιλιόλιτρο
ε) Φωτιστικό πετρέλαιο	27.10 ΒΙΙΙβ	16.749	μετρ. τόνος
στ) Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,3% κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	16.558	χιλιόλιτρο
ζ) Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,5% κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	16.212	χιλιόλιτρο
η) Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης "AUTOMOTIVE DIESEL"	27.10 ΒΙΙΙ	16.212	χιλιόλιτρο
θ) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 1 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7% κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	14.161	μετρ. τόνος
ι) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 1 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 3,5 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	14.191	μετρ. τόνος
ια) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 2 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	13.290	μετρ. τόνος
ιβ) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 2 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 3,5 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	13.321	μετρ. τόνος
ιγ) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 3 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	13.675	μετρ. τόνος
ιδ) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 3 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 4 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	13.730	μετρ. τόνος
ιε) Προπάνιο	27.10 ΑΙ	11.190	μετρ. τόνος
ιστ) Υγραέριο μίγμα (προπανίου και βουτανίου)	27.11 ΒΙγ	11.190	μετρ. τόνος
ιζ) Άσφαλτος οδοστρώσας.	27.14 Α	8.983	μετρ. τόνος
ιη) Απασφαλτωμένο μαζούτ (VAGUM GAS OIL).	27.10 ΓΙΙ	12.091	μετρ. τόνος

2. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης για τα είδη των παραγράφων 1α, 1β και 1γ εισπράττεται για τα τελωνιζόμενα στην περιοχή Δωδεκανήσου μειωμένος κατά 1.200

δρχ. το χιλιόλιτρο.

3. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από 19 Μαρτίου 1986.

Άρθρο 62.

Επιτρέπεται στον Υπουργό Οικονομικών να συνάπτει δάνεια με έκδοση ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου και με δυνατότητα συνομολόγησης μιας ή περισσότερων ασφαλιστικών ρητρών και δη ρήτρας εξωτερικού συναλλάγματος, ευρωπαϊκής νομισματικής μονάδας (ECU), χρηματιστηριακής τιμής στην Ελλάδα του χρυσού ή των χρυσών νομισμάτων, της ειδικά οριζόμενης τιμής ενός ή περισσότερων αγαθών κλπ. Τα εκδιδόμενα ομόλογα θα είναι διάρκειας μέχρι πέντε ετών και δε θα ανανεώνονται. Οι τίτλοι των δανείων επιτρέπεται να εκδίδονται και από το άρτιο με δημοπρασία. Οι όροι, το ύψος, το επιτόκιο, οι τυχόν ρήτρες, η τιμή διάθεσης και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την έκδοση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Ο τόκος θα καταβάλλεται δεδουλευμένος κάθε χρόνο με την προσκόμιση των προσαρτημένων στον τίτλο τοκομεριδίων. Η αξίωση υπόκειται για μεν το κεφάλαιο σε δεκαετή παραγραφή που αρχίζει από την ημερομηνία λήξεως του τίτλου για δε τους τόκους σε πενταετή παραγραφή από την ημερομηνία πληρωμής που αναγράφεται στα τοκομερίδια. Οι τίτλοι των κατά τα ανωτέρω ομολόγων αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και εισάγονται σε αυτό με αίτηση του Υπουργού Οικονομικών. Οι διατάξεις του ν.δ 3745/1957 «περί εκδόσεως εντόκων γραμματίων», όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 4 του ν. 1266/1982, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται και στα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου.

Άρθρο 63.

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου η από 31.12.985 Σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος, το κείμενο της οποίας έχει ως εξής: «ΣΥΜΒΑΣΗ Περί τροποποιήσεως της από 30 Δεκεμβρίου 1955 συμβάσεως μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τραπεζής της Ελλάδος «περί καθορισμού του ανωτάτου ορίου προσωρινών προκαταβολών της Τραπεζής της Ελλάδος προς το Ελληνικό Δημόσιο», που είχε κυρωθεί με το Ν.Δ. 3608/13.10.56. Στην Αθήνα σήμερα την 30 Δεκεμβρίου 1985 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, που το εκπροσωπεί ο Υπουργός των Οικονομικών κ. Δημήτριος Τσοβόλας, αφενός και της Τράπεζας της Ελλάδος, που την εκπροσωπεί ο διοικητής της κ. Δημήτριος Χαλικιάς, αφετέρου συμφωνούνται τα επόμενα: Άρθρο 1. Τροποποιείται αναδρομικώς από 31.12.84 το άρθρο 2 της από 30 Δεκεμβρίου 1955 συμβάσεως μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τραπεζής της Ελλάδος «περί καθορισμού του ανωτάτου ορίου προσωρινών προκαταβολών της Τραπεζής της Ελλάδος προς το Ελληνικό Δημόσιο» ως εξής: «Άρθρο 2 Εκ των κατά την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου προκαταβολών ποσό δραχμών 100.000.000 είναι άτοκο. Για το πέραν τούτου ποσό καταβάλλεται υπό του Δημοσίου για το διάστημα μέχρι 30.12.85 τόκος 6%. Για το μετέπειτα χρονικό διάστημα το επιτόκιο καθορίζεται με συμφωνίες μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος. Ο τόκος αυτός υπολογιζόμενος στο τέλος κάθε εξαμηνίας φέρεται αυτεπαγγέλτως από την Τράπεζα σε χρέωση του

λογαριασμού «Ελληνικό Δημόσιο - Συγκέντρωση εισπράξεων και πληρωμών» Άρθρο 2 Οι λοιποί όροι και συμφωνίες της από 30.12.55 συμβάσεως μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τραπέζης της Ελλάδος «περί καθορισμού του ανωτάτου ορίου προσωρινών προκαταβολών της Τραπέζης της Ελλάδος προς το Ελληνικό Δημόσιο», όπως ισχύουν σήμερα, παραμένουν αμετάβλητοι και ισχυροί. Άρθρο 3. Η παρούσα σύμβαση συντάχθηκε σε δύο αντίγραφα, θα κυρωθεί με νόμο και θα υποβληθεί στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τραπέζης προς έγκριση. Για το Ελληνικό Δημόσιο Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Δημήτρης Τσοβόλας Για την Τράπεζα της Ελλάδος
Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Δημήτρης Χαλικιάς»

Άρθρο 64 Ρυθμιστικό φόρος εισαγόμενων προϊόντων.

1. Το κείμενο της περίπτωσης γ) της δασμολ. Κλάσης 17.04 του Παραρτήματος IV του ν. 1477/1984 (ΦΕΚ 144 Α) αντικαθίσταται, όπως παρακάτω: « γ) Μαρμελάδες, πηκτές και γλυκίσματα από άνθη ή καρπού, σε δοχεία μέχρι 3 χγρ.».
2. Το κείμενο της περίπτωσης η) του Κεφαλαίου 58 του Παραρτήματος IV του ν. 1477/1984 αντικαθίσταται, όπως παρακάτω: « η) Τάπητες από μαλλί ανατολικοί και οι κατά απομίμηση αυτών».
3. Το κείμενο της δασμολογικής κλάσης 73.38 του Παραρτήματος IV του ν. 1477/1984 και οι έναντι αυτής συντελεστές των στηλών (2), (3), (4) και (5) αντικαθίστανται αντίστοιχα όπως παρακάτω: «δ.κλ) 73.38 11,9%, 3,8%, 4,8%, 3%».
4. Το κείμενο των δασμολογικών κλάσεων EX 82.09 Α και EX 82.14 του Παραρτήματος IV του ν. 1477/1984 αντικαθίσταται, όπως παρακάτω: « Μόνο τα από νικέλιο ή λευκό μεταλλόκρμα, καθώς και τα από λοιπά κοινά μέταλλα επάργυρα ή επίχρυσα (ολικά ή μερικά) ή με λαβή από ελεφαντοστόν, χελωνόστρακο ή μαργαροκόγχη».
5. Το κείμενο του πρώτου εδαφίου (δεύτερη παύλα) της περίπτωσης α των δασμολογικών κλάσεων 94.01 και 94.03 του Παραρτήματος IV του ν. 1477/1984 αντικαθίσταται, όπως παρακάτω: « - Διακοσμημένα (μαρκετερί κ.λ.π.) ή σκαλισμένα με οποιοδήποτε τρόπο, πλὴν της τύπωσης και της τυρογραφίας, από οποιαδήποτε ξυλεία».
6. Η ισχύς των διατάξεων του άρθρου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 65.

1. Το εδάφιο α της παρ. 2 του άρθρου 66 του ν. 1402/1983 (ΦΕΚ 167 Α) αντικαθίσταται ως εξής: «α) Αλκοόλες και αλκοολούχα ποτά: -απεσταγμένα ποτά και άλλα οινοπνευματώδη ποτά που έχουν αλκοολικό τίτλο πάνω από 22% VOL αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη 80% VOL και περισσότερο, πάνω από μία φιάλη συνήθους μεγέθους (1 λίτρο). -απεσταγμένα ποτά και οινοπνευματώδη ποτά, απεριτίφ

με βάση το κρασί ή την αλκοόλη, τσίφια σακέ ή ομοειδή ποτά που έχουν αλκοολικό τίτλο 22% VOL ή λιγότερο, κρασιά αφρώδη, κρασιά λικέρ, πάνω από μία φιάλη, συνήθους μεγέθους (1 λίτρο). -μη αφρώδεις οίνοι πάνω από 2 λίτρα»

2. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.7.1986.

Άρθρο 66 Ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης πετρελαιοειδών προϊόντων

1. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης πετρελαιοειδών προϊόντων που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1038/1980 , όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, ορίζεται, για τα παρακάτω πετρελαιοειδή προϊόντα, από 11 Ιουλίου 1986 ως ακολούθως:

Δασμολογική διάκριση	Ποσό φόρου σε δραχμές	Μονάδα επιβολής	
-1	-2	-3	-4
α) Βενζίνη υψηλής συμπίεσης 96 οκτανίων MIN (PREMIUM) 0,15 γραμ. Μολύβδου στο λίτρο	27.10 ΑΙΙΙβ	55.090	χιλιόλιτρο
β) Βενζίνη υψηλής συμπίεσης 96 οκτανίων MIN (PREMIUM) 0,40 γραμ. Μολύβδου στο λίτρο	27.10 ΑΙΙΙβ	55.973	χιλιόλιτρο
γ) Βενζίνη κοινή 90 οκτανίων MIN (REGULAR) 0,40 γραμ. Μολύβδου στο λίτρο MAX.	27.10 ΑΙΙΙβ	53.147	χιλιόλιτρο
δ) Βενζίνη για γεωργικές χρήσεις άρθρου 16 ν. 3686/1957 (ΦΕΚ Α/64) και δασκίων συνεταιρισμών άρθρου 5. ν 827/1987 (ΦΕΚ Α/194)	27.10 ΑΙΙΙβ	31.133	χιλιόλιτρο
ε) Φωσπικό πετρέλαιο στ) Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,3% κατά βάρος.	27.10 ΒΙΙΙβ 27.10 ΓΙγ	27.610 21.482	μετρ. τόνος χιλιόλιτρο
ζ) Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,5% κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	21.168	χιλιόλιτρο
η) Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης "AUTOMOTIVE DIESEL"	27.10 ΒΙΙΙ	21.168	χιλιόλιτρο
θ) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 1 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7% κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	16.638	μετρ. τόνος
ι) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 1 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 3,5 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	17.405	μετρ. τόνος
ια) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 2 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	15.802	μετρ. τόνος
ιβ) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 2 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 3,5 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	16.571	μετρ. τόνος
ιγ) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 3 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	15.854	μετρ. τόνος
Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 3 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 4 % κατά βάρος.	27.10 ΓΙγ	16.720	μετρ. τόνος
ιε) Προπάνιο	27.10 ΑΙ	15.581	μετρ. τόνος
ιστ) Υγραέριο μίγμα (προπάνιο και βουτανίου)	27.11 ΒΙγ	15.581	μετρ. τόνος

2. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης για τα είδη των παραγράφων 1 α , 1β και 1γ εισπράττεται για τα τελωνιζόμενα στην περιοχή Δωδεκανήσου μειωμένος κατά 1.200 δρχ. το χιλιόλιτρο.

3. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από 11 Ιουλίου 1986.

Άρθρο 67. Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από 1 Ιανουαρίου 1987, εκτός αν σε αυτές ορίζεται άλλος χρόνος έναρξης.

ΝΟΜΟΣ 1642/1986 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Δραστηριότητες που προβλέπονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2, του άρθρου 3: 1. Τηλεπικοινωνίες 2. Διανομή αερίου, ηλεκτρισμού και θερμικής ενέργειας 3. Μεταφορά αγαθών 4. Παροχή λιμενικών και αερολιμενικών υπηρεσιών 5. Μεταφορά προσώπων 6. Παράδοση καινούργιων αγαθών που κατασκευάστηκαν για πώληση. 7. Εργασίες γεωργικών μεσολαβητικών οργανισμών για αγροτικά προϊόντα, οι οποίες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανονισμούς που καθορίζουν την κοινή οργάνωση της αγοράς των προϊόντων αυτών. 8. Εκμετάλλευση πανηγυριών (τοπικών εορτών) και εκθέσεων εμπορικού χαρακτήρα. 9. Εναποθήκευση. 10. Δραστηριότητες εμπορικών διαφημιστικών γραφείων 11. Δραστηριότητες πρακτορείων ταξιδιών. 12. Εργασίες λεσχών και κυλικείων επιχειρήσεων, πρατηρίων και παρόμοιων καταστημάτων. 13. Δραστηριότητες οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης εμπορικού χαρακτήρα.

ΝΟΜΟΣ 1642/1986 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ. % Α.

ΑΓΑΘΑ 1. Άλογα, γαϊδούρια και μουλάρια κάθε είδους, ζωντανά (Δ.Κ. 01.01). 2. Βοοειδή, στα οποία περιλαμβάνονται και τα βουβαλοειδή, χοιροειδή, προβατοειδή και αιγοειδή, όλα ζωντανά (Δ. Κ. 01.02 μέχρι και 01.04) 3. Πουλερικά ορνιθώνα, ζωντανά (Δ.Κ 01.05). 4. Κουνέλια κατοικίδια και περιστέρια, ζωντανά (Δ.Κ. ΕΧ 01.06) 5. Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων, βρώσιμα των ζώων που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2, και 4 αυτού του παραρτήματος (Δ.Κ. 01.01 μέχρι 01.04 και ΕΧ 01.06), διατηρημένα με απλή ψύξη ή καταψυγμένα (Δ.Κ. 02.01 και ΕΧ 02.04) 6. Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων κάθε είδους, βρώσιμα, αλατισμένα ή σε άρμη. Εξαιρούνται τα αποξηραμένα και τα καπνιστά (Δ.Κ ΕΧ 02.06) 7. Πουλερικά ορνιθώνα σφαγμένα και παραπροϊόντα αυτών βρώσιμα, νωπά , διατηρημένα με απλή ψύξη ή καταψυγμένα. Συκώτια πουλερικών νωπά διατηρημένα με απλή ψύξη ή καταψυγμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Εξαιρούνται τα συκώτια (φουα - γκρα) χήνας και πάπιας (Δ.Κ 02.02 και ΕΧ 02.03). 8. Χοιρινό λίπος (ξίγκι) και λίπος πουλερικών, που δεν παίρνονται με πίεση ή λιώσιμο, ούτε με τη βοήθεια διαλυτών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, καταψυγμένα, αλατισμένα ή σε άρμη (Δ.Κ ΕΧ 02.05) 9. Ψάρια νωπά (ζωντανά ή μη) διατηρημένα με απλή ψύξη ή καταψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια καπνιστά, έστω και ψημένα πριν ή κατά τη διάρκεια του καπνίσματος. Εξαιρούνται ο καπνιστός σολομός, ο οξύρρυγχος, καθώς και τα ψάρια ενυδρείου (Δ.Κ. ΕΧ 03.01 και ΕΧ 03.02). 10. Μαλακόστρακα και μαλάκια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα οστρακοφόρα (έστω και χωρισμένα

από το όστρακο ή το κοχύλι τους), νωπά (ζωντανά ή μη), διατηρημένα με απλή ψύξη, καταψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Μαλακόστρακα με τα όστρακά τους, απλώς βρασμένα σε νερό. Εξαιρούνται οι αστακοί, οι караβίδες και οι γαρίδες (Δ.Κ. EX 03.03). 11. Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλο), νωπά, διατηρημένα, συμπυκνωμένα ή μη, με ή χωρίς ζάχαρη. Γιαούρτι, χωρίς προσθήκη άλλων ουσιών. (Δ.Κ. 04.01 και 04.02). 12. Βούτυρο, τυρί φέτα, κασέρι, κεφαλοτύρι, μυζήθρα, γραβιέρα και μανούρι (Δ.Κ 04. 03. και EX 04.04). 13. Αυγά πτηνών με το τσόφλι τους, νωπά ή διατηρημένα (Δ.Κ. EX 04.05). 14. Μέλι φυσικό (Δ.Κ. 04.06). 15. Έντερα, κύστες και στομάχια ζώων, ολόκληρα ή σε τεμάχια, άλλα από εκείνα των ψαριών (Δ.Κ. 05.04). 16. Κατάλοιπα ψαριών (Δ.Κ. 05.13). 17. Κόκαλα και οστεώδεις άξονες κεράτων, ακατέργαστα, απολιπασμένα ή απλά επεξεργασμένα (όχι όμως κομμένα σε σχήματα), επεξεργασμένα με οξύ ή κι αποζελατινωμένα. Σκόνες και απορρίμματα απ αυτές τις ύλες (Δ. Κ. 05.08) 18. Σπόγγοι φυσικοί (Δ.Κ. 05.13). 19. Προϊόντα ζωικής προέλευσης, όπως γόνος ψαριών, ζώων κ.λ.π. που δεν κατονομάζονται ή δεν περιλαμβάνονται αλλού, ζώα των κεφαλαίων 1 ή 3, μη ζωντανά, ακατάλληλα για την ανθρώπινη κατανάλωση (Δ.Κ. 05.15) 20. Βολβοί, κρεμμύδια, κόνδυλοι, ρίζες βολβοειδείς και ριζώματα γενικά, σε φυτική νάρκη, σε βλάστηση ή σε άνθηση. Άλλα φυτά και ζωντανές ρίζες, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μοσχεύματα και τα μπόλια (Δ.Κ. 06.01 και 06.02). 21. Λαχανικά και φυτά βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη. Λαχανικά και φυτά βρώσιμα, που έχουν ή όχι υποστεί θερμική επεξεργασία (βράσιμο ή ψήσιμο), διατηρημένα σε κατάψυξη ή προσωρινά διατηρημένα σε άρμη, σε θειωμένο νερό ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλιστεί προσωρινά ή διατήρησή τους, αλλά που δεν είναι ειδικά παρασκευασμένα για άμεση κατανάλωση (Δ.Κ 07.01, 07.02 και 07.03). 22. Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό έστω και αποφλοιωμένα ή σπασμένα (Δ.Κ. 07.05). 23. Γλυκοπατάτες νωπές μόνο (Δ.Κ EX 07.06). 24. Εσπεριδοειδή, σύκα, σταφύλια, νωπά ή ξερά. -Καρποί με κέλυφος (άλλοι από εκείνους της κλάσης 08.01), νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους. -Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά. -Φρούτα με κουκούτσι, νωπά. -Φρούτα των ειδών χαμαικεράσων, κούμαρων, φράουλας, μούρων κ.λπ., νωπά. -Άλλα φρούτα, νωπά. -Καρποί και φρούτα βρασμένα ή άβραστα, διατηρημένα σε κατάψυξη, χωρίς προσθήκη ζάχαρης. - Καρποί και φρούτα προσωρινά διατηρημένα, αλλά ακατάλληλα για κατανάλωση στην κατάσταση που βρίσκονται. -Καρποί και φρούτα αποξηραμένα (άλλα από εκείνα των κλάσεων 08.01 μέχρι και 08.05) -Φλούδες εσπεριδοειδών και πεπονιών νωπές, καταψυγμένες, προσωρινά διατηρημένες σε άρμη σε θειωμένο νερό ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλιστεί προσωρινά η διατήρησή τους, ή και αποξηραμένες (Δ.Κ. 08.02 μέχρι και 08.13). 25. Σιτάρι και σμιγάδι, σίκαλη, κριθάρι, βρώμη, καλαμπόκι και ρύζι (Δ.Κ. 10.01 μέχρι και 10.06) 26. Φαγόπυρο το εδώδιμο (μαύρο σιτάρι), κεχρί, κεχρί το μακρό και σόργο. Άλλα δημητριακά (Δ.Κ 10.07) 27. Αλεύρια δημητριακών. Πλιγούρια και σμιγδάλια. Σπόροι με μερική απόξυση του περικαρπίου, με ολική σχεδόν απόξυση του περικαρπίου και με στρογγυλεμένα τα δύο άκρα τους, σπασμένοι, πλατυσμένοι ή σε νιφάδες. Φύτρα δημητριακών, ολόκληρα, πλατυσμένα, σε νιφάδες ή αλεσμένα (Δ.Κ. 11.01 και 11.02). 28. Σπέρματα, σπόροι και καρποί για σπορά (Δ.Κ. 12.03). 29. Ζαχαρότευτλα (έστω και τεμαχισμένα), νωπά, αποξηραμένα ή σε σκόνη (Δ.Κ EX 12.04) 30. Φυτά, μέρη φυτών, σπόροι και καρποί των ειδών που χρησιμοποιούνται κυρίως στην ιατρική ή που προορίζονται για εντομοκτόνα, παρασιτοκτόνα και παρόμοια, νωπά ή ξερά, έστω και κομμένα, σπασμένα ή σε σκόνη. Εξαιρούνται φυτά που χρησιμοποιούνται στην αρωματοποιία .(Δ.Κ EX 12.07) 31. Χαρούπια νωπά ή ξερά, έστω και σπασμένα (Δ.Κ. EX 12.08). 32. Άχυρα και

περιβλήματα σπόρων δημητριακών, ακατέργαστα, έστω και τεμαχισμένα (Δ.Κ. 12.09). 33. Τεύτλα κτηνοτροφικά, γογγύλια Σουηδίας, ρίζες κτηνοτροφικές, χορτονομές, τριφύλλια, κτηνοτροφικά λάχανα, χορτονομές λούπινου, βίκου και άλλες παρόμοιες κτηνοτροφές (Δ.Κ 12.10) 34. Ρετσίνι πεύκου και μαστίχα, ακατέργαστα (Δ.Κ EX 13.02) 35. Βελανίδια (Δ.Κ EX 14.05) 36. Ελαιόλαδο και λοιπά φυτικά λάδια βρώσιμα ή μη βρώσιμα που προορίζονται να γίνουν βρώσιμα (Δ.Κ EX 15.07) 37. Μαργαρίνη (Δ.Κ EX 15.13) 38. Κερί μελισσών ακατέργαστο (Δ.Κ EX 15.15) 39. Λάδια δερμάτων. Υπολείμματα που προέρχονται από την επεξεργασία των λιπαρών σωμάτων ή των ζωικών ή φυτικών κεριών, όπως μούργες ελαιολάδου κ.λπ. (Δ.Κ 15.17) 40. Ζάχαρη από τεύτλα και ζαχαροκάλαμο σε στερεή κατάσταση. (Δ.Κ 17.01) 41. Ζυμαρικά εν γένει (Δ.Κ 19.03) 42. Ψωμί, γαλέτα και άλλα προϊόντα της συνηθισμένης αρτοποιίας χωρίς προσθήκη ζάχαρης, μελιού, αυγών, λιπαρών υλών, τυριού, καρπών ή φρούτων. Φρυγανιές, κοινά κουλούρια, σιμίτια και λοιπά αρτοσκευάσματα που περιέχουν ποσότητα ζαχαρόζης ή ζάχαρης ίσης ή κατώτερης του 5% και μέχρι 1.5% λιπαρές ουσίες (Δ.Κ. EX 19.07 και EX 19.08). 43. Λαχανικά και όσπρια φυτά βρώσιμα καρποί και φρούτα, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι ή οξικό οξύ, με ή χωρίς αλάτι, μπαχαρικά, μουστάρδα ή ζάχαρη. Λαχανικά και όσπρια και φυτά βρώσιμα, παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι ή οξικό οξύ. Εξαιρούνται το τσάτνυ και οι τρούφες (Δ.Κ. EX 20.01 και EX 20.02). 44. Μούστος σταφυλιών που δεν έχει υποστεί ζύμωση (Δ.Κ. EX 20.07). 45. Μούστος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση, έστω και αν η ζύμωση έχει ανασταλεί με άλλο τρόπο, εκτός απ αυτόν της προσθήκης αλκοόλης (Δ.Κ 22.04) 46. Κρασιά από νωπά σταφύλια, που έχουν αποκτημένο αλκοολικό τίτλο 13% VOL ή λιγότερο (Δ.Κ EX 22.05) 47. Ξίδι βρώσιμο (Δ.Κ EX 22.10) 48. Αλεύρια και σκόνες κρεάτων και παραπροϊόντων σφαγίων, ψαριών, μαλακοστράκων ή μαλακίων, ακατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου. Ινώδη κατάλοιπα ξηγικών (Δ.Κ 23.01) 49. Πίτουρα εν γένει και άλλα υπολείμματα από το κοσκίνισμα, το άλεσμα ή άλλες κατεργασίες σπόρων δημητριακών και οσπριοειδών. (Δ.Κ 23.03) 50. Αποζαχαρωμένοι πολτοί τεύτλων, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου και άλλα απορρίμματα ζαχαροποιίας. Υπολείμματα της ζυθοποιίας και της οινοπνευματοποιίας. Κατάλοιπα αμυλοποιίας και παρόμοια (Δ.Κ 23.03) 51. Πίτες, ελαιοπυρήνες και άλλα υπολείμματα της εξαγωγής των φυτικών λαδιών, με εξαίρεση τα κατακάθια ή μούργες (Δ.Κ. 23.04). 52. Προϊόντα φυτικής προέλευσης του είδους εκείνων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων, που δεν κατονομάζονται ή δεν περιλαμβάνονται σε άλλες δασμολογικές κλάσεις του παραρτήματος αυτού (Δ.Κ 23.06) 53. Παρασκευάσματα κτηνοτροφικά με προσθήκη μελάσας ή ζαχάρων. Άλλα παρασκευάσματα του είδους εκείνων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων (Δ.Κ. 23.07) 54. Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού (Δ.Κ 24.01) 55. Όλα τα ακατέργαστα ορυκτά προϊόντα του Κεφ. 25. Επίσης, το αλάτι των αλυκών επεξεργασμένο ή μη (Δ.Κ EX, Κεφ 25) 56. Όλα τα προϊόντα του Κεφ. 26 (Δ.Κ. 26.01 μέχρι και 26.04) 57. Διαλυτική βενζολονάφθα (βαριά βενζόλη), που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί για καύσιμο (Δ.Κ 26.01 μέχρι και 26.04) 58. Λάδια ακατέργαστα πετρελαίου ή ασφαλτούχων ορυκτών (ακατέργαστο πετρέλαιο CRUDE OIL) (δ.κ 27.09) 59. Λάδια πετρελαίου ή ασφαλτούχων ορυκτών (άλλα από τα ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα που δεν κατονομάζονται ή δεν περιλαμβάνονται αλλού, τα οποία περιέχουν κατά βάρος λάδια πετρελαίου ή ασφαλτούχων ορυκτών σε ποσοστό ανώτερο ή ίσο του 70% και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό. Εξαιρούνται οι βενζίνες εν γένει και τα λιπαντικά (Δ.Κ EX 27.10) 60. Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες (Δ.Κ. 27.11) 61. Άκυκλοι υδρογονάνθρακες, που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα (Δ.Κ EX

29.01) 62. Λιπάσματα γενικά (Δ.Κ του Κεφ 31) 63. Σαπούνι κοινό για πλύσιμο, χρωματιστό ή λευκό (Δ.Κ EX 34.01) 64. Απολυμαντικά, εντομοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, μυκητοκτόνα, ποντικοφάρμακα, ανασχετικά της βλάστησης, ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών και παρόμοια προϊόντα , που παρουσιάζονται σε παρασκευάσματα ή σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση και προορίζονται για τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις για τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 3 το άρθρου 34 το παρόντα νόμου (Δ.Κ EX 38.11) 65. Αποκόμματα και απορρίμματα γουνοδερμάτων όχι ραμμένα (Δ.Κ EX 43.02) 66. Καυσόξυλα σε κυλίνδρους, κούτσουρα, μικρά κλαδιά ή δεμάτια. Απορρίμματα ξύλων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα πριονίδια. Ξυλοκάρβουνα (στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάρβουνα από κελύφη και καρύδες), έστω και συσσωματωμένα (Δ.Κ 44.01 και 44.02) 67. Κυψέλες μελισσών από ξύλο, συναρμολογημένες ή μη. Φέρετρα ξύλινα (Δ.Κ EX 44.28) 68. Απορρίμματα από χαρτί και χαρτόνι. Παλιά είδη από χαρτί και χαρτόνι που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την κατασκευή του χαρτιού (Δ.Κ 47.02) 69. Δημοσιογραφικός χάρτης (Δ.Κ EX 48.01). 70. Βιβλία, φυλλάδια και παρόμοια έντυπα, έστω και σε ξεχωριστά φύλλα. - Εφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις, τυπωμένες, έστω και εικονογραφημένες. - Λευκώματα ή βιβλία με εικόνες, καθώς και λευκώματα για ιχνογράφηση ή χρωματισμό, συρραμμένα, χαρτόδετα ή δεμένα για παιδιά. - Εξαιρούνται τα διαφημιστικά έντυπα και οι τιμοκατάλογοι των επιχειρήσεων (Δ.Κ EX 49.01, EX 49.02 και 49.03) 71. Μουσική χειρόγραφη ή τυπωμένη, εικονογραφημένη, ή μη, έστω και δεμένη (Δ.Κ 49.04) 72. Γεωγραφικοί χάρτες και υδρόγειες ή ουράνιες σφαίρες τυπωμένες (Δ.Κ EX 49.04) 73. Κουκούλια από μεταξοσκώληκες κατάλληλα για ξετύλιγμα των ινών τους (Δ.Κ. 50.01). 74. Απορρίμματα από μετάξι (στα οποία περιλαμβάνονται και τα κουκούλια από μεταξοσκώληκες τα ακατάλληλα για ξετύλιγμα των ινών τους), καθώς και τα ξάσματα μεταξιού από νήματα., υφάσματα ή ράκη. Υπολείμματα από μετάξι κάθε είδους (Δ.Κ. 50.03). 75. Μαλλιά προβατοειδών σε μάζες ακαθάριστα ή απλώς πλυμένα (Δ.Κ EX 53.01). 76. Τρίχες εκλεκτής ποιότητας ή χοντροειδείς σε μάζες, ακατέργαστες (Δ.Κ. EX 53.02). 77. Απορρίμματα μαλλιού και τριχών (εκλεκτής ποιότητας ή χοντροειδείς) με εξαίρεση τα ξάσματα μαλλιού ή τριχών από νήματα, υφάσματα ή ράκη (Δ.Κ 53.03). 78. Λινάρι ακατέργαστο, μουσκεμένο, σπασμένο, ξεφλουδισμένο και απορρίμματα από λινάρι (Δ.Κ EX 54.01). 79. Ραμί ακατέργαστο (Δ.Κ EX 54.02). 80. Βαμβάκι σε μάζες (Δ.Κ 55.01). 81. Ίνες πολύ κοντές από βαμβάκι (Δ.Κ 55.02). 82. Απορρίμματα από βαμβάκι (στα οποία περιλαμβάνονται και τα ξάσματα βαμβακιού από νήματα, υφάσματα ή ράκη) που δεν είναι χτενισμένα ούτε λαναρισμένα (Δ.Κ 55.03) 83. Παλιοσίδηρα, απορρίμματα και θραύσματα τεχνουργημάτων από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα (Δ.Κ 73.03). 84. Μηχανές, συσκευές και μηχανήματα γεωργικά και κηπευτικά για την προπαρασκευή και κατεργασία του εδάφους, καθώς και για την καλλιέργεια. Εξαιρούνται οι κύλινδροι για τη διαμόρφωση των πρασιών και των αθλητικών γηπέδων (Δ.Κ EX 84.24) 85. Μηχανές, συσκευές, και μηχανήματα για τη συγκομιδή και τον αλωνισμό των γεωργικών προϊόντων. Πιεστήρια για άχυρα και χορτονομές. Μηχανές κάθε είδους για τον καθαρισμό σπόρων, διαλογής αυγών, φρούτων και άλλων γεωργικών προϊόντων. Εξαιρούνται οι κουρευτικές μηχανές του χόρτου (Δ.Κ EX 84.25) 86. Άλλες μηχανές και συσκευές για τη γεωργία, την κηπουρική, την πτηνοτροφία, τη μελισσοκομία στις οποίες περιλαμβάνονται και οι συσκευές για την βλάστηση των σπόρων με μηχανικές οι θερμικές διατάξεις και οι εκκολαπτήρες και αναθρεπτήρες (Δ.Κ 84.28). 87. Ελαιοπιεστήρια και ελαιοτριβεία (Δ.Κ EX 84.59). 88. Ελκυστήρες (άλλοι απ αυτούς της κλάσης 87.07), στους οποίου περιλαμβάνονται και οι

ελκυστήρες με δυναμοδότη, βίντσι ή τροχαλία (Δ.Κ 87.01). 89. Αυτοκίνητα οχήματα, με κάθε είδους κινητήρα, για τη μεταφορά προσώπων ή εμπορευμάτων (στα οποία περιλαμβάνονται και τα αγωνιστικά αυτοκίνητα, καθώς και τα ηλεκτροκίνητα λεωφορεία - τρόλεϊ). Εξαιρούνται τα ασθενοφόρα και οι νεκροφόρες. Επίσης εξαιρούνται τα τύπου JEEP, εφόσον παραλαμβάνονται από αγρότες, προορίζονται αποκλειστικά για τη γεωργική χρήση και ταξινομούνται σαν γεωργικά (Δ.Κ ΕΧ 87.02). 90. Βάσεις των αυτοκινήτων οχημάτων που υπάγονται στις κλάσεις 87.01 μέχρι και 87.03 με κινητήρα (Δ.Κ 87.04). 91. Αυτοκίνητα οχήματα των τύπων που χρησιμοποιούνται στα εργοστάσια, αποθήκες, λιμάνια, αεροδρόμια, για την μεταφορά ή τη διακίνηση των εμπορευμάτων σε μικρές αποστάσεις (π.χ. οχήματα μεταφοράς, στοιβασίας, μετατόπισης εμπορευμάτων). Οχήματα - ελκυστήρες του τύπου που χρησιμοποιείται στους σιδηροδρομικούς σταθμούς. Μέρη και ξεχωριστά τεμάχια αυτών (Δ.Κ 87.07). 92. Άρματα μάχης και θωρακισμένα αυτοκίνητα, με ή χωρίς τον οπλισμό τους. Μέρη και ξεχωριστά τεμάχια αυτών (Δ.Κ 87.08). 93. Αμαξάκια τύπου πολυθρόνας και παρόμοια για ανάπηρους, έστω και με κινητήρα ή άλλο μηχανισμό προώθησης (Δ.Κ 87.11). 94. Άλλα οχήματα όχι αυτοκίνητα, καθώς και ρυμουλκούμενα για κάθε είδους οχήματα. Μέρη και ξεχωριστά τεμάχια αυτών. Εξαιρούνται τα τροχόσπιτα και άλλα παρόμοια, ανεξάρτητα από τη χρήση τους.(Δ.Κ ΕΧ 87.14) 95. Τεχνητά νεφρά μόνο. Μέρη, ξεχωριστά τεμάχια και εξαρτήματα αυτών (Δ.Κ ΕΧ 90.17). 96. Παρασκευάσματα εστιατορίων, ψητοπωλείων, οινομαγειρειών και λοιπών συναφών επιχειρήσεων, όταν δε διαθέτονται για επιτόπια κατανάλωση. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων του παραρτήματος αυτού. Β. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Μεταφορά προσώπων και πραγμάτων με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο.
2. Εργασίες με αγροτικά μηχανήματα σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις.
3. Εκμετάλλευση καφενείων, εστιατορίων, ψητοπωλείων, οινομαγειρειών και λοιπών συναφών επιχειρήσεων, με εξαίρεση τις υπηρεσίες των παραγράφων 1 και 2 του Παραρτήματος ΙΙΙ.
4. Εργασίες ελευθέρων επαγγελματιών, όπως αυτές καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος.
5. Δημόσια θεάματα και ακροάματα εν γένει, όπως θεατρικές και κινηματογραφικές παραστάσεις, χοροί, παίγνια και λοιπές καλλιτεχνικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές εκδηλώσεις, με εξαίρεση τις υπηρεσίες της παραγράφου 5 του Παραρτήματος ΙΙΙ.
6. Μίσθωση, συντήρηση και επισκευή αγαθών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα αυτό. Εξαιρείται η μίσθωσης επιβατικών αυτοκινήτων μέχρις εννέα (9) θέσεων, καθώς και η συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων γενικά.
7. Εργασίες εργολάβων καθαριότητας, απολύμανσης, εκκένωσης βόθρων και λοιπών χώρων συγκέντρωσης λυμάτων.
8. Εκμετάλλευση παιδικών σταθμών, οικοτροφείων και οίκων ευγηρίας.
9. Εργασίες γραφείων τελετών.
10. Εκμετάλλευση καθαριστηρίων, πλυντηρίων και σιδηρωτηρίων ρουχισμού γενικά.
11. Διαφημίσεις, αγγελίες και δημοσιεύσεις εν γένει σε εφημερίδες και περιοδικά.
12. Εκμετάλλευση μη ιαματικών λουτρών.
13. Εκμετάλλευση ξενοδοχείων, επιπλωμένων δωματίων και οικιών, κατασκηνώσεων και παρόμοιων εγκαταστάσεων.

ΝΟΜΟΣ 1642/1986 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ...% Α. ΑΓΑΘΑ.

1. Συκώτια (φουα - γκρα) χήνας και πάπιας (Δ.Κ. EX 02.03) 2. Ψάρια ενυδρείου, καπνιστός σολομός και καπνιστός οξύρρυγχος (Δ.Κ EX 03.01 και EX 03.02). 3. Ελεφαντόδοντο, χελωνόστρακο, κέρατα κάθε είδους, οπλές, νύχια κάθε είδους και ράμφη, ακατέργαστα ή απλά επεξεργασμένα, όχι όμως κομμένα σε σχήματα. Κεράτινα ελάσματα (μπαλένες ή μπανέλες) φάλαινας και παρόμοιων ζώων, ακατέργαστα ή απλώς επεξεργασμένα, όχι όμως κομμένα σε σχήματα (Δ.Κ EX 05.09). 4. Κοράλλι και παρόμοια κοχύλια κενά, ακατέργαστα ή απλώς επεξεργασμένα, όχι όμως κομμένα σε σχήματα (Δ.Κ EX 05.09). 5. Χουρμάδες, μπανάνες, ανανάδες, μάγγες, μαγγούστες, αχλάδια των ποικιλιών AVOCATS και GOYAVES . Καρύδια κοκκοφοινίκων , καρύδια Βραζιλίας, καρύδια ανακαρδιοειδών, νωπά ή ξερά, με ή χωρίς κέλυφος ή κονσερβοποιημένα (Δ.Κ 08.01 και EX 20.06). 6. Παρασκευάσματα και κονσέρβες καπνιστού σολομού και οξύρρυγχου στα οποία περιλαμβάνεται και το χαβιάρι και τα υποκατάστατα αυτού (Δ.Κ EX 16.04) 7. Αστακοί, караβίδες, γαρίδες και οστρακοφόρα (στρείδια, μύδια και τα όμοιά τους), παρασκευασμένα ή διατηρημένα (Δ.Κ EX 16.05) 8. Χυμός ανανά (Δ.Κ EX 20.07) 9. Εκχυλίσματα ή συμπυκνωμένα αποστάγματα καφέ, τσαγιού ή ματέ και παρασκευάσματα με βάση τα εκχυλίσματα ή τα αποστάγματα αυτά. Άλλα καβουρντισμένα υποκαταστήματα του καφέ και εκχυλίσματά τους (Δ.Κ EX 21.02) 10. Κρασιά αφρώδη φυσικής ζύμωσης (σαμπάνια) (Δ.Κ. EX 22.05) 11. Μηλίτης, απίτης, υδρόμελι και άλλα ποτά που προέρχονται από ζύμωση (Δ.Κ 22.07). 12. Ρούμι, τζιν, ουίσκι, βότκα, τεκίλλα, αράκ και τάφια. Σύνθετα αλκοολούχα παρασκευάσματα (με την ονομασία συμπυκνωμένα εκχυλίσματα", που προορίζονται για την Παρασκευή των ανωτέρω αλκοολούχων ποτών (Σ.Κ EX 22.09) 13. Τσιγάρα, πούρα και πουράκια, καπνός για κάπνισμα, καπνός για μάσημα και (ταμπάκος), άλλα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο συσσωματωμένος καπνός με μορφή φύλλων (Δ.Κ 24.02). 14. Βενζίνες γενικά (Δ.Κ EX 27.10 Α ΙΙΙ). 15. Προϊόντα αρωματοποίησης ή καλλωπισμού παρασκευασμένα και καλλυντικά παρασκευασμένα. Αποσταγμένα αρωματικά νερά και υδατικά διαλύματα αιθέριων λαδιών, έστω και για ιατρική χρήση. Εξαιρούνται οι κρέμες ξυρίσματος και οι οδοντόκρεμες (Δ.Κ EX 33.06) 16. Προϊόντα οργανικά, που ενεργούν πάνω στην επιφανειακή τάση. Παρασκευάσματα που ενεργούν πάνω στην επιφανειακή τάση και παρασκευάσματα για πλύσιμο (αλισίβες), με ή χωρίς σαπούνι (Δ.Κ 34) 17. Είδη πυροτεχνίας (πυροτεχνήματα εν γένει για διασκέδαση και καινούλια για παιδικά παιχνίδια και κροτιδοφόρες ταινίες (Δ.Κ. EX 36.05) 18. Δέρματα ερπετών, κροκοδείλων, σαυροειδών και αγρίων ζώων γενικά καθώς και πτηνών, ψαριών και θαλασσιών ζώων γενικά, κατεργασμένα ή μη (Δ.Κ EX 41.01. 41.05. EX 41.06 και EX 41.08). 19. Είδη ταξιδίου και όλα τα άλλα είδη της Δ.Κ 42.02 από δέρμα φυσικό, τεχνητό ή ανασχηματισμένο. - Ενδύματα και εξαρτήματα ενδύματος, από δέρμα φυσικό, τεχνητό ή ανασχηματισμένο (Δ.Κ EX 42.02 και 42.03) 20. Γουνοδέρματα ακατέργαστα. Γουνοδέρματα δεψασμένα ή κατεργασμένα, έστω και αν έχουν συρραφεί σε φύλλα, σάκους, τετράγωνα, σταυρούς ή παρόμοιες μορφές. Γουνοδέρματα κατεργασμένα ή τελειωμένα σε έτοιμα είδη (γουνάρικα), καθώς και τεχνητά, τελειωμένα ή μη σε έτοιμα ενδύματα (Δ.Κ 43.01. EX 43.02. 43.03 και 43.04) 21. Τάπητες εν γένει από τρίχες εκλεκτής ποιότητας. - Τάπητες από οποιαδήποτε ύλη, που περιέχουν μετάξι ή απορρίμματα από μετάξι ή νήματα από τεχνητές ή συνθετικές ίνες, συνεχείς ή νήματα από μέταλλο συνδυασμένα ή μη με νήματα από υφαντικές ύλες, σε ποσοστό πάνω από 8% στο συνολικό βάρος. - Είδη επίστρωσης υφασμένα με το χέρι τύπου GOBELINS, FLANDRES, AUBUSSON,

BEAUVAIS και παρόμοια, καθώς και είδη επίστρωσης κεντημένα με βελόνα (Δ.Κ. EX 58.01. EX 58.02 και 58.03). 22. Βελούδα, πλούσες, υφάσματα φλοκωτά από μετάξι ή απορρίμματα μεταξίου σε ποσοστό κατά συνολικό βάρος πάνω από 8% καθώς και αυτά που κατασκευάζονται από σενίλλη ή μαλλί. Εξαιρούνται τα υφάσματα από βαμβάκι, (φλοκωτά ή σπογγοειδή). Και τα είδη κορδελοποιίας και οι ταινίες (Δ.Κ. 58.04). 23. Τρίχες κεφαλής ανθρώπου ξαναδιευθετημένες (κατά τη φυσική τους φορά) ή αλλιώς παρασκευασμένες. Μαλλί τρίχες και άλλες υφαντικές ύλες παρασκευασμένες για την κατασκευή πρόσθετων μαλλιών κεφαλής (ποστίς) και παρόμοιων ειδών (Δ.Κ 67.03). 24. Περούκες, γενειάδες, φρύδια, βλεφαρίδες, μπουκλές και ανάλογα είδη από τρίχες κεφαλής ανθρώπου, από τρίχες ζώων ή υφαντικές ύλες. Άλλα τεχνουργήματα από τρίχες κεφαλής ανθρώπου (στα οποία περιλαμβάνονται και τα δίχτυα (φιλέδες) για τα μαλλιά) (Δ.Κ. 76.04) 25. Τεχνουργήματα από αλάβαστρο ή όνυχα (Δ.Κ. EX 68.02 και EX 71.02). 26. Μαργαριτάρια ακατέργαστα ή κατεργασμένα, πολύτιμες ή ημιπολύτιμες πέτρες, πέτρες συνθετικές ή ανασχηματισμένες, κατεργασμένες ή ακατέργαστες. Εξαιρούνται εκείνες που προορίζονται για βιομηχανική χρήση (Δ.Κ 71.01. EX 71.02 και EX 71.03). 27. Σκόνη διαμαντιού και σκόνη από πολύτιμες ή ημιπολύτιμες πέτρες φυσικές ή συνθετικές (Δ.Κ 71.04) 28. Κοσμήματα με ή χωρίς πολύτιμες πέτρες και μέρη αυτών, από πολύτιμα μέταλλα ή από μέταλλα επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα (Δ.Κ 71.12). 29. Είδη χρυσοχοΐας και μέρη αυτών από πολύτιμα μέταλλα ή από μέταλλα επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα (Δ.Κ 71.13). 30. Άλλα τεχνουργήματα από πολύτιμα μέταλλα ή από μέταλλα επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα (Δ.Κ 71.14). 31. Τεχνουργήματα από μαργαριτάρια, από πολύτιμες ή ημιπολύτιμες πέτρες ή από πέτρες συνθετικές ή ανασχηματισμένες (Δ.Κ 71.15) 32. Απομιμήσεις κοσμημάτων (Δ.Κ 71.16) 33. Μαχαίρια και λεπίδες αυτών, επάργυρο, ή επίχρυσο (ολικά ή μερικά) ή με λαβή από ελεφαντόδοντο, χελωνόστρακο ή μαργαροκόγχη (Δ.Κ. EX 82.09) 34. Χαρτοκόπτες, εργαλεία και συλλογές εργαλείων για την περιποίηση των χεριών, των ποδιών και παρόμοια, επάργυρα ή επίχρυσα (ολικά ή μερικά) (Δ.Κ EX 82.13) 35. Κουτάλια, κουτάλες, πιρούνια σπάτουλες για το σερβίρισμα των γλυκισμάτων, μαχαίρια ειδικά για τα ψάρια ή το βούτυρο, τσιμπίδες για τη ζάχαρη και τα παρόμοια, επάργυρα ή επίχρυσα (ολικά ή μερικά), ή με λαβή από ελεφαντόδοντο, χελωνόστρακο ή μαργαροκόγχη (Δ.Κ EX 82.14) 36. Λαβές επάργυρες ή επίχρυσες (ολικά ή μερικά) για τα είδη των κλάσεων 82.09 .82.13 και 82.14 (Δ.Κ EX 82.15) 37. Ηλεκτρικές ξυριστικές μηχανές με ενσωματωμένο κινητήρα και τα μέρη τους (Δ.Κ EX 85.07) 38. Τηλεφωνικές συσκευές συνδυασμένες με αυτόματο τηλεφωνητή (Δ.Κ EX 85.13) 39. Μικρόφωνα και τα υποστηρίγματα αυτών, μεγάφωνα και ηλεκτρικοί ενισχυτές χαμηλής συχνότητας (Δ.Κ 85.14) 40. Συσκευές εκπομπής και λήψης για τη ραδιοτηλεφωνία και ραδιοτηλεγραφία. Συσκευές εκπομπής και λήψης για τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση (στις οποίες περιλαμβάνονται και οι συσκευές λήψης που είναι συνδυασμένες με συσκευή εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου) και συσκευές λήψης εικόνων για την τηλεόραση. Συσκευές ραδιοκατεύθυνσης, ραδιοανίχνευσης, ραδιοβόλισης και ραδιοτηλεχειρισμού. Εξαιρούνται οι δέκτες ασπρόμαυρων τηλεοράσεων (Δ.Κ EX 85.15) 41. Μοτοσικλέτες πάνω από 100 κυβικά εκατοστά με ή χωρίς πλάγιο κιβώτιο. Πλάγια κιβώτια για μοτοσικλέτες που εισάγονται χωριστά (Δ.Κ EX 87.09). 42. Αεροπλάνα, υδροπλάνα και ελικόπτερα ιδιωτικής χρήσης, καθώς και μέρη και ξεχωριστά τεμάχια αυτών (Δ.Κ EX 88.02 και 88.03). 43. Πλοία, πλοiάρια και άλλα σκάφη κινούμενα με οποιοδήποτε τρόπο, που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό (Δ.Κ EX 89.01). 44. Διόπτρες δύο οπτικών πεδίων και ενός οπτικού πεδίου, με ή χωρίς πρίσματα. Φωτογραφικές μηχανές. Συσκευές και διατάξεις στις οποίες

περιλαμβάνονται και οι λαμπτήρες και οι σωλήνες, για την παραγωγή αστραπιαίου φωτός (φλας) κατά τη φωτογράφιση. Κινηματογραφικά μηχανήματα (μηχανήματα κινηματογραφικής λήψης και ηχοληψίας, έστω και συνδυασμένα μεταξύ τους, μηχανήματα προβολής, με ή χωρίς αναπαραγωγή του ήχου). Μηχανήματα ακίνητης προβολής (Δ.Κ 90.05. 90.07. 90.08 και 90.09). 45. Όλα τα είδη ωρολογοποιίας του Κεφ. 91 (Δ.Κ 91.01 μέχρι και 91.11). 46. Φωνογράφοι, μηχανήματα για την υπαγόρευση και άλλες συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου στα οποία περιλαμβάνονται και οι συσκευές περιστροφής των δίσκων, των ταινιών και των συρμάτων, με ή χωρίς αναγνώστες του ήχο. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής των εικόνων και του ήχου στην τηλεόραση. Υποθέματα ήχου για συσκευές της κλάσης 92.11 ή για ανάλογες εγγραφές, όπως δίσκοι, κύλινδροι, κεριά, λουρίδες, ταινίες, σύρματα κ.λπ, έτοιμα για εγγραφή ή γραμμένα. Μήτρες και γαλβανισμένα εκμαγεία για την κατασκευή των δίσκων. Άλλα μέρη, ξεχωριστά τεμάχια και εξαρτήματα των συσκευών της κλάσης 92.11 (Δ.Κ 92.11 μέχρι και 92.13) 47. Τουφέκια, αεροβόλα και καραμπίνες κυνηγιού και σκοποβολής, μέρη ή και ξεχωριστά τεμάχια αυτών (Δ.Κ ΕΧ 93.04, ΕΧ 93.05 και ΕΧ 93.06). 48. Φυσίγγια όπλων κυνηγιού και σκοποβολής (Δ.Κ ΕΧ 93.07). 49. Χελωνόστρακο, μαρμαροκόγχη, ελεφαντόδοντο, κοράλλι φυσικό ή ανασχηματισμένο και παρόμοια, κατεργασμένα (Δ.Κ ΕΧ 95.05). 50. Παιχνίδια που λειτουργούν με ηλεκτρισμό ή είναι τηλεκατευθυνόμενα, ανεξαρτήτως ύλης (Δ.Κ ΕΧ 97.03). 51. Είδη για παιχνίδια συντροφιάς (στα οποία περιλαμβάνονται και τα παιχνίδια με κινητήρα ή μηχανισμό για δημόσιους χώρους, τα επιτραπέζια παιχνίδια αντισφαίρισης, τα σφαιριστήρια και τα ειδικά τραπέζια για παιχνίδια λεσχών). Εξαιρούνται οι ρακέτες, οι σφαίρες και τα δίχτυα επιτραπέζιας αντισφαίρισης. (Δ.Κ ΕΧ 97.04). 52. Αναπτήρες κάθε είδους και ξεχωριστά μέρη αυτών από πολύτιμα μέταλλα, επιστρωμένοι με πολύτιμα μέταλλα ή διακοσμημένοι με πολύτιμες ή ημιπολύτιμες πέτρες (Δ.Κ ΕΧ. 98.10) 53. Ψεκαστές καλλωπιστήριων, σκελετοί αυτών και κεφαλές των σκελετών. (Δ.Κ 98.14). Β ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Εκμετάλλευση κέντρων διασκέδασης και ψυχαγωγίας που υπάγονται στην Α κατηγορία και την κατηγορία πολυτελείας. 2. Εκμετάλλευση μπαρ που υπάγονται στην Α κατηγορία και την κατηγορία πολυτελείας. 3. Εκμετάλλευση ινστιτούτων καλλονής. 4. Μίσθωση αλόγων για αγώνες δρόμου (δρόμωνες και ιππασία). 5. Δημόσια θεάματα ιπποδρομιών.

ΝΟΜΟΣ 1624/1986 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I V ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤ ΑΠΟΚΟΠΗ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ 1.

Καυσόξυλα σε κυλίνδρους, κούτσουρο, μικρά κλαδιά ή δεμάτια. Απορρίμματα ξύλων ,στα οποία περιλαμβάνονται και τα πριονίδια. (Δ.Κ 44.01). 2. Ξυλεία ακατέργαστη, έστω και ξεφλουδισμένη ή απλά χονδροπελεκημένη ή στρογγυλεμένη. Εξαιρείται ή ξυλεία που έχει υποστεί οποιαδήποτε άλλη επεξεργασία (Δ.Κ 44.03, ΕΧ 44.09). 3. Αγροτικές υπηρεσίες, γενικά. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ... 1. Ψάρια νωπά (ζωντανά ή μη), διατηρημένα με απλή ψύξη ή καταψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη, καπνιστά, έστω και ψημένα πριν ή κατά τη διάρκεια του καπνίσματος, που προέρχονται από αλιεία σε γλυκά νερά και από ιχθυοτροφεία (Δ.Κ ΕΧ 03.01, ΕΧ 03.02). 2. Μαλακόστρακα και μαλάκια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα οστρακοφόρα (έστω και χωρισμένα από το όστρακο ή το κοχύλι τους), νωπά (ζωντανά ή μη), διατηρημένα με απλή ψύξη, καταψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Μαλακόστρακα με τα όστρακά τους απλώς βρασμένα σε νερό, εφόσον όλα προέρχονται από αλιεία σε γλυκά νερά και από ιχθυοτροφεία (Δ.Κ

EX 03.03). 3. Κατάλοιπα ψαριών γλυκών νερών (Δ.Κ EX 05.05). 4. Βολβοί, κρεμμύδια, κόνδυλοι, ρίζες βολβοειδείς και ριζώματα γενικά, σε φυτική νάρκη, σε βλάστηση ή σε άνθηση. Άλλα φυτά και ζωντανές ρίζες, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μοσχεύματα και τα μπόλια (Δ.Κ 06.01, 06.02). 5. Άνη και μπουμπούκια ανθέων, κομμένα, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά ή αποξηραμένα, φυλλώματα, κλαδιά και άλλα μέρη φυτών, πρασινάδες, βρύα και λειχήνες για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά (Δ.Κ EX 06.03 EX 06.04). 6. Λαχανικά και φυτά βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, βρασμένα ή μη διατηρημένα σε κατάψυξη, σε άρμη, σε νερό θειωμένο ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλιστεί προσωρινά η διατήρησή τους, αλλά που δεν είναι ειδικά παρασκευασμένα για άμεση κατανάλωσης. (Δ.Κ 07.01, 07.02, 07.03). 7. Λαχανικά και φυτά βρώσιμα, αποξηραμένα, αφυδατωμένα ή που έχουν υποστεί εξάτμιση, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή σε φέτες ή και τριμμένα ή σε σκόνη, αλλά όχι απλώς παρασκευασμένα (Δ.Κ 07.04). 8. Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό, έστω και αποφλοιωμένα ή σπασμένα (Δ.Κ 07.05). 9. Καρποί και φρούτα βρώσιμα, νωπά ή ξερά ή προσωρινά διατηρημένα (Δ.Κ 08.01 μέχρι και 08.09, 08.11, 08.12). 10. Φλούδες εσπεριδοειδών και πεπονιών νωπές, προσωρινά διατηρημένες σε άρμη, σε θειωμένο νερό ή σε νερό, στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλιστεί προσωρινά η διατήρησή τους (Δ.Κ EX08.13). 11. Μπαχαρικά (Δ.Κ 09.04 μέχρι και 09.10) 12. Δημητριακά. Εξαιρείται το αποφλοιωμένο, καθαρισμένο, λευκασμένο ή σπασμένο ρύζι, (Δ.Κ 10.01 μέχρι και 10.07). 13. Σπέρματα, σπόροι και καρποί ελαιώδες, εκτός από αυτούς που είναι σπασμένοι (Δ.Κ EX 12.01, 12.03). 14. Ζαχαρότευτλα (έστω και τεμαχισμένα), νωπά ή ξερά. (Δ.Κ EX 12.04). 15. Κώνοι λυκίσκου (Δ.Κ EX 12.06) 16. Φυτά, μέρη φυτών σπόροι και καρποί των ειδών που χρησιμοποιούνται κυρίως στην αρωματοποιία, την ιατρική, ή που προορίζονται για εντομοκτόνα, παρασιτοκτόνα και παρόμοια, νωπά ή ξερά, έστω και κομμένα, σπασμένα ή σε σκόνη (Δ.Κ 12.07). 17. Ρίζες κιχωρίου (ραδικιού), νωπές ή αποξηραμένες, έστω και κομμένες, μη καβουρντισμένες. Χαρούπια νωπά ή ξερά. Κουκούτσια καρπών και φυτικά προϊόντα που χρησιμεύουν κυρίως για τη διατροφή του ανθρώπου, που δεν κατονομάζονται ή δεν περιλαμβάνονται σε άλλες δασμολογικές κλάσεις του παραρτήματος αυτού. (Δ.Κ EX 12.08). 18. Άχυρα και περιβλήματα σπόρων δημητριακών ακατέργαστα, έστω και τεμαχισμένα (Δ.Κ 12.09). 19. Τεύτλα κτηνοτροφικά, γογγύλια Σουηδίας, ρίζες κτηνοτροφικές, χορτονομές, (τριφύλλια, κτηνοτροφικά λάχανα, χορτονομές λούπινου, βίκου και άλλες παρόμοιες κτηνοτροφές (Δ.Κ 12.10) 20. Ρετσίνια κωνοφόρων (Δ.Κ EX 13.02). 21. Φυτικές ύλες που χρησιμοποιούνται κυρίως στην καλαθοποιία ή στη σπαρτοπλεκτική (λυγαριές, καλάμια, μπαμπού, βούρλα ακατέργαστα μη καθαρισμένα ούτε σχισμένα., ούτε καιτ άλλο τρόπο επεξεργασμένα, στελέχη δημητριακών και άλλα παρόμοια) (Δ.Κ EX 14.01, EX 14.03). 22. Βελανίδια (Δ.Κ EX 14.05). 23. Ελαιόλαδο, Μούργες και κατάλοιπα ελαιόλαδου. Δ.Κ EX 15.07, EX 15.17 24. Μούστος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση, έστω και αν η ζύμωση έχει ανασταλεί με άλλο τρόπο, εκτός από αυτόν της προσθήκης αλκοόλης. Μούστος από νωπά σταφύλια του οποίου η ζύμωση έχει ανασταλεί με την προσθήκη αλκοόλης (Δ.Κ 22.04 και EX 22.05). 25. Κρασιά από νωπά σταφύλια χύμα, (έστω και αν έχουν αλκοολωθεί ή ενισχυθεί με γλεύκος συμπυκνωμένο ή μη) (Δ.Κ. EX 22.05). 26. Ξίδι από κρασί (Δ.Κ EX 22.10). 27. Πίτες, ελαιοπυρήνες και άλλα υπολείμματα της εξαγωγής του ελαιόλαδου (Δ.Κ. EX 23.04) 28. Οινολάσπες, τρυγιά ακάθαρτη (Δ.Κ 23.05). 29. Προϊόντα φυτικής προέλευσης, του είδους εκείνου που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων, που δεν κατονομάζονται ή δεν περιλαμβάνονται σε άλλες δασμολογικές κλάσεις του παραρτήματος αυτού (Δ.Κ 23.06). 30. Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν

βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού (Δ.Κ 24.01). 31. Φυσικά λιπάσματα φυτικής και ζωικής προέλευσης, που δεν έχουν επεξεργαστεί χημικά (Δ.Κ EX 31.01). 32. Λινάρι ακατέργαστο, μουσκεμένο, σπασμένο ξεφλουδισμένο και απορρίμματα από λινάρι (Δ.Κ. EX 54.01). 33. Ραμί ακατέργαστο (Δ.Κ EX 54.02). 34. Βαμβάκι σε μάζες, απορρίμματα από βαμβάκι, μη χτενισμένα ούτε λαναρισμένα (Δ.Κ 55.01 μέχρι EX 55.03). 35. Καννάβι ακατέργαστο, μουσκεμένο, ξεφλουδισμένο και απορρίμματα στο καννάβι (Δ.Κ EX 57.01). 36. Φυτικές υφαντικές ίνες ακατέργαστες. Απορρίμματα από αυτές τις ίνες (Δ.Κ. EX 57.04). 37. Λοιπά προϊόντα φυτικής παραγωγής ακατέργαστα, που δεν αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ. 1. Άλογα, γαϊδούρια και μουλάρια κάθε είδους, ζωντανά (Δ.Κ. 01.01). 2. Βοοειδή ζωντανά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα βουβαλοειδή (Δ.Κ 01.02). 3. Χοιροειδή ζωντανά (Δ.Κ 01.03). 4. Προβατοειδή και αιγοειδή, ζωντανά (Δ.Κ 01.04). 5. Πουλερικά ορνιθώνα, ζωντανά (Δ.Κ 01.05) 6. Κουνέλια κατοικίδια, περιστέρια, λαγοί, πέρδικες, φασιανοί, βατράχια εκτροφείου και άλλα ζώα ζωντανά που προορίζονται για τη διατροφή του ανθρώπου, μέλισσες και μεταξοσκώληκες (Δ.Κ EX 01.06). 7. Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων (στα οποία περιλαμβάνονται και τα σκώτια), βρώσιμα, των ζώων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 μέχρι και 6 αυτού του παραρτήματος, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, αλατισμένα ή σε άρμη, αποξηραμένα ή καπνιστά (Δ.Κ EX 02.01, EX 02.02, EX 02.03, EX 02.04 και EX 02.06). 8. Λίπος χοιρινό (ξίγκι) και λίπος πουλερικών που δεν παίρνονται με πίεση ή λιώσιμο, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, αλατισμένα ή σε άρμη, αποξηραμένα ή καπνιστά (Δ.Κ. EX 02.05). 9. Γάλα νωπό, που δεν είναι συμπυκνωμένο ούτε περιέχει ζάχαρη που προορίζεται για τροφή, συσκευασμένο για λιανική πώληση, που έχει υποστεί παστερίωση ή άλλες επεξεργασίες, οι οποίες προβλέπονται από τις υγειονομικές διατάξεις (Δ.Κ EX 04.02, EX 04.02). 10. Γάλα νωπό, που δεν είναι συμπυκνωμένο ούτε περιέχει ζάχαρη μη παρασκευασμένο για λιανική πώληση, πηγμένο, αποβουτυρωμένο, τυρόγαλο και άλλοι τύποι γάλακτος ζυμωτού ή ξυνού (Δ.Κ EX 04.01, EX 04.2, EX 04.04). 11. Βούτυρο, τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί (Δ.Κ. 04.03, 04.04) 12. Αυγά πουλερικών ορνιθώνα με το τσόφλι τους, νωπά ή διατηρημένα (Δ.Κ EX 04.05). 13. Μέλι φυσικό (Δ.Κ 04.06). 14. Τρίχες ζώων έστω και απλώς επεξεργασμένες (Δ.Κ EX 05.02, EX 05.04). 15. Κώνοι λυαίσκου (Δ.Κ. EX 12.06) 16. Κατάλοιπα ψαριών γλυκών νερών (Δ.Κ EX 05..05). 17. Κερί μελισσών ακατέργαστο (Δ.Κ EX 15.15). 18. Δέρματα βοοειδών, αιγοειδών, προβατοειδών, χοιροειδών και άλλων μικρών ζώων, ακατέργαστα, νωπά, αλατισμένα, αποξηραμένα, διατηρημένα με ασβέστη ή με άλλα διατηρητικά διαλύματα (Δ.Κ. EX 41.01 και EX 43.01). 19. Κουκούλια από μεταξοσκώληκες κατάλληλα για ξετύλιγμα των ινών τους (Δ.Κ 50.01). 20. Μαλλιά σε μάζες ακάθαρτα ή απλώς πλυμένα, απορρίμματα μαλλιών και τριχών (Δ.Κ EX 53.01, EX 53.03). 21. Τρίχες εκλεκτής ποιότητας ή χονδροειδείς, σε μάζες ακατέργαστες (Δ.Κ EX 53.02) 22. Λοιπά προϊόντα ζωικής παραγωγής ακατέργαστα, που δεν αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 19 Αυγούστου 1986
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΓ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΗΜ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 20 Αυγούστου 1986

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ